

Ocena programowa

Profil ogólnoakademicki

Raport Samooceny

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej oceniany kierunek studiów:

Uniwersytet w Białymstoku, ul. Świerkowa 20 B, 15-328 Białystok

Wydział Prawa, ul. Mickiewicza 1, 15-213 Białystok

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **ADMINISTRACJA**

1. Poziom/y studiów: **studia pierwszego i drugiego stopnia**

2. Forma/y studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**

3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek^{1,2}: **nauki prawne**

Aktualnie na kierunku Administracja studia pierwszego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej równolegle realizowane są 2 programy studiów:

- 1) program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2017/18³;
- 2) program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/20.

Aktualnie na kierunku Administracja studia drugiego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej realizowany jest program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/20.

Podstawę analiz w niniejszym raporcie stanowi program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/20.

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Studia pierwszego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki prawne	138	76,67

Studia drugiego stopnia

Nazwa dyscypliny wiodącej	Punkty ECTS	
	liczba	%
Nauki prawne	102	85

¹ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNIŚW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

² W okresie przejściowym do dnia 30 września 2019 uczelnie, które nie dokonały przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych lub artystycznych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668, z późn. zm.) podają dane dotyczące dotychczasowego przyporządkowania kierunku do obszaru kształcenia oraz wskazania dziedzin nauki i dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

³ Program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2017/18 w roku akademickim 2020/2021 realizowany jest przez studentów III roku (semestr 5 i 6).

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Studia pierwszego stopnia

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Nauki o polityce i administracji	11	6,11
2.	Językoznawstwo	10	5,55
3.	Nauki o zarządzaniu i jakości	9	5
4.	Filozofia	6	3,33
5.	Ekonomia i finanse	3	1,67
6.	Informatyka	3	1,67

Studia drugiego stopnia

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Nauki o polityce i administracji	7	5,83
2.	Nauki o zarządzaniu i jakości	6	5
3.	Językoznawstwo	3	2,5
4.	Informatyka	2	1,67

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Studia pierwszego stopnia

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK w zakresie: nauki prawne	OPIS CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA PRK	Symbol efektu kierunkowego	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:			
P6S_WG	w zaawansowanym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące podstawową wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne oraz wybrane zagadnienia z zakresu wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	KA6_WG1	w zaawansowanym stopniu zasady i instytucje prawa administracyjnego i administracji publicznej
		KA6_WG2	w zaawansowanym stopniu zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych, w szczególności w obszarze prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania administracji publicznej
		KA6_WG3	wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej dotyczące prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania administracji publicznej
P6S_WK	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form indywidualnej przedsiębiorczości – w przypadku studiów o profilu praktycznym	KA6_WK1	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie dotyczącym prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania administracji publicznej
		KA6_WK2	podstawowe ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej w sektorze administracji publicznej
		KA6_WK3	zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego

UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:			
P6S_UW	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji, – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych	KA6_UW1	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez: – właściwy dobór źródeł prawnych z zakresu prawa administracyjnego (aktów prawnych, dorobku doktryny i orzecznictwa sądowo administracyjnego) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji
	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów – w przypadku studiów o profilu praktycznym	KA6_UW2	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu funkcjonowania administracji publicznej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez: – dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarze działalności administracji publicznej
P6S_UK	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii	KA6_UK1	komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) powiązanej z funkcjonowaniem administracji publicznej
	brać udział w debacie – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich	KA6_UK2	brać udział w debacie w obszarach tematycznych związanych z administracją publiczną i regulowanych przez prawo administracyjne – przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz dyskutować o nich
	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego	KA6_UK3	posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
P6S_UO	planować i organizować pracę	KA6_UO1	planować i organizować pracę

	indywidualną oraz w ramach udziału w zespole współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym)		indywidualną oraz w ramach udziału w zespole w zakresie analizy problematyki administracji publicznej
		KA6_UO2	współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych w obszarach tematycznych powiązanych z funkcjonowaniem administracji publicznej
P6S_UU	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	KA6_UU1	samodzielnie planować i realizować własne uczenie się prawa administracyjnego przez całe życie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:			
P6S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KA6_KK1	krytycznej oceny prezentowanych zagadnień problemowych dotyczących prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej
		KA6_KK2	uznawania znaczenia nabytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej
		KA6_KK3	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej
P6S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA6_KO1	wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego podejmując czynności w obszarze problematyki prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej
		KA6_KO2	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego podejmując

			czynności w obszarze administracji publicznej
		KA6_KO3	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
P6S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych, w tym: – przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, – dbałości o dorobek i tradycje zawodu	KA6_KR1	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w administracji publicznej, w tym: – przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, – dbałości o dorobek i tradycje zawodu urzędnika, funkcjonariusza publicznego

Studia drugiego stopnia

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK w zakresie: nauki prawne	OPIS CHARAKTERYSTYK DRUGIEGO STOPNIA PRK	Symbol efektu kierunkowego	OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ
WIEDZA, absolwent zna i rozumie:			
P7S_WG	w pogłębionym stopniu – wybrane fakty, obiekty i zjawiska oraz dotyczące ich metody i teorie wyjaśniające złożone zależności między nimi, stanowiące zaawansowaną wiedzę ogólną z zakresu dyscyplin naukowych lub artystycznych tworzących podstawy teoretyczne, uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia oraz wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej – właściwe dla programu studiów, a w przypadku studiów o profilu praktycznym – również zastosowania praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej związanej z ich kierunkiem	KA7_WG1	w pogłębionym stopniu zasady i instytucje prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego)
		KA7_WG2	w pogłębionym stopniu zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych, w szczególności w obszarze prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego)
		KA7_WG3	uporządkowaną i podbudowaną teoretycznie wiedzę obejmującą kluczowe zagadnienia z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego)
		KA7_WG4	wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej dotyczące prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz działania administracji publicznej
		KA7_WG5	główne tendencje rozwojowe prawa administracyjnego
	główne tendencje rozwojowe dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których jest		

	przyporządkowany kierunek studiów – w przypadku studiów o profilu ogólnoakademickim		(materialnego, ustrojowego i procesowego)
P7S_WK	<p>fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji</p> <p>ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania różnych rodzajów działalności zawodowej związanej z kierunkiem studiów, w tym zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego</p> <p>podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form indywidualnej przedsiębiorczości – w przypadku studiów o profilu praktycznym</p>	KA7_WK1	fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji w zakresie dotyczącym prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej
		KA7_WK2	ekonomiczne, prawne, etyczne i inne uwarunkowania działalności zawodowej w sektorze administracji publicznej
		KA7_WK3	zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego
UMIEJĘTNOŚCI, absolwent potrafi:			
P7S_UW	<p>wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez:</p> <p>– właściwy dobór źródeł i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji,</p> <p>– dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych,</p> <p>– przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi</p> <p>wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem</p>	KA7_UW1	wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez:
		KA7_UW2	wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez:
			– właściwy dobór źródeł prawa administracyjnego (aktów normatywnych, poglądów doktryny, orzecznictwa sądowoadministracyjnego) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji
			– dobór oraz stosowanie właściwych metod wykładni prawa administracyjnego i narzędzi, w tym zaawansowanych technik

	<p>studiów – w przypadku studiów o profilu praktycznym</p> <p>formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi</p>		<p>informacyjno-komunikacyjnych</p>
		KA7_UW3	<p>wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez:</p> <p>– przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi</p>
		KA7_UW4	<p>formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej</p>
P7S_UK	<p>komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców</p> <p>przewodzić debatę</p> <p>posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz specjalistyczną terminologią</p>	KA7_UK1	<p>komunikować się na tematy związane z prawem administracyjnym (materialnym, ustrojowym i procesowym) ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców (stanowiących odbiorców usług świadczonych przez administrację publiczną, stron postępowań administracyjnych)</p>
		KA7_UK2	<p>przewodzić debatę w zakresie kwestii związanych z prawem administracyjnym (materialnym, ustrojowym i procesowym)</p>
		KA7_UK3	<p>posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz terminologią prawniczą</p>
P7S_UO	<p>kierować pracą zespołu</p> <p>współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach</p>	KA7_UO1	<p>kierować pracą zespołu</p>
		KA7_UO2	<p>współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych i podejmować wiodącą rolę w zespołach</p>
P7S_UU	<p>samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie i ukierunkowywać innych w tym zakresie</p>	KA7_UU1	<p>samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie prawa administracyjnego i zasad funkcjonowania administracji publicznej</p>

		KA7_UU2	ukierunkowywać innych w zakresie samodzielnego planowania i realizowania własnego uczenia się przez całe życie
KOMPETENCJE SPOŁECZNE, absolwent jest gotów do:			
P7S_KK	krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu	KA7_KK1	krytycznej oceny prezentowanych zagadnień problemowych z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej
		KA7_KK2	uznawania znaczenia nabytej wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej
		KA7_KK3	zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu z zakresu prawa administracji publicznej
P7S_KO	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego inicjowania działań na rzecz interesu publicznego myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy	KA7_KO1	wypełniania zobowiązań społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska publicznego podejmując czynności w obszarze administracji publicznej
		KA7_KO2	inicjowania działań na rzecz interesu publicznego podejmując czynności w obszarze administracji publicznej
		KA7_KO3	myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy
P7S_KR	odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych, w tym: – rozwijania dorobku zawodu, – podtrzymywania etosu zawodu, – przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad	KA7_KR1	odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej, w tym: – rozwijania dorobku zawodu urzędnika, funkcjonariusza publicznego, – podtrzymywania etosu zawodu urzędnika, funkcjonariusza publicznego, – przestrzegania i rozwijania zasad

			etyki zawodowej urzędnika, funkcjonariusza publicznego oraz działania na rzecz przestrzegania tych zasad
--	--	--	---

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Artur Olechno	dr hab., Prodziekan Wydziału Prawa ds. Dydaktyki
Katarzyna Laskowska	prof. dr hab., Pełnomocnik Dziekana Wydziału Prawa ds. Jakości Kształcenia
Tomasz Dubowski	dr hab., adiunkt badawczo-dydaktyczny
Andrzej Jackiewicz	dr hab., członek Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego na kierunku Administracja
Lech Jamróż	dr hab., adiunkt badawczo-dydaktyczny
Maciej Etel	dr, adiunkt badawczo-dydaktyczny
Ewa Lotko	dr, członek Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego na kierunku Administracja
Łukasz Kierznowski	mgr, asystent badawczo-dydaktyczny
Wojciech Zoń	mgr, asystent badawczo-dydaktyczny
Bernadetta Sikora	mgr, Kierownik Dziekanatu Wydziału Prawa

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	4
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	12
Prezentacja uczelni	14
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim.....	16
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	16
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	33
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	61
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	78
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	89
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	100
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	108
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	119
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	130
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	133
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	144
Część III. Załączniki	147
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	147
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających.....	180
Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)	180
Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny.....	181

Prezentacja uczelni

Uniwersytet w Białymstoku został utworzony w dniu 1 października 1997 r. w wyniku przekształcenia, funkcjonującej od 1968 r. Filii Uniwersytetu Warszawskiego. Zarówno pod względem liczby pracowników i studentów, jak i oferowanych kierunków oraz form nauczania jest największą uczelnią w północno-wschodniej Polsce. Uniwersytet tworzy 9 wydziałów, 5 instytutów, 4 jednostki międzywydziałowe oraz filia UwB w Wilnie, na których studiuje 9190 studentów, doktorantów i słuchaczy studiów podyplomowych, w tym 8630 studentów na ponad 30 kierunkach.

Wydział Prawa UwB jest największą jednostką w strukturze uniwersytetu. Jako wyodrębniony wydział funkcjonuje od 27 czerwca 1990 r. W 1994 r. uzyskał uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora, a w 1997 r. stopnia naukowego doktora habilitowanego w dziedzinie nauk prawnych w dyscyplinie prawo, obecnie odpowiednio doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki prawne. Wysoką jakość kształcenia potwierdziło przyznanie kategorii naukowej "A" w ocenie parametrycznej wydziałów prawa w Polsce w 2009 r. oraz wyniki rankingów, w tym I miejsce wśród wydziałów prawa w Polsce w 2013 r. oraz I miejsce Studenckiej Poradni Prawnej w 2017 r. W roku akademickim 2020/2021 Wydział kształci 2220 studentów na 5 kierunkach studiów, studiach doktoranckich oraz studiach podyplomowych, których zachęca wysoka jakość kształcenia, bogata i stale dostosowywana do potrzeb regionu i otoczenia społeczno-gospodarczego oferta edukacyjna, a także szeroka oferta współpracy międzynarodowej.

Kształcenie w zakresie administracji ma w białostockim ośrodku uniwersyteckim długie tradycje. Dnia 29 września 1972 r. został powołany Wydział Administracyjno - Ekonomiczny Filii Uniwersytetu Warszawskiego w Białymstoku, w 1990 r. przekształcony w Wydział Prawa. Po utworzeniu Uniwersytetu w Białymstoku kształcenie na kierunku Administracja na kilka lat zakończono, a następnie ponownie uruchomiono *Uchwałą nr 106 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku dnia 7 czerwca 2000 r.*, jako drugi z podstawowych kierunków prowadzonych na Wydziale Prawa. Tego dnia powołano nowy kierunek studiów w dwóch zakresach: studia magisterskie (pięcioletnie - nie przeprowadzono rekrutacji) oraz studia magisterskie uzupełniające II stopnia. *Uchwałą nr 560 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 czerwca 2007 r.* uruchomiono na kierunku Administracja studia pierwszego stopnia. Obecnie, od 2008 r., na kierunku Administracja prowadzone jest kształcenie w dwóch zakresach: 3-letnich studiów pierwszego stopnia (stacjonarne i niestacjonarne) oraz 2-letnich studiów uzupełniających magisterskich (również stacjonarne i niestacjonarne).

Polska Komisja Akredytacyjna dokonała dotychczas 3 ocen programowych na kierunku Administracja - wszystkie pozytywne (11 września 2003 r. - Administracja drugiego stopnia, 23 kwietnia 2009 r. - Administracja pierwszego i drugiego stopnia, 12 marca 2015 r. - Administracja pierwszego i drugiego stopnia).

Na kierunku Administracja kształci się 111 studentów na studiach stacjonarnych i 276 na studiach niestacjonarnych (stan na dzień 1 grudnia 2020 r.).

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku Administracja na Wydziale Prawa UwB budowana była konsekwentnie jako kompletna konstrukcja obejmująca, w logicznym powiązaniu, elementy takie jak: kwalifikacje absolwenta⁴, system modułów kształcenia (ujęty w programie studiów), zespół przypisanych poszczególnym modułom efektów uczenia się oraz właściwy (korespondujący z programem studiów) plan studiów. Opracowując tak rozumianą koncepcję kształcenia, dokładano wszelkich starań, by wskazane elementy tworzyły spójną całość zwiększając efektywność kształcenia i powodzenie realizacji zakładanych efektów na analizowanym kierunku studiów.

Przygotowana w ten sposób koncepcja kształcenia na kierunku Administracja realizowana jest w formule dwustopniowych studiów o profilu ogólnoakademickim. Analizy prezentowane poniżej – o ile nie zastrzeżono inaczej – odnoszą się jednocześnie do stacjonarnej i niestacjonarnej formy studiów.

Koncepcja i cele kształcenia obowiązujące na kierunku Administracja (I oraz II stopnia), realizowanym przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku (dalej: UwB) pozostają zgodne ze strategią Uczelni określoną w *Strategii rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2014-2024* stanowiącej załącznik do uchwały nr 1645 z Senatu UwB z dnia 17 grudnia 2014 r. w sprawie *Strategii rozwoju Uniwersytetu w Białymstoku na lata 2014-2024* (Zał. 1).

Misja UwB nawiązująca do wartości takich jak dążenie do prawdy, służba dobru publicznemu, wykształcone społeczeństwo oraz zachowanie autonomii badawczej, jednocześnie koncentruje się przede wszystkim wokół:

- prowadzenia wysokiej jakości badań naukowych, w tym także w zakresie nauk społecznych;
- kształcenia na najwyższym poziomie wysoko wykwalifikowanej kadry jako nowoczesnego zaplecza naukowo-badawczego regionu i kraju;
- promowania absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje dostosowane do potrzeb rynku pracy i wymogów gospodarki opartej na wiedzy.

Wskazane wyżej fundamenty misji UwB wyznaczają kierunek rozwoju działalności badawczej oraz dydaktycznej wszystkich jednostek organizacyjnych Uczelni i Wydziału Prawa, w tym także na ocenianym kierunku.

⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/program-studiow-plan-program-efekty> oraz <https://prawo.uwb.edu.pl/program-studiow-plany-programy-efekty>

Wobec wskazanych powyżej elementów misji UwB oczywiste, naturalne, logiczne i nieuniknione jest uwzględnianie kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w strategii uczelni, jej polityce edukacyjnej oraz polityce zapewniania jakości kształcenia (wskazanych celów nie można bez tego osiągnąć).

W dążeniu do udoskonalenia koncepcji i efektywności celów kształcenia, a także dla jej dostosowania do specyfiki Wydziału Prawa:

- a) została opracowana *Strategia Rozwoju Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku* (Załącznik 2);
- b) w strukturze Kolegium Dziekańskiego zostało utworzone odrębne stanowisko Prodziekana ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju.

O tym, że zaangażowanie w tej sferze jest stałe, zorganizowane i profesjonalne świadczy również *uchwała nr 1199 Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 14 grudnia 2012 r. w sprawie strategii na rzecz ciągłej poprawy jakości kształcenia na Wydziale Prawa w ramach wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia na lata 2012-2016* (Załącznik 3). W kolejnych latach uznano, że cele zawarte w tej strategii da się z powodzeniem realizować na podstawie regulacji ogólnouniwersyteckich, w związku z wejściem w życie *uchwały nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (Załącznik 4).

Wdrażanie koncepcji i celów kształcenia obowiązujących na kierunku Administracja (I i II stopnia), realizowanym przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku jest objęte monitoringiem wystandaryzowanego w oparciu o doświadczenia również innych jednostek UwB, ogólnouniwersyteckiego systemu zapewniania jakości kształcenia, co pozwala uznać, że są one zgodne z zasadami i założeniami polityki jakości określonymi w *uchwale nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (Załącznik 5) zastępującej *uchwałę nr 1748 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 maja 2015 r. w sprawie Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*.

Oparty na tym akcie ogólnouczelniany system obejmuje m.in. monitorowanie i ocenę kadry dydaktycznej pod kątem podnoszenia kwalifikacji i kompetencji, doświadczenia w tym także w zakresie metod i technik kształcenia na odległość, monitoring i doskonalenie procesu kształcenia w tym także systematyczną ocenę i weryfikację programu studiów również pod kątem wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość, ocenę jakości zajęć dydaktycznych oraz monitorowanie warunków kształcenia i organizacji studiów. System jest realizowany, m.in. poprzez regularną analizę i ocenę: kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej pod kątem podnoszenia

kwalifikacji, obsady zajęć przez pracowników badawczo-dydaktycznych i dydaktycznych pod kątem zgodności ich kompetencji, doświadczenia i kwalifikacji zawodowych z prowadzonymi zajęciami.

Uchwała nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku na Wydziale Prawa jest realizowana na podstawie szeregu aktów wydanych przez Radę Wydziału i Dziekana Wydziału Prawa. W roku akad. 2019/2020 na Wydziale Prawa zostały opracowane procedury dotyczące wszystkich aspektów funkcjonowania tego systemu. Przyjęły one postać czternastu decyzji Dziekana i jednej uchwały Rady Wydziału:

1. *Uchwała nr 3472 Rady Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 7 lutego 2020 r. w sprawie zasad ankietowania uczestników studiów podyplomowych w ramach wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia (Zał. 6);*
2. *Decyzja nr 4 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury monitorowania kompetencji i doświadczenia oraz kwalifikacji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami i doktorantami (Zał. 7);*
3. *Decyzja nr 5 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia, w tym monitorowania programu studiów (Zał. 8);*
4. *Decyzja nr 6 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych na podstawie hospitacji (Zał. 9);*
5. *Decyzja nr 7 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury monitorowania warunków kształcenia i organizacji studiów (Zał. 10);*
6. *Decyzja nr 8 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury wsparcia dla studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych w procesie uczenia się na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku (Zał. 11);*
7. *Decyzja nr 9 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury monitorowania mobilności studentów i doktorantów oraz stopnia umiędzynarodowienia kształcenia (Zał. 12);*
8. *Decyzja nr 10 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury uzyskiwania opinii absolwentów uczelni o przebiegu odbytych studiów (Zał. 13);*
9. *Decyzja nr 11 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury monitorowania relacji z otoczeniem społeczno - gospodarczym w odniesieniu do programu studiów (Zał. 14);*

10. Decyzja nr 12 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie zasad ankietowania pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów w ramach wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia (Załącznik 15);
11. Decyzja nr 13 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie wzoru ankiety pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów (Załącznik 16);
12. Decyzja nr 14 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie zasad uzyskiwania opinii studentów o odbytych praktykach zawodowych w ramach wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia (Załącznik 17);
13. Decyzja nr 15 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się (Załącznik 18);
14. Decyzja nr 16 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie przeprowadzania oceny w zakresie wypełniania przez nauczyciela akademickiego obowiązków związanych z kształceniem realizowanych w innej jednostce organizacyjnej (Załącznik 19);
15. Decyzja nr 17 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie przeprowadzania ankietyzacji, opracowania wyników badań ankietowych i ich wykorzystania w procesie doskonalenia jakości kształcenia (Załącznik 20).

Ponadto, przemodelowana i uaktualniona została strona internetowa wydziału przedstawiająca zadania, strukturę i skład osobowy wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia⁵.

W ramach systemu monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia przyjętego na Wydziale Prawa:

- a) prowadzona jest systematyczna ocena programu studiów, która obejmuje analizę i ocenę tego programu oraz jego realizacji w zakresie:
 - zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni;
 - adekwatności programu studiów do zakładanych efektów uczenia się;
 - zgodności programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów;
 - prawidłowości stosowania punktów ECTS;
 - zgodności treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów;
 - sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i

⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/wewnetrzny-system-zapewniania-jakosci-ksztalcenia>

- form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów do informacji na temat stosowanych zasad oceniania;
- systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się oraz realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się.
- b) prowadzony jest monitoring kariery studentów i absolwentów studiów (na podstawie informacji z Działu Spraw Studenckich – Biuro Karier);
- c) przeprowadzana jest analiza zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy.

Wskazane powyżej analizy i oceny na kierunku Administracja są dokonywane przez Zespół ds. monitorowania jakości kształcenia. Skład tego Zespołu jest ustalany corocznie decyzją Dziekana Wydziału Prawa. W skład Zespołu wchodzi trzech nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Administracja. Działania Zespołu mają charakter cykliczny. Po zakończonym roku akademickim, jednak nie później niż do dnia 15 września każdego roku, jest on zobowiązany do przedłożenia dziekanowi stosownego sprawozdania. Zespoły corocznie wywiązywały się ze swoich zadań, formułując każdorazowo wnioski w zakresie poszczególnych analizowanych elementów zapewniania jakości kształcenia. Sprawozdania te corocznie były przedstawiane Radzie Wydziału, a pracownicy prowadzący zajęcia instruowani w zakresie elementów procesu kształcenia, które wymagają doskonalenia. Ponadto należy podkreślić, że polityka Wydziału Prawa w sprawie zapewniania jakości kształcenia na kierunku Administracja (tak jak na innych kierunkach) pozostaje transparentna, a roczne sprawozdania z działania wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia są publikowane na stronie wydziału (Szerzej: Kryterium 10). Dobrą praktyką, ukształtowaną na przestrzeni lat funkcjonowania zespołów pozostaje zwyczaj, że członkowie takich zespołów, jako najlepiej zorientowani w problematyce jakości kształcenia na danym kierunku, byli zaangażowani formalnie i nieformalnie w działania na rzecz poprawy jakości kształcenia, w tym konsultowani w zakresie programów studiów, koncepcji dydaktyki i efektów kształcenia.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku Administracja (I i II stopnia) mieszczą się w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany i są zgodne z prowadzoną na Wydziale Prawa działalnością naukową. Zgodnie z programem studiów na kierunku Administracja I stopnia, stanowiącym Załącznik nr 1 do *Uchwały nr 2345 Senatu UwB z dnia 27 lutego 2019 r. w sprawie ustalenia programów studiów dla kierunku administracja obowiązujących od roku akademickiego 2019/2020* (Część III raportu, zał. nr 2, cz. I, pkt 1) oraz na kierunku Administracja II stopnia, stanowiącym Załącznik do *Uchwały 2382 Senatu UwB z dnia 27 marca 2019 r. w sprawie ustalenia programu studiów dla kierunku administracja, obowiązującego od roku akademickiego 2019/2020* (Część III raportu, zał. nr 2, cz. I, pkt 1) kierunek Administracja (I i II stopień) został przyporządkowany do dyscypliny „nauki prawne” (dyscyplina wiodąca). Procentowe udziały poszczególnych (ogółem

wszystkich) dyscyplin naukowych, do których odnosi się program studiów na kierunku Administracja są takie same na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych i wynoszą (Szerzej: Kryterium 2):

- Administracja I stopnia: nauki prawne (76,67%), nauki o polityce i administracji (6,11%), językoznawstwo (5,55%), nauki o zarządzaniu i jakości (5%), filozofia (3,33%), ekonomia i finanse (1,67%), informatyka (1,67%),
- Administracja II stopnia: nauki prawne (85%), nauki o polityce i administracji (5,83%), nauki o zarządzaniu i jakości (5%), językoznawstwo (2,5%), informatyka (1,67%).

W ten sposób program studiów na kierunku Administracja (I i II stopnia) w najszerszym stopniu uwzględnia przedmioty przyporządkowane do dyscypliny „nauki prawne” oraz „nauki o polityce i administracji”, co jest zabiegiem celowym. Należy zaznaczyć, że na kierunku Administracja dominuje dyscyplina nauki prawne, a studia mają profil ogólnoakademicki. Rozwiązanie to podyktowane zostało – stanowiącymi trwałą praktykę wydziału w ramach realizowanych kierunków studiów – rzetelnym rozpoznaniem i analizą potrzeb interesariuszy zewnętrznych oraz specyfiki rynku pracy w wymiarze krajowym i regionalnym. W rezultacie uwzględniono artykułowane pod adresem absolwentów jak i Wydziału oczekiwania posiadania rozległej wiedzy prawniczej niezbędnej w przypadku profesjonalistów w zakresie funkcjonowania administracji. Na tej podstawie przyjęto założenie o potrzebie silnego włączenia w program studiów na ocenianym kierunku modułów wpisujących się właśnie w ramy dyscypliny nauk prawnych i dyscypliny nauk o polityce i administracji. Dzięki temu studenci otrzymują treści dydaktyczne oparte odpowiednio o badania naukowe kadry. Należy przy tym podkreślić, stałą, także nieformalną weryfikację tego założenia, np. w formie konsultacji ze studentami. Pozostaje to w silnym związku z Misją UwB, m.in. z dążeniem do wykształcenia i promowania absolwentów wyposażonych we wszechstronną wiedzę, umiejętności i kompetencje dostosowane do potrzeb rynku pracy i wymogów gospodarki opartej na wiedzy. Poza obszarem nauk o polityce i administracji, nacisk na obszar nauk prawnych okazuje się przy tym nieodzowny w kontekście zakładanych kwalifikacji absolwenta jako profesjonalisty gotowego do efektywnego podejmowania zatrudnienia i wyzwań w szeroko pojmowanej sferze administracji publicznej. W tym świetle związek prawa (poszczególnych jego gałęzi) z funkcjonowaniem administracji pozostaje bezsprzeczny, ewidentny, silny i trwały. Z całą mocą podkreślić należy również, iż kształt modułów kształcenia wraz z przypisanymi im efektami uczenia się został skonstruowany w sposób uwzględniający przedmioty prawnicze o fundamentalnym, najistotniejszym charakterze z punktu widzenia zakładanych kwalifikacji absolwenta. Istota samych efektów uczenia się – także w modułach „prawnych” dostosowana jest przy tym do specyfiki ocenianego kierunku i oczekiwanego profilu absolwenta.

Jednocześnie uwzględnienie w programie studiów na ocenianym kierunku dyscyplin innych niż wskazane (np. filozofia, językoznawstwo) wynika z dążenia do maksymalizacji możliwości osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się poprzez wykorzystanie instrumentów pomocniczych względem głównego profilu kształcenia. Stanowi również rezultat dążenia wydziału do zapewnienia absolwentom osiągnięcia możliwie szerokiej skali efektów uczenia się w obszarze przedmiotów humanistycznych.

Na Uniwersytecie w Białymstoku prowadzona jest aktywna i szeroka działalność naukowa w różnych dyscyplinach, w tym również w zakresie nauk prawnych oraz nauk o polityce i administracji. W tym obszarze wydział zajmuje miejsce szczególne jako jednostka wyspecjalizowana i predestynowana do prowadzenia aktywności badawczej we wskazanych dyscyplinach. Warto przy tym zaznaczyć, że zajęcia na kierunku Administracja prowadzą nauczyciele akademicy, których zainteresowania badawcze związane są z wymaganiami stawianymi przez program kształcenia, w szczególności na płaszczyznach celów kształcenia i efektów uczenia się. Ma to tym samym wpływ na obsadę personalną prowadzących poszczególne zajęcia.

Działalność badawcza wydziału skoncentrowana jest na dyscyplinie nauk prawnych (jako dyscypliny wiodącej) w szerokim i współcześnie powszechnie akceptowanym spektrum działań szczegółowych. Obejmują one również badania w zakresach szczególnie pożądanym z punktu widzenia kompetencji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku Administracja w obszarach: prawo i postępowanie administracyjne, prawo samorządu terytorialnego, finanse publiczne i prawo finansowe, prawo podatkowe, prawo pracy, prawo ubezpieczeń społecznych, prawo własności intelektualnej, prawo gospodarcze publiczne, prawo konstytucyjne, a także istotne z perspektywy współpracy międzynarodowej – prawo międzynarodowe publiczne oraz prawo Unii Europejskiej. Katalog ten uzupełnia działalność badawcza w zakresie prawniczego języka angielskiego oraz badań prawniczych nad edukacją, a także w zakresie nauk (systemów) politycznych. Rozwiązanie to zapewnia dyscyplinom wiodącym właściwe „otoczenie” merytoryczne w obszarach, które pełnią w tym względzie niezaprzeczalną rolę wspomagającą. Uwzględnia jednocześnie aspekty *stricte* humanizujące (m.in. filozofia) i gwarantuje tym samym zdolność wydziału do efektywnego kształcenia na ocenianym kierunku.

Koncepcja kształcenia i jego cele wpisują się tym samym w elementy strategii uczelni. Następuje to poprzez prowadzenie najwyższej jakości badań w zakresie nauk społecznych (we wskazanych dyscyplinach) oraz poprzez kształcenie na najwyższym poziomie kadry administracyjnej zdolnej do pełnienia roli nowoczesnego i profesjonalnego zaplecza administracji publicznej, służb, inspekcji i straży oraz sektora prywatnego a także naukowo-badawczego w regionie i kraju, jak również na poziomie organów i instytucji międzynarodowych.

Struktura wewnętrzna wydziału oparta jest o podział działalności naukowo-dydaktycznej w wyżej wskazanych obszarach. Ponadto, wychodząc z założenia, iż skuteczny rozwój nauki możliwy jest przy uwzględnieniu kooperacji między różnymi dziedzinami nauki, wydział gotowy jest do współpracy badawczej również z innymi jednostkami akademickimi. Aktywność tego rodzaju promuje osiągnięcia i jego dorobek naukowy. Pozwala też wykorzystywać go w praktyce, a nadto wzbogaca działalność naukową jednostki o nowe wątki i konteksty. Stają się one widoczne w procesie współpracy naukowej z przedstawicielami innych dyscyplin niż nauki prawne oraz podmiotami reprezentującymi otoczenie społeczno-gospodarcze uczelni. Stanowi to niewątpliwie wartość dodaną w rozwoju naukowym wydziału. Przyczynia się do realizacji zarówno jego strategii, jak i strategii uniwersytetu (Załącznik 2 i 1), w szczególności w zakresie w jakim wzbogacana w ten sposób działalność naukowa w dyscyplinie nauk prawnych oraz nauk o polityce i administracji pozwala na skuteczniejsze i wszechstronniejsze wdrażanie w ramach wydziału koncepcji i celów kształcenia na kierunku Administracja.

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku Administracja (I i II stopnia) są określane we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi przy uwzględnieniu potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym specyfiki i wymagań ocenianego kierunku wobec rynku pracy (Szerzej: Kryterium 6).

Udział interesariuszy zewnętrznych wpisuje się w misję i strategię uniwersytetu uwzględniającą potrzeby regionu i tworzenie trwałych więzi z instytucjami lokalnymi. Od wielu lat wydział podejmuje i instytucjonalizuje działania obliczone na rzeczywiste włączenie otoczenia społeczno-gospodarczego w proces kształtowania koncepcji i celów kształcenia. Współpraca wydziału z interesariuszami zewnętrznymi opiera się na szeregu formalnych, jak i odformalizowanych rozwiązań strukturalnych oraz instrumentów (Szerzej: Kryterium 6).

Jednym z podmiotów aktywnych w tej materii pozostaje działająca od 2012 r. Rada Konsultacyjna Wydziału Prawa, której obecny skład ukonstytuował się w 2020 roku. Jej działalność ma zasadniczy wpływ na rozwój realizowanych na wydziale kierunków, a dzięki obecności potencjalnych pracodawców umożliwia konfrontowanie założeń kształcenia z oczekiwaniami rynku pracy. Od początku jej istnienia tworzyli ją przedstawiciele organów administracji publicznej (samorządowej i rządowej, w tym także centralnej), instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa i obywateli (wymiaru sprawiedliwości, organów ścigania, służb mundurowych), sektora prywatnego oraz naukowo-badawczego (Załącznik 21). Rada wydaje opinie w sprawach programów kształcenia oraz uruchamiania nowych kierunków studiów, uwzględniając potrzeby rynku pracy. Dzięki temu koncepcja i cele kształcenia na ocenianym kierunku określane są w ścisłej kooperacji z

interesariuszami zewnętrznymi. Spotkania Rady odbywają się cyklicznie, nie rzadziej niż dwa razy w roku.

Koncepcja i cele kształcenia uwzględniają również opinie, uwagi i postulaty środowiska akademickiego (w tym, m.in. pracowników wydziału, Rady Samorządu Studenckiego Wydziału Prawa UWB oraz Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia). Wsparte są także doświadczeniem kadry prowadzącej kształcenie i wynikami prowadzonych badań naukowych (Szerzej: Kryterium 4 oraz Zał. 22 i 23), współpracą międzynarodową (Szerzej: Kryterium 7), polityką jakości (Szerzej: Kryterium 10), ustawiczną pracą ze studentami (Szerzej: Kryterium 8), a także możliwościami wynikającymi z infrastruktury i zasobów edukacyjnych uczelni (Szerzej: Kryterium 5).

W konsekwencji powyższego koncepcja i cele kształcenia w ramach kierunku Administracja, w wymiarze merytorycznym i organizacyjnym, pozostają spójne oraz zgodne ze strategią i polityką jakości uczelni odpowiadając jej we wszystkich elementach. Co więcej, sformułowanej w ten sposób koncepcji i celom kształcenia towarzyszy szereg wyróżniających ją rozwiązań przyjętych w programie studiów, w tym m.in. sekwencyjność i wzajemne powiązanie modułów kształcenia, zróżnicowanie form zajęć (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, lektoraty, proseminaria, seminaria) oraz dostosowanie ich do form kształcenia oraz specyfiki poszczególnych modułów kształcenia i przypisanych im efektów uczenia się, proponowanie rozwiązań umożliwiających elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia i dostosowywania jej do indywidualnych preferencji, dużą liczbę zajęć poświęconych kształceniu z języka obcego (w tym specjalistyczne warsztaty językowe) i poszerzanie liczby przedmiotów oferowanych w języku obcym oraz praktyki. Trwałym elementem koncepcji kształcenia jest wykorzystywanie metod i technik kształcenia na odległość obecne w działalności dydaktycznej na ocenianym kierunku od dekady, czemu służy powszechnie wykorzystywana na kierunku Administracja platforma e-learningowa Blackboard, dostosowane do tego przygotowanie infrastrukturalne – wyposażenie sal wykładowych i ćwiczeniowych, katedr i zakładów (komputer, kamera, mikrofon, stały dostęp do internetu) oraz regularnie prowadzone szkolenia pracowników w zakresie wykorzystywania metod i technik kształcenia na odległość. Świadczy to o przygotowaniu uczelni na sytuacje nagłe, ograniczające możliwości kształcenia w kontakcie bezpośrednim (semestr letni 2019/2020 i zimowy 2020/2021 r.), a także zapewnia utrzymanie wysokiego standardu realizacji koncepcji kształcenia w przyszłości, nawet w sytuacji utrzymujących się okoliczności utrudniających kształcenie w trybie standardowym. Tym samym aktualna sytuacja kryzysowa wykazała gotowość uczelni do szybkiej aktualizacji strategii, stosownych elementów polityki edukacyjnej oraz w zakresie jakości kształcenia. Jednostka traktuje więc dostosowanie koncepcji kształcenia w okresie epidemii w sposób konstruktywny i przejawia gotowość do ich przyszłego lokowania w strategii i misji uczelni (Szerzej: Kryterium 2).

Misja Uwb, wyznaczając ramy strategii wydziału oraz przyjętej na ocenianym kierunku koncepcji i celów kształcenia, wpływa na poziom stawianych kandydatom wymagań.

Przyjęte zasady rekrutacji, transparentne i dostępne na oficjalnej stronie wydziału⁶ (Szerzej: Kryterium 3) oraz stawiane w tym względzie wymogi, można uznać za wysokie. Jest to konsekwencją oczekiwanych kwalifikacji absolwenta (charakterystyka kwalifikacji absolwenta dostępna jest na stronie internetowej wydziału⁷). Działania podejmowane na wydziale zmierzają bowiem do akademickiego wykształcenia przyszłych pracowników-profesjonalistów funkcjonujących w sektorze administracji publicznej (ale także w sektorze prywatnym oraz w organizacjach pozarządowych), konkurencyjnych i zdolnych do podjęcia satysfakcjonującej ich pracy, efektywnie wykorzystujących zdobytą w czasie studiów wiedzę (w tym wiedzę naukową), umiejętności i kompetencje społeczne. Proces kształcenia uwzględnia także oczekiwania pracodawców względem przyszłych absolwentów wydziału, stanowiących ich potencjalne kadry pracownicze. Celem pozostaje zatem zapewnienie absolwentom kierunku Administracja (I i II stopnia) osiągnięcia stosownych efektów uczenia się. Powinny one gwarantować nabycie wszechstronnej wiedzy w zakresie funkcjonowania administracji publicznej w różnych jej wymiarach i na różnych poziomach a także umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wdrażania zdobytej wiedzy w praktyce, a także zdolności zawodowego zaangażowania w środowisku zawodowym. Ukończenie studiów na ocenianym kierunku przygotowuje zatem do podejmowania zatrudnienia na stanowiskach wymagających wiedzy (prawniczej i administracyjnej osadzonej w kontekście funkcjonowania administracji) oraz umiejętności i kompetencji społecznych w celu efektywnego zastosowania jej w praktyce w wymiarze zespołowym i indywidualnym w sektorze publicznym, w tzw. trzecim sektorze (organizacje pozarządowe), organizacjach i organach międzynarodowych, a także w sektorze prywatnym. W związku z tym uznać należy, iż przewidywane programem studiów efekty uczenia się zapewniają kwalifikacje absolwenta jako osoby zdolnej do podejmowania zatrudnienia:

- w organach administracji publicznej (rządowej i samorządowej);
- w służbach państwowych, inspekcjach i strażach na stanowiskach wymagających wiedzy oraz stosownych umiejętności i kompetencji społecznych w obszarze funkcjonowania administracji;
- w organizacjach pozarządowych o różnym profilu;
- w sektorze prywatnym (korporacje, indywidualna działalność gospodarcza) zwłaszcza na stanowiskach wymagających stosownej wiedzy oraz umiejętności i kompetencji społecznych w obszarach funkcjonowania administracji;
- w instytucjach i organach międzynarodowych (w tym unijnych).

⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/rekrutacja>

⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/program-studiow-plan-program-efekty>
<https://prawo.uwb.edu.pl/program-studiow-plany-programy-efekty>

Absolwent kierunku Administracja gotowy jest również do podejmowania aktywności badawczej i rozwijania potencjału osobistego, m.in. w formule szkoły doktorskiej oraz podejmowania zatrudnienia w jednostkach akademickich traktowanego jako samodzielna profesja, ale też jako uzupełnienie wiodącej aktywności zawodowej (Część III raportu, zał. nr 2, cz. 1, pkt 5) .

Przewidziane programem studiów efekty uczenia się uwzględniają specyfikę nauk prawnych oraz nauk o polityce i administracji a także pozostałych dyscyplin ujętych w programie studiów, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia i wpisują się w ogólnoakademicki profil studiów na kierunku Administracja.

Program studiów i proces jego realizacji w pełni odpowiadają wymogom *Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. 2018 poz. 1668 ze zm.). Zgodnie z programem studiów procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów zajęć związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową (Część III raportu, zał. nr 2, cz. 1, pkt 1) wynosi:

- na kierunku Administracja I stopnia – 76,67%;
- na kierunku Administracja II stopnia – 85%.

Oznacza to, iż wymóg odnośnie do profilu ogólnoakademickiego przewidziany w art. 64 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy jest spełniony. Ponadto, program studiów na kierunku Administracja (I i II stopnia) spełnia wymóg z art. 73 ust. 2 pkt 2 ww. ustawy, zgodnie z którym co najmniej 75% godzin zajęć prowadzonych jest przez nauczycieli akademickich zatrudnionych w Uniwersytecie w Białymstoku jako podstawowym miejscu pracy.

Efekty uczenia się dla kierunku Administracja (I i II stopnia) pozostają zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK). Na ocenianym kierunku realizowane są wszystkie kierunkowe efekty uczenia się (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych). Zostały przyporządkowane do poszczególnych symboli (obszarów) i samego opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK oraz wynikających z nich kategorii szczegółowych (P6S dla kierunku Administracja I stopnia oraz P7S dla kierunku Administracja II stopnia). Efekty kierunkowe uczenia się są z nimi logicznie i merytorycznie powiązane. Proporcje między efektami skonstruowano w sposób umożliwiający ich pełne i efektywne osiągnięcie, w zgodzie z koncepcją i celami kształcenia. W rezultacie student realizuje:

- na kierunku Administracja I stopnia
 - a) 6 efektów w zakresie wiedzy (3 – głębia i zakres, 3 – kontekst);
 - b) 8 efektów w zakresie umiejętności (2 – wykorzystanie wiedzy, 3 – komunikowanie się, 2 – organizacja pracy, 1 – uczenie się) oraz

- c) 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych (3 – krytyczna ocena, 3 – odpowiedzialność, 1 – rola zawodowa).
- na kierunku Administracja II stopnia
 - a) 8 efektów w zakresie wiedzy (5 – głębia i zakres, 3 – kontekst);
 - b) 11 efektów w zakresie umiejętności (4 – wykorzystanie wiedzy, 3 – komunikowanie się, 2 – organizacja pracy, 2 – uczenie się) oraz
 - c) 7 efektów w zakresie kompetencji społecznych (3 – krytyczna ocena, 3 – odpowiedzialność, 1 – rola zawodowa).

Wszystkie odpowiadają opisowi charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Przewidziane programem studiów na kierunku Administracja (I i II stopnia) efekty uczenia się są sformułowane w sposób precyzyjny, dostosowane do koncepcji i celów kształcenia, uwzględniają specyfikę nauk prawnych oraz nauk o polityce i administracji a także pozostałych dyscyplin ujętych w programie studiów, są zgodne z koncepcją i celami kształcenia i wpisują się w ogólnoakademicki profil studiów na kierunku Administracja.

Efekty uczenia się na kierunku Administracja (I i II stopnia) są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie, do której kierunek jest przyporządkowany oraz z zakresem działalności naukowej uczelni w tej dyscyplinie. Potwierdza to poziom merytoryczny, kwalifikacje i doświadczenie kadry dydaktycznej oraz przyjęta koncepcja kształcenia opierająca się na konsekwentnym doskonaleniu programów studiów (Szerzej: Kryterium 4 i 2). Aktywność międzynarodowa pracowników wydziału gwarantuje stałe uaktualnianie stanu wiedzy i rozwój kompetencji ujętych w efektach uczenia się (Szerzej: Kryterium 7).

Przewidziane programem studiów efekty uczenia się pozostają w ścisłym związku z dorobkiem naukowym uczelni w dyscyplinie nauki prawne. Kadra wydziału prowadzi intensywną działalność w tym zakresie. Świadczy o tym m.in. liczba awansów naukowych jego pracowników w ostatnich pięciu latach (Szerzej: Kryterium 4). Działalność naukowa prowadzona jest we wszystkich kluczowych obszarach nauk prawnych, w tym także tych, które są merytorycznie związane z programem studiów na kierunku Administracja. Wydział i jego pracownicy legitymują się szeregiem sukcesów na polu naukowym, tak w wymiarze prestiżowych publikacji (w tym zagranicznych), nagród, jak i realizacji projektów badawczych (Szerzej: Kryterium 4 i Zał. 22 i 23). Coraz większy udział we wskazanych sukcesach posiadają studenci ocenianego kierunku (Zał. 24).

W rezultacie, efekty uczenia się przewidziane programem studiów na kierunku Administracja (I i II stopnia) uwzględniają kompetencje badawcze, komunikowanie się w języku obcym i niezbędne w działalności naukowej kompetencje społeczne prowadzących zajęcia. Są one traktowane jako kluczowe, ściśle powiązane z koncepcją kształcenia i jego poziomem. Efekty te, absolwent studiów

na ocenianym kierunku, realizuje w celu osiągnięcia poziomu profesjonalisty w zakresie funkcjonowania administracji, gotowego do podejmowania wyzwań zawodowych w sektorze publicznym i prywatnym. Ich nabycie może posłużyć do kontynuacji kształcenia, w tym również do rozwoju zdolności prowadzenia działalności badawczej.

W świetle powyższego szczególną uwagę zwracają następujące efekty uczenia się przewidziane programem studiów na ocenianym kierunku (na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej):

Administracja I stopnia:

- absolwent zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych, w szczególności w obszarze prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania administracji publicznej (KA6_WG2);
- absolwent zna i rozumie zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego (KA6_WK3);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w warunkach nie w pełni przewidywalnych przez właściwy dobór źródeł prawnych z zakresu prawa administracyjnego (aktów prawnych, dorobku doktryny i orzecznictwa sądowno-administracyjnego) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy i syntezy tych informacji (KA6_UW1);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy z zakresu funkcjonowania administracji publicznej oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez dobór oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarze działalności administracji publicznej (KA6_UW2);
- absolwent potrafi komunikować się z użyciem specjalistycznej terminologii z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) powiązanej z funkcjonowaniem administracji publicznej (KA6_UK1);
- absolwent potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego (KA6_UK3);
- absolwent potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w ramach udziału w zespole w zakresie analizy problematyki administracji publicznej (KA6_UO1);
- absolwent jest gotów do krytycznej oceny prezentowanych zagadnień problemowych dotyczących prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej (KA6_KK1).

Wskazane efekty realizowane są w ramach szeregu oferowanych w ramach kierunku Administracja I stopnia zajęć według następującej sekwencji (Zał. 25):

- KA6_WG2 – 6 przedmiotów;
- KA6_WK3 – 2 przedmioty;
- KA6_UW1 – 13 przedmiotów;
- KA6_UW2 – 12 przedmiotów;
- KA6_UK1 – 6 przedmiotów;
- KA6_UK3 – 2 przedmioty;
- KA6_UO1 – 6 przedmiotów;
- KA6_KK1 – 9 przedmiotów.

Administracja II stopnia:

- absolwent zna i rozumie wybrane zagadnienia z zakresu zaawansowanej wiedzy szczegółowej dotyczące prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz działania administracji publicznej (KA7_WG4);
- absolwent zna i rozumie główne tendencje rozwojowe prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) (KA7_WG5);
- absolwent zna i rozumie zasady ochrony własności przemysłowej i prawa autorskiego (KA7_WK3);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez właściwy dobór źródeł prawa administracyjnego (aktów normatywnych, poglądów doktryny, orzecznictwa sądownoadministracyjnego) i informacji z nich pochodzących, dokonywanie oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej interpretacji i prezentacji tych informacji (KA7_UW1);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez dobór oraz stosowanie właściwych metod wykładni prawa administracyjnego i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (KA7_UW2);
- absolwent potrafi wykorzystywać posiadaną wiedzę – formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych warunkach przez przystosowanie istniejących lub opracowanie nowych metod i narzędzi (KA7_UW3);

- absolwent potrafi formułować i testować hipotezy związane z prostymi problemami badawczymi z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej (KA7_UW4);
- absolwent potrafi posługiwać się językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego oraz terminologią prawniczą (KA7_UK3);
- absolwent potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie prawa administracyjnego i zasad funkcjonowania administracji publicznej (KA7_UU1);
- absolwent jest gotów do krytycznej oceny prezentowanych zagadnień problemowych z zakresu prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz przedmiotu działania administracji publicznej (KA7_KK1).

Wskazane efekty realizowane są w ramach szeregu oferowanych w ramach kierunku Administracja II stopnia zajęć według następującej sekwencji (Zał. 25):

- KA7_WG4 – 17 przedmiotów;
- KA7_WG5 – 11 przedmiotów;
- KA7_WK3 – 3 przedmioty;
- KA7_UW1 – 11 przedmiotów;
- KA7_UW2 – 5 przedmiotów;
- KA7_UW3 – 5 przedmiotów;
- KA7_UW4 – 3 przedmioty;
- KA7_UK3 – 2 przedmioty;
- KA7_UU1 – 2 przedmioty;
- KA7_KK1 – 7 przedmiotów.

W rozpatrywanym kontekście dodać należy, iż w programie studiów na kierunku Administracja (I i II stopnia) obecne są także praktyki o charakterze obligatoryjnym. Ich wymiar obejmuje trzy tygodnie na II roku studiów I stopnia (zarówno w trybie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych), co odpowiada 5 punktom ECTS. Celem praktyk jest przygotowanie do wykonywania zawodu poprzez praktyczne wykorzystanie wiedzy i umiejętności w pracy zawodowej, w tym w szczególności zapoznanie z merytoryczną oraz techniczno-organizacyjną sferą funkcjonowania instytucji, w której realizowana jest praktyka. Cele praktyk są szerzej określone w programach studiów. Efekty uczenia się zakładane dla praktyk (poza obszarem wiedzy: KA6_WG3) obejmują też określone umiejętności i kompetencje społeczne niezbędne w działalności zawodowej właściwej dla kierunku Administracja:

- absolwent potrafi planować i organizować pracę indywidualną oraz w ramach udziału w zespole w zakresie analizy problematyki administracji publicznej (KA6_UO1),

- absolwent potrafi współdziałać z innymi osobami w ramach prac zespołowych w obszarach tematycznych powiązanych z funkcjonowaniem administracji publicznej (KA6_UO2),
- absolwent jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w administracji publicznej, w tym: przestrzegania zasad etyki zawodowej i wymagania tego od innych, dbałości o dorobek i tradycje zawodu urzędnika, funkcjonariusza publicznego (KA6_KR1).

Wskazane efekty z perspektywy kompetencji badawczych, komunikowania się – również w języku obcym – jak i kompetencji o charakterze społecznym niezbędnych w działalności naukowej wydają się prezentować potencjał skorelowany z oczekiwanymi kwalifikacjami absolwenta.

Efekty uczenia się przewidziane programem studiów na ocenianym kierunku są możliwe do osiągnięcia i zostały sformułowane w sposób zrozumiały, pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. Składa się na to szereg czynników, spośród których najbardziej istotnymi wydają się kwalifikacje i kompetencje kadry badawczo-dydaktycznej i dydaktycznej (Szerzej: Kryterium 4), profil kandydata i studenta wraz ze sposobem rekrutacji (Szerzej: Kryterium 3) oraz dostępna infrastruktura (Szerzej: Kryterium 5). Osoby prowadzące zajęcia na wydziale sukcesywnie podnoszą swoje kwalifikacje dydaktyczne. Są one poddawane regularnej ocenie, także ze strony studentów (Szerzej: Kryterium 4). Poważne znaczenie w tym aspekcie posiada mobilność międzynarodowa pracowników wydziału i ich uczestnictwo m.in. w programie Erasmus+ w wyjazdach o charakterze dydaktycznym i szkoleniowym (Szerzej: Kryterium 7) oraz udział w prestiżowych stypendiach zagranicznych. Ważne jest również wieloletnie doświadczenie w zakresie organizacji „szkół prawa obcego” na wydziale.

Wskazać też wypada, iż do koncepcji i celów kształcenia oraz efektów uczenia się dostosowany jest podział na formy zajęć (wykład, ćwiczenia, konwersatorium, lektorat, proseminarium, seminarium). W ramach konkretnej formy zajęć dostępny jest, charakterystyczny dla niej, zestaw instrumentów i narzędzi pozwalających na bieżącą ocenę (weryfikację) osiągania efektów uczenia się. Obejmuje on, poza metodami tradycyjnymi w postaci kolokwium i egzaminów pisemnych, ciągłą ocenę pracy studentów w grupach ćwiczeniowych (konwersatoryjnych, w lektoratach). Uwzględnia, m.in. pracę indywidualną i grupową, ocenę przygotowywanych wypowiedzi ustnych i pisemnych, prace cząstkowe czy aktywność w ramach zajęć w formule *blended learning*. Metody weryfikacji efektów uczenia się, stosownie do formy zajęć i istoty danego efektu, wskazywane są w – dostępnych w systemie USOS – sylabusach do poszczególnych przedmiotów (w części A oraz w części B z wyodrębnieniem sposobu/sposobów weryfikacji w odniesieniu do poszczególnych efektów). Są one również podawane do wiadomości studentom podczas zajęć. W ten sposób stworzono transparentny, przejrzysty system weryfikacji efektów uczenia się. Jego podstawą pozostają zasadniczo egzamin oraz zaliczenie ćwiczeń (w pisemnej lub ustnej formie).

Uzupełniają ją metody ciągłej weryfikacji pracy studenta uwzględniające specyfikę efektu/efektów i formę zajęć. W rezultacie system weryfikacji efektów uczenia się stanowi spójną i transparentną całość.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

- 1) Wprowadzenie do programu studiów konwersatoriów (zastępujących formę wykładów monograficznych), dzięki czemu położony jest nacisk na interaktywne formy prowadzenia zajęć, co sprzyja osiągnięciu efektów uczenia się.
- 2) Zachęcanie prowadzących zajęcia do urozmaiconych, nastawionych na angażowanie studentów, form prowadzenia zajęć (w tym wykładów).
- 3) Ukierunkowanie procesu kształcenia w zakresie treści nauczanych w ramach poszczególnych przedmiotów również na pozycję i konkurencyjność absolwentów na rynku pracy, co wiąże się z rzetelnym i stałym rozpoznawaniem specyfiki regionalnego i krajowego rynku pracy, ze szczególnym uwzględnieniem oczekiwań i potrzeb potencjalnych pracodawców oraz wykorzystaniem wiedzy pozyskiwanej w tym zakresie do modyfikacji oferty kształcenia.
- 4) Uwzględnianie w programie studiów szerokiej oferty w zakresie nauczania języków obcych i przedmiotów wykładanych w języku obcym.
- 5) Uwzględnianie w ramach koncepcji i celów kształcenia, a także efektów uczenia się oraz w procesie kształcenia, ukierunkowania na zachowanie najwyższych standardów etycznych, a także uwzględnianie europejskich standardów dobrej administracji w tym zakresie.
- 6) Ukierunkowanie programu studiów na aspekty praktyczne związane z przyszłą aktywnością zawodową absolwentów (m.in. poprzez staranną konstrukcję specjalizacji na II stopniu studiów).

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

1. Informacje wspólne dla kierunków Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia
2. Administracja studia pierwszego stopnia
3. Administracja studia drugiego stopnia
4. Informacja w sprawie organizacji zdalnego procesu kształcenia

1. Informacje wspólne dla kierunków Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia

Programy studiów kierunków Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) obowiązujące od roku 2019/2020 obejmują:

- część A określającą dla poszczególnych modułów kształcenia kod modułu, kierunkowe efekty uczenia się, metody kształcenia oraz sposoby weryfikacji, nazwę przedmiotu/modułu, liczbę punktów ECTS za przedmiot/moduł, wskaźniki ilościowe w postaci punktów ECTS w ramach zajęć;
- część B określającą treści programowe modułów kształcenia;
- plan studiów;
- efekty uczenia się.

Treści programowe są określane mianem modułów kształcenia (MK) i oznaczone kodem.

Część A programów studiów kierunków Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) przyporządkowuje kierunkowe efekty uczenia się do poszczególnych modułów kształcenia składających się na treści programowe. Efekty uczenia się są kompletne, kompleksowe, a także uwzględniają specyfikę modułów/zajęć oraz metod i form kształcenia. Realizacja modułów kształcenia na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych zapewnia uzyskanie wszystkich efektów uczenia się (Szerzej: Kryterium 1; Zał. 25).

Plany i programy studiów kierunków Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) określają liczbę godzin zajęć oraz liczbę punktów ECTS konieczną do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia łącznie oraz dla poszczególnych zajęć lub grup zajęć.

Wiedza, umiejętności i doświadczenie kadry prowadzącej kształcenie, możliwość współprowadzenia zajęć przez praktyków (Szerzej: Kryterium 4), współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym (Szerzej: Kryterium 6), umiędzynarodowienie procesu kształcenia (Szerzej: Kryterium 7), a także polityka jakości (Szerzej: Kryterium 10) gwarantują, że treści programowe są zgodne z aktualnym stanem wiedzy i metodyki badań w dyscyplinie wiodącej i pozostałych dyscyplinach, do których kierunku jest przyporządkowany. Korzyści płynące z powyższego są dostrzegane, analizowane i wykorzystywane przy opracowywaniu oraz realizacji programów studiów.

Na kierunkach Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) moduły kształcenia ułożone są sekwencyjnie, w sposób wzajemnie powiązany i umożliwiający studentom stopniowe osiągnięcie efektów uczenia się, a także ich doskonalenie, poszerzanie oraz osiągnięcie kolejnych w toku realizacji studiów przy uwzględnieniu specyfiki oraz poziomu zaawansowania i specjalizacji poszczególnych zajęć lub grup zajęć (Zał. 25).

Konstrukcja programów studiów na kierunkach Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) umożliwia studentom elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia i dostosowanie jej do preferencji i specjalności. Jednocześnie szeroki wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS nie wiąże się z ryzykiem pominięcia, braku realizacji lub nieosiągnięcia określonych w programie studiów efektów uczenia się. Efekty uczenia się określone programach studiów dla poszczególnych modułów kształcenia do wyboru są bowiem wobec siebie komplementarne i eliminują możliwość ich pominięcia w toku studiów (dotyczy to studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) (Zał. 25).

Na kierunkach Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) stosowane są różnorodne metody kształcenia. Są one właściwe określonym w planach studiów formom kształcenia tj. wykładom, ćwiczeniom, konwersatoriom, lektoratom, seminariom i proseminariom oraz praktykom zawodowym. Ponadto uwzględniają specyfikę poszczególnych modułów kształcenia, umiejętności i doświadczenie nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, a także potrzeby i sugestie studentów (Szerzej: Kryterium 4, Kryterium 6, Kryterium 7 i Kryterium 10).

Metody kształcenia są sprecyzowane w powszechnie dostępnych (m.in. w systemie USOS) sylabusach przedmiotów/zajęć, a także szczegółowo omawiane przez prowadzących w części organizacyjnej przedmiotów/zajęć. Obejmują przede wszystkim: wykład akademicki, ćwiczenia, wykład i ćwiczenia z wykorzystaniem prezentacji multimedialnych, pracę indywidualną lub pracę w grupach obejmującą analizę przepisów, przegląd orzecznictwa i rozstrzygnięć administracji,

poszukiwanie i analizę materiałów źródłowych, rozwiązywanie przypadków, prace projektowe i prezentacje wyników badań i analiz, dyskusje, przygotowanie projektów pism, zapoznanie z formularzami urzędowymi, a także formy charakterystyczne dla zajęć prowadzonych w formie zdalnej (*e-learning* oraz *blended learning*) w trybie synchronicznym i asynchronicznym.

Na kierunkach Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) liczebność grup studenckich jest dostosowana do form realizacji zajęć i zgodna z *Zarządzeniem nr 24 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 9 kwietnia 2020 r. w sprawie liczebności grup studenckich* (Załącznik 26). W trosce o jakość kształcenia oraz zapewnienie możliwości realizowania przez studentów wybranych przez nich przedmiotów liczebność grup ćwiczeniowych i konwersatoryjnych może być zmniejszana na wniosek dziekana. Zmniejszenie to następuje dla danego kierunku bądź danego przedmiotu realizowanego na tym kierunku w danym roku akademickim. Podstawą zmniejszenia liczebności grup jest zgoda prorektora ds. kształcenia.

Metody kształcenia uwzględniają wszystkie przypisane modułom kształcenia efekty uczenia się, a także zasady ich weryfikacji i oceny (Załącznik 25).

Metody kształcenia, w tym ich jakość, skuteczność oraz oczekiwania i oceny studentów, są regularnie monitorowane i oceniane w ramach wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia (Szerzej: Kryterium 10; Załącznik 30).

W procesie kształcenia wykorzystuje się środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się (Szerzej: Kryterium 3 i 4), w tym także korzysta się z infrastruktury wydziału i Uniwersytetu w Białymstoku, wyposażonych sal, zasobów bibliotek, elektronicznych baz danych oraz oprogramowania (Szerzej: Kryterium 5). Kształcenie wzbogacane jest o wykłady gościnne (w tym gości zagranicznych), spotkania ze specjalistami zewnętrznymi, organizowane szkoły prawa obcego, a także krajowe i międzynarodowe konferencje i seminaria naukowe (Szerzej: Kryteria 6 i 7).

Metody kształcenia i konstrukcja efektów uczenia się na kierunkach Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) wymuszają samodzielność i aktywną rolę studenta w procesie uczenia się. Stanowi to konsekwencję konstrukcji realizowanych programów studiów, w tym dywersyfikacji form kształcenia, ich dopasowania do specyfiki przedmiotu/zajęć i przypisanych mu efektów, podziału modułów kształcenia na wykłady i ćwiczenia, konwersatoria oraz dużą liczbę konsultacji indywidualnych. Nie bez znaczenia jest i to, że prowadzący często wskazują w sylabusach, a także akcentują w toku trwania przedmiotów/zajęć ocenianie ciągłe, pracę w grupach, zasady i formy oceniania.

Dostosowanie metod kształcenia i procesu uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością następuje z zachowaniem zasad i wskazówek określonych w:

- a) *Uchwale nr 2624 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych dla studiujących osób niepełnosprawnych* (Załącznik 31);
- b) *Uchwale nr 848 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 23 września 2009 r. w sprawie Programu działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich”* (Załącznik 32);
- c) Regulaminie studiów (§ 10) (Załącznik 28);
- d) Wskazówkach dla wykładowców – wzrok;
- e) Wskazówkach dla wykładowców – słuch;
- f) Wskazówkach dla wykładowców – mowa.

Dokumenty te są dostępne na stronie internetowej Uniwersytetu w Białymstoku⁸.

Na Uniwersytecie w Białymstoku funkcjonuje ponadto Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych, a także Pełnomocnik Rektora ds. Osób Niepełnosprawnych. Na wydziale o realizację praw studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami studiujących w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym w sprawach indywidualnych i całego wydziału dba Pełnomocnik Dziekana ds. niepełnosprawności⁹.

Programy studiów na kierunkach Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) nie przewidują zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych prowadzi się natomiast kształcenie w formie *blended learning*, gdzie e-kursy nie przekraczają 50% wymiaru godzin dydaktycznych danego modułu kształcenia.

Zastosowanie systemu *blended learning* korzystnie wpływa na atrakcyjność i innowacyjność przedmiotu, ułatwia organizację zajęć, a także usprawnia kontakt ze studentami. Umożliwia udostępnianie materiałów wykorzystywanych bądź uzupełniających treści przedmiotu, a jednocześnie nie pozbawia studentów możliwości osobistego kontaktu z prowadzącym w toku zajęć w sali. Weryfikacja efektów uczenia się, co do zasady, nie następuje na platformie e-learningowej i drogą zdalną (tymczasowo odrębne zasady weryfikacji wymusiła obecna sytuacja pandemiczna). Sposoby zaliczenia części modułu kształcenia realizowanej w sali, części *online* oraz kryteria zaliczenia całego przedmiotu określone są w scenariuszach zajęć (kursów) i sylabusach przedmiotów.

Uruchomienie e-kursu i realizacja modułu kształcenia z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość następuje zgodnie z procedurą wskazaną w *Uchwale nr 1110 Senatu*

⁸ <https://uwb.edu.pl/pelnomocnik-ds-osob-niepelnosprawnych>

⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/studenci-z-niepelnosprawnoscia>

Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 maja 2011 r. w sprawie zasad prowadzenia w Uniwersytecie w Białymstoku zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (Załącznik 33). Istotne przy tym jest to, że wymagane jest przygotowanie kompleksowego scenariusza e-kursu wg wzoru stanowiącego załącznik do wskazanej wyżej uchwały i uzyskanie akceptacji kierownika jednostki organizacyjnej Uniwersytetu w Białymstoku. Ponadto, realizacja e-kursów jest monitorowana przez prodziekana ds. dydaktyki.

E-kursy realizowane są na platformie e-learningowej Uniwersytetu w Białymstoku (platforma *Blackboard*). O prawidłową realizację kształcenia na odległość na Uniwersytecie w Białymstoku dba Dział Aplikacji Komputerowych.

Kursy *blended learning* realizowane są wyłącznie przez osoby (nauczycieli akademickich i inne osoby prowadzące zajęcia) posiadające przygotowanie do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Dodatkowo na stronie internetowej platformy e-learningowej dostępne są elektroniczne instrukcje w postaci pomocy dla prowadzących i samouczka dla studentów¹⁰. Doraźną pomoc w zakresie funkcjonowania platformy, realizacji i uczestnictwa w kursach, w tym wsparcie techniczne, organizacyjne i metodyczne świadczą pracownicy Działu Aplikacji Komputerowych, których dane kontaktowe są dostępne powszechnie na stronie internetowej Uniwersytetu w Białymstoku¹¹.

Wobec powyższego zastrzec należy, iż na organizację i realizację zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 oraz w roku akademickim 2020/2021 w sposób istotny wpłynęła sytuacja pandemiczna (Szerzej: Kryterium 2, pkt 4). Warte odnotowania jest również fakt, iż stosowane aktualnie, wypracowane w kontekście powyższego, zasady organizacji i realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oceniane są pozytywnie przez studentów, co potwierdzają wyniki badań ankietowych Parlamentu Studentów RP dotyczących kształcenia zdalnego (Załącznik 75).

Organizację procesu nauczania i uczenia się na kierunkach Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) określają szczegółowo:

- a) Zarządzenie nr 34 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 14 maja 2020 r. w sprawie organizacji roku akademickiego 2020/2021 w Uniwersytecie w Białymstoku (Załącznik 39);
- b) harmonogram zapisów na przedmioty w roku akademickim 2020/2021 (Załącznik 29);
- c) terminarz zjazdów studiów niestacjonarnych w roku akademickim 2020/2021 (Załącznik 40);

¹⁰ <https://blackboard.uwb.edu.pl>

¹¹ <https://uwb.edu.pl/e-learning>

- d) harmonogramy zajęć na kierunkach Administracja studia pierwszego stopnia i Administracja studia drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) (Część III raportu, Zał. 2 cz. I pkt 3);
- e) regulamin studiów Uniwersytetu w Białymstoku (w tym w szczególności § 17-18 odnoszące się do Indywidualnej Organizacji Studiów (IOS) albo Indywidualnego Programu Studiów (IPS) (Zał. 28);
- f) ogłoszenia na stronie internetowej Wydziału Prawa.

Dokumenty te dostępne są na stronie internetowej Wydziału Prawa. Harmonogramy zajęć dostępne są w systemie USOS (od semestru letniego roku akademickiego 2016/2017 informacje dotyczące odwołania i odpracowania zajęć znajdują się w systemie USOS).

Zasady sprawdzania i oceny efektów uczenia się, a także informowania o uzyskanych efektach określone są szczegółowo w Regulaminie studiów (przede wszystkim § 20-26) oraz *Zarządzeniu nr 18 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 sierpnia 2011 r. w sprawie prowadzenia w Uniwersytecie w Białymstoku dokumentacji przebiegu studiów z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS)* (Zał. 41). Zarządzenie znajduje się na stronie internetowej Wydziału Prawa¹². Ponadto, sprawdzenie i ocena efektów uczenia się, a także informowanie o uzyskanych efektach następuje w ramach regularnych konsultacji, a także oceniania ciągłego w toku zajęć dydaktycznych.

W tym przypadku również zastrzec należy, iż na organizację i realizację procesu nauczania i uczenia się w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 oraz w roku akademickim 2020/2021 w sposób istotny wpłynęła sytuacja pandemiczna (Szerzej: Kryterium 2, pkt 4).

2. Administracja studia pierwszego stopnia

Aktualnie na kierunku Administracja studia pierwszego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej równolegle realizowane są 2 programy studiów:

- 1) program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2017/18;
- 2) program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/20.

Podstawę analiz w niniejszym raporcie stanowi program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/2020¹³.

¹² <https://prawo.uwb.edu.pl/akty-prawne-4919>

¹³ Program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2017/18 w roku akademickim 2020/2021 realizowany jest przez studentów III roku (semestr 5 i 6).

Treści programowe studiów w formie stacjonarnej obejmują 40 modułów kształcenia, przy czym 11 modułów kształcenia (tj. MK_11-11a, MK_12-12a, MK_13-13a, MK_19-19a, MK_20-20a, MK_21-21a, MK_31-31a, MK_32-32a, MK_33-33a, MK_37-37a, MK_38-38a) stanowią moduły kształcenia do wyboru, gdzie każdy obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładów i konwersatoriów (MK_12-12a, MK_13-13a) w wymiarze 30 godzin dydaktycznych, którym odpowiadają 3 punkty ECTS (z wyjątkiem MK_13-13a, którym odpowiadają 4 punkty ECTS).

Moduły kształcenia na studiach w formie stacjonarnej są prowadzone odrębnie od modułów kształcenia na studiach w formie niestacjonarnej.

Treści programowe studiów w formie niestacjonarnej obejmują 39 modułów kształcenia, przy czym 11 modułów kształcenia (tj. MK_10-10a, MK_11-11a, MK_12-12a, MK_18-18a, MK_19-19a, MK_20-20a, MK_30-30a, MK_31-31a, MK_32-32a, MK_36-36a, MK_37-37a) stanowią moduły kształcenia do wyboru, gdzie każdy obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładów i konwersatoriów w wymiarze 15 godzin dydaktycznych, którym odpowiadają 3 punkty ECTS (z wyjątkiem MK_12-12a, którym odpowiadają 4 punkty ECTS).

W odróżnieniu od studiów w formie niestacjonarnej studia stacjonarne przewidują Wychowanie fizyczne (MK_10) realizowany w wymiarze po 30 godzin ćwiczeń w semestrze 1. i 2. Ten moduł kształcenia nie ma przypisanych punktów ECTS.

Treści programowe obejmują zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie wiodącej i pozostałych dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów kształcenia związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie/dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, dla kierunków o profilu ogólnoakademickim wynosi 76,67%. Jest taki sam na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Natomiast procentowe udziały poszczególnych (wszystkich) dyscyplin naukowych, do których odnosi się program studiów wynoszą (są takie same na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych): nauki prawne (76,67%), nauki o polityce i administracji (6,11%), językoznawstwo (5,55%), nauki o zarządzaniu i jakości (5%), filozofia (3,33%), ekonomia i finanse (1,67%), informatyka (1,67%).

Studia na kierunku Administracja pierwszego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej trwają 6 semestrów.

Na studiach stacjonarnych liczba godzin zajęć obejmuje 1830 godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin zajęć jest dostosowana do formy kształcenia i

proporcjonalnie mniejsza. Obejmuje 922 godziny dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia jest taka sama na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej i wynosi 180 punktów ECTS. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 101 punktów ECTS na studiach w formie stacjonarnej i 93,5 punktu ECTS na studiach w formie niestacjonarnej. Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodny z wymaganiami i wynosi: - na studiach formie stacjonarnej: 56,11%, - na studiach w formie niestacjonarnej: 51,94%.

Na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia wynosi 30 punktów ECTS w każdym semestrze (w semestrze 4. wynosi 25 punktów ECTS, które są uzupełniane o 5 punktów ECTS przypisane obowiązkowym studenckim praktykom zawodowym).

Formy realizacji zajęć są zróżnicowane, dostosowane do form kształcenia oraz specyfiki poszczególnych modułów kształcenia i przypisanych im efektów uczenia się. W planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przewidziano takie same formy realizacji zajęć:

a) na studiach stacjonarnych:

- wykłady: ogółem 1044 godzin dydaktycznych;
- ćwiczenia: ogółem 500 godzin dydaktycznych;
- konwersatoria: ogółem 76 godzin dydaktycznych;
- lektoraty: ogółem 120 godzin dydaktycznych;
- seminaria i proseminaria: ogółem 90 godzin dydaktycznych;
- praktyki zawodowe: 3 tygodnie;

b) na studiach niestacjonarnych:

- wykłady: ogółem 633 godziny dydaktyczne;
- ćwiczenia: ogółem 85 godzin dydaktycznych;
- konwersatoria: ogółem 39 godzin dydaktycznych;
- lektoraty: ogółem 120 godzin dydaktycznych;
- seminaria i proseminaria: ogółem 45 godzin dydaktycznych;
- praktyki zawodowe: 3 tygodnie.

Programy studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwiają szeroki wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS na każdym roku studiów. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów kształcenia do wyboru jest taki sam na studiach

stacjonarnych i niestacjonarnych i wynosi 30,56%, jest więc nie mniejszy niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie.

Szerokie możliwości wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS, wynikają z tego, że:

- a) w planie studiów przewidziano ogółem aż 22 przedmioty/zajęcia składające się na 11 modułów kształcenia do wyboru:
 - każdy z 11 modułów kształcenia do wyboru obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładów i konwersatoriów w wymiarze 30 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych oraz 15 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych, którym odpowiadają 3 punkty ECTS, z wyjątkiem MK_13-13a (studia stacjonarne) i MK_12-12a (studia niestacjonarne), którym odpowiadają 4 punkty ECTS;
 - student wybiera do realizacji 1 przedmiot/zajęcia z każdej grupy modułów kształcenia do wyboru;
 - na studiach stacjonarnych są to: MK_11-11a, MK_12-12a, MK_13-13a, MK_19-19a, MK_20-20a, MK_21-21a, MK_31-31a, MK_32-32a, MK_33-33a, MK_37-37a, MK_38-38a;
 - na studiach niestacjonarnych są to: MK_10-10a, MK_11-11a, MK_12-12a, MK_18-18a, MK_19-19a, MK_20-20a, MK_30-30a, MK_31-31a, MK_32-32a, MK_36-36a, MK_37-37a;
- b) w semestrze 4. studenci dokonują wyboru proseminarium (Załącznik 27) - możliwości, terminy i zasady wyborów są szczegółowo opisane na stronie internetowej Wydziału Prawa¹⁴;
- c) zróżnicowane, pozostające do decyzji studenta, formy realizacji/zaliczenia zajęć oferowanych również w języku angielskim, które student może zaliczyć poprzez:
 - realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach: a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych, b) programu Erasmus+, c) zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym, f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów (uwzględniając w tym przypadku tożsamość efektów kształcenia);
 - realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST;
 - realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące;
- d) studenci mają możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+ (Część III raportu, Załącznik 1, Tab. 6);

¹⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/organizacja-roku-akademickiego>

e) studenci mają możliwość korzystania z Repozytorium z wykładami dostępnym na stronie internetowej Wydziału Prawa¹⁵

f) studenci mają możliwość korzystania z Programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST¹⁶.

Ponadto, student może wystąpić do Dziekana Wydziału Prawa z wnioskiem o Indywidualną Organizację Studiów (IOS) albo Indywidualny Program Studiów (IPS). Szczegółowe zasady w tym zakresie określa odpowiednio § 17 i § 18 Regulaminu Studiów (Zał. 28).

Zasady, formy i terminy zapisów na przedmioty do wyboru są określone w dostępnym powszechnie na stronie internetowej wydziału¹⁷ harmonogramie zapisów na przedmioty opracowanym na dany rok akademicki (Zał. 29).

Dopełnieniem możliwości elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia i dostosowania jej do preferencji jest pomoc opiekunów roku – na kierunku Administracja studia pierwszego stopnia powołany jest opiekun dla każdego roku każdej formy studiów¹⁸.

Program studiów obejmuje zróżnicowane zajęcia poświęcone kształceniu z języka obcego. Są to:

a) obowiązkowe zajęcia z języka obcego (cz. I-II) w wymiarze ogółem 120 godzin dydaktycznych realizowanych w formie lektoratów w semestrach od 1 do 4, po 30 godzin dydaktycznych w każdym, odpowiadające ogółem 10 punktom ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych (na studiach w formie stacjonarnej: MK_9, MK_22, zaś na studiach w formie niestacjonarnej: MK_9, MK_21):

- oferta lektoratów przygotowana jest przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UwB na dany rok akademicki;
- grupy tworzone są wg deklaracji wyboru lektoratu studenta i dostosowane do poziomu znajomości języka obcego (weryfikowanego przede wszystkim na podstawie wyników na świadectwach maturalnych) przy zachowaniu wymaganej liczebności grup studenckich;

b) w semestrze 2. studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej student może zaliczyć przedmiot/zajęcia w języku obcym w formie konwersatorium (na studiach stacjonarnych: MK_13 w wymiarze 30 godzin dydaktycznych odpowiadających 4 punktom ECTS, zaś na studiach niestacjonarnych: MK_12 w wymiarze 15 godzin dydaktycznych odpowiadających 4 punktom ECTS);

c) zajęcia w języku angielskim student może zaliczyć również poprzez:

- realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach: a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych, b)

¹⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/repozytorium-dla-kierunku-administracja>

¹⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/most>

¹⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/organizacja-roku-akademickiego>

¹⁸ <https://prawo.uwb.edu.pl/opiekunowie-4099> oraz <https://prawo.uwb.edu.pl/opiekunowie>

programu Erasmus+, c) zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym, f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów (uwzględniając w tym przypadku tożsamość efektów kształcenia);

- realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST;
- realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące;

Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego (są to przede wszystkim MK_9 i MK_22 na studiach w formie stacjonarnej i odpowiednio MK_9 i MK_21 na studiach w formie niestacjonarnej).

Ponadto, student może poszerzać kompetencje językowe uczestnicząc w Transgranicznej Szkole Administracji Publicznej (gdzie językiem wykładowym jest język angielski lub rosyjski), w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego, a także szkołach prawa obcego (Szerzej: Kryterium 7). Studenci mają również możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+ (Część III raportu, Zał. 1, Tab. 6).

Metody kształcenia umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany (są to m.in. MK_28, MK_25, MK_23 i MK_26 na studiach w formie stacjonarnej i odpowiednio MK_27, MK_24, MK_22 i MK_25 na studiach w formie niestacjonarnej), a także udział w tej działalności (są to m.in. MK_39, MK_23, MK_26, MK_21-21a, MK_33-33a, MK_42, MK_53-53c, MK_55, MK_56, czy też MK_57 na studiach w formie stacjonarnej i odpowiednio MK_38, MK_22, MK_25, MK_20-20a, MK_32-32a na studiach w formie niestacjonarnej) oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (np. MK_5 na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) (Szerzej: Kryterium 1).

Na kierunku Administracja studia pierwszego stopnia w roku akademickim 2020/2021 jest uruchomionych i realizowanych:

- 39 kursów *blended learning* na studiach w formie stacjonarnej,
- 31 kursów *blended learning* na studiach w formie niestacjonarnej (Zał. 34).

Programy studiów kierunku Administracja studia pierwszego stopnia przewidują realizację praktyk zawodowych (w formie stacjonarnej: MK_40, w formie niestacjonarnej: MK_39).

Praktyki zawodowe są obligatoryjne. Wymiar praktyk obejmuje trzy tygodnie na II roku studiów – zaliczenie po semestrze 4, co odpowiada 5 punktom ECTS (zarówno w formie stacjonarnej, jak i niestacjonarnej).

Celem praktyki jest praktyczne przygotowanie do wykonywania zawodu. Program praktyki obejmuje zarówno sferę działalności instytucji, w której student odbywa praktykę o charakterze techniczno-organizacyjnym jak i sferę merytoryczną.

W ramach sfery techniczno-organizacyjnej student powinien zapoznać się z zakresem działania poszczególnych komórek organizacyjnych i stanowisk komórki, gdzie odbywana jest praktyka, wykonywać inne zadania techniczno-organizacyjne uznane przez osoby bezpośrednio nadzorujące przebieg praktyki za istotne z punktu widzenia specyfiki działalności instytucji, w której student odbywa praktykę oraz kierunku studiów, zapoznać się ze strukturą organizacyjną instytucji, w której odbywa praktykę oraz przepisami regulującymi działanie instytucji, zapoznać się z zasadami obiegu dokumentacji, uczestniczyć w czynnościach techniczno-organizacyjnych komórki, gdzie odbywana jest praktyka.

W ramach sfery merytorycznej student powinien zapoznać się z przedmiotem działania instytucji, w której odbywa praktykę, przygotowywać projekty pism i rozstrzygnięć w ramach postępowań prowadzonych w instytucji, w której odbywana jest praktyka, zapoznać się ze specyfiką czynności podejmowanych przez strony postępowania i organ, przed którym się ono toczy, wykonywać inne zadania merytoryczne uznane przez osoby nadzorujące przebieg praktyki za ważne, z punktu widzenia specyfiki działalności instytucji, w której student odbywa praktykę oraz kierunku studiów, zapoznać się z poszczególnymi czynnościami podejmowanymi w związku z przedmiotem działania instytucji, poznać praktyczne zastosowanie przepisów stanowiących podstawę podejmowanych w instytucji czynności.

Praktykę studenci mogą odbywać w: urzędach administracji publicznej, sądach administracyjnych, instytucjach i organizacjach krajowych, organach administracji, biurach poselskich, senatorskich, posłów Parlamentu Europejskiego i innych instytucjach wskazanych przez Dziekana. Wydział jest zobowiązany do zapewnienia odbywania praktyk w wyżej wymienionych instytucjach poprzez zawarcie stosownych porozumień.

Praktyki zawodowe zaliczane są przez opiekunów praktyk powołanych przez Dziekana Wydziału Prawa na podstawie dziennika praktyk przedłożonego przez studenta lub umowy o pracę i innych dokumentów potwierdzających zatrudnienie studenta.

Efekty uczenia się zakładane dla praktyk obejmują: KA6_WG3, KA6_UO1, KA6_UO2, KA6_KR1 i są zgodne z efektami uczenia się przypisanymi do pozostałych zajęć lub grup zajęć przewidzianych programem studiów (Zał. 25).

Organizacja, realizacja, weryfikacja i ocena osiągnięć efektów uczenia się praktyk zawodowych odbywa się zgodnie ze szczegółowymi zasadami ujętymi w:

- 1) *Zarządzeniu Nr 95 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie praktyk zawodowych realizowanych od roku akademickiego 2020/2021* (Załącznik 35);
- 2) *Zarządzeniu Nr 96 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie zasady i trybu organizacji studenckich praktyk pozaprogramowych* (Załącznik 36);
- 3) *Zarządzeniu Nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2016 r. w sprawie studenckich praktyk zawodowych* (ze zm. - Załącznik 37)¹⁹;
- 4) Regulaminie Studiów (§ 15);
- 5) *Decyzji nr 41 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie zasad i trybu odbywania i zaliczania praktyk zawodowych* (Załącznik 38);
- 6) Regulaminie Studenckich Praktyk Zawodowych na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku stanowiącym Załącznik nr 1 do *Decyzji nr 41 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 listopada 2020 r.* (Załącznik 38).

Powyższe szczegółowo regulują przede wszystkim zasady organizacji, rodzaje, okres i terminy praktyk studenckich, zapisy na praktyki studenckie oraz zaliczenie praktyki i w tym zakresie odnoszą się również do praktyk zdalnych.

Ze względu na potrzebę dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb studentów, a także w trosce o produktywną realizację, weryfikację i ocenę efektów uczenia się:

- a) student ma zagwarantowaną w programie studiów możliwość odbycia praktyki również w okresie wakacyjnym po zaliczeniu odpowiednio I roku studiów, a także możliwość realizacji praktyki zawodowej za granicą, np. w ramach programu Erasmus+;
- b) poza właściwym dziekanatem, obsługę administracyjną praktyk zawodowych zapewnia koordynator praktyk zawodowych – dane teleadresowe oraz godziny załatwiania spraw określone są na stronie internetowej Wydziału Prawa²⁰ oraz w gablocie;
- c) nadzór merytoryczny nad realizacją praktyk zawodowych sprawują przypisani do form studiów opiekunowie powoływani na dany rok akademicki z grona nauczycieli akademickich posiadających wiedzę, umiejętności i doświadczenie w tym zakresie. Na rok akademicki 2020/2021 zostało powołanych 2 opiekunów praktyk przypisanych do konkretnych specjalizacji i form studiów²¹;

¹⁹ Uchylone na mocy § 8 Zarządzenia Nr 95 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 listopada 2020 r. w sprawie praktyk zawodowych realizowanych od roku akademickiego 2020/2021).

²⁰ <https://prawo.uwb.edu.pl/zasady-odbywania-praktyk>

²¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/dyzury-opiekunow-praktyk>

- d) opiekunowie praktyk powierzone im obowiązki realizują w ramach regularnych dyżurów, w tym również w okresach wolnych od zajęć dydaktycznych (np. w okresie przerwy wakacyjnej)²²;
- e) opiekunowie praktyk z końcem roku akademickiego przedkładają Dziekanowi Wydziału Prawa sprawozdania z realizacji powierzonych im zadań;
- f) podstawę zaliczenia praktyki zawodowej stanowią dokumenty wskazane w § 5 Regulaminu Studenckich Praktyk Zawodowych na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku stanowiący Załącznik nr 1 do *Decyzji nr 41 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 listopada 2020 r. (Zał. 38)*;
- g) poza formalnym sprawdzeniem dokumentu stanowiącego podstawę zaliczenia praktyki w ramach weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk opiekun praktyk prowadzi wywiad ze studentem dotyczący zrealizowanej praktyki;
- h) przy zaliczeniu praktyk zawodowych student wyraża opinię o praktyce (fakultatywnie w formie ustnej przed opiekunem lub Koordynatorem praktyk oraz obligatoryjnie w formie ankiet przedkładanych opiekunom praktyk, które są analizowane na potrzeby ustawicznego doskonalenia programu praktyk i ich realizacji w ramach wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia). Wzór ankiety oceny praktyk zawodowych na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku stanowi Załącznik nr 3 do *Decyzji nr 41 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 listopada 2020 r. (Zał. 38)*;
- i) Wydział Prawa zapewnia na podstawie zawartych stosownych porozumień możliwość odbywania praktyk zawodowych w 69 zróżnicowanych instytucjach (tzw. instytucjach przyjmujących, w których student odbywa praktykę zawodową). Wykaz instytucji, z którymi Wydział Prawa podpisał umowy na realizację praktyk studenckich znajduje się na stronie internetowej²³;
- j) student ma również możliwość realizacji praktyki zawodowej w instytucjach innych niż wskazane/proponowane przez wydział. W takim przypadku wybór następuje w konsultacji z właściwym opiekunem praktyk i po uzyskaniu jego akceptacji w formie skierowania na praktykę studencką; podstawą do zaliczenia praktyki zawodowej może być również zatrudnienie studenta w instytucji lub udział w pracach obozu naukowego;
- k) praktyka zawodowa realizowana jest na podstawie umowy o organizację praktyki zawodowej uwzględniającej potrzeby procesu nauczania i uczenia się oraz umożliwiającej osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk (w tym m.in. czas trwania praktyki, niezbędną infrastrukturę, wyposażenie miejsc odbywania praktyk, wskazanie osoby lub osób nadzorujące realizację praktyki). Wzór umowy o organizację praktyki zawodowej stanowi

²² <https://prawo.uwb.edu.pl/dyzury-opiekunow-praktyk>

²³ <https://prawo.uwb.edu.pl/proponowane-miejsca-odbywania-praktyk>

Załącznik nr 2 do *Decyzji nr 41 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 listopada 2020 r.* (Zał. 38);

- l) zasady odbywania praktyk, procedura zaliczenia praktyk, program i regulamin praktyk, proponowane miejsca odbywania praktyk, dyżury opiekunów praktyk, formularze oraz ogłoszenia (przy uwzględnieniu także praktyk zdalnych) dostępne są na stronie internetowej w dedykowanych zakładkach²⁴ oraz w gablocie w budynku wydziału.

3. Administracja studia drugiego stopnia

Aktualnie na kierunku Administracja studia drugiego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej realizowany jest program studiów obowiązujący studentów, którzy rozpoczęli studia w roku akademickim 2019/20.

Treści programowe studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej obejmują 36 modułów kształcenia, przy czym:

- 6 modułów kształcenia (tj. MK_7-7a, MK_12-12a, MK_14-14a, MK_15-15a, MK_22-22a, MK_34-34a) stanowią moduły kształcenia do wyboru, gdzie każdy obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładów w wymiarze 30 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych lub 15 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych, którym odpowiadają 4 punkty ECTS (z wyjątkiem MK_7-7a, którym odpowiadają 3 punkty ECTS);
- 8 modułów kształcenia (tj. od MK_23 do MK_30) stanowią przedmioty/zajęcia specjalistyczne w formie konwersatoriów (w wymiarze 15 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 7 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych), którym odpowiadają po 2 punkty ECTS, i z których student ma obowiązek zaliczenia 4 w ramach specjalizacji: administracja samorządowa albo administracja rządowa;
- specjalizacja administracja samorządowa obejmuje 4 przedmioty/zajęcia specjalistyczne (od MK_23 do MK_26);
- specjalizacja administracja rządowa obejmuje 4 przedmioty/zajęcia specjalistyczne (od MK_27 do MK_30).

Moduły kształcenia na studiach w formie stacjonarnej są prowadzone odrębnie od modułów kształcenia na studiach w formie niestacjonarnej.

Treści programowe obejmują zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie wiodącej i pozostałych dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek, w wymaganym wymiarze punktów ECTS. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów kształcenia związanych z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w

²⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/zasady-odbywania-praktyk>

dyscyplinie/dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, dla kierunków o profilu ogólnoakademickim wynosi 85%. Jest taki sam na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Natomiast procentowe udziały poszczególnych (wszystkich) dyscyplin naukowych, do których odnosi się program studiów wynoszą (są takie same na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych): nauki prawne (85%), nauki o polityce i administracji (5,83%), nauki o zarządzaniu i jakości (5%), językoznawstwo (2,5%), informatyka (1,67%).

Studia na kierunku Administracja drugiego stopnia w formie stacjonarnej i niestacjonarnej trwają 4 semestry.

Na studiach stacjonarnych liczba godzin zajęć obejmuje 960 godzin dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia. Na studiach niestacjonarnych liczba godzin zajęć jest dostosowana do formy kształcenia i proporcjonalnie mniejsza. Obejmuje 482 godziny dydaktyczne wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia.

Łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia jest taka sama na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej i wynosi 120 punktów ECTS. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 62,5 punktu ECTS na studiach w formie stacjonarnej i 64,5 punktu ECTS na studiach w formie niestacjonarnej. Procentowy udział punktów ECTS za zajęcia wymagające bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia jest zgodny z wymaganiami i wynosi: - na studiach w formie stacjonarnej: 52,08%, - na studiach w formie niestacjonarnej: 53,75%.

Na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej łączna liczba punktów ECTS konieczna do uzyskania kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia wynosi 30 punktów ECTS w każdym semestrze.

Formy realizacji zajęć są zróżnicowane, dostosowane do form kształcenia oraz specyfiki poszczególnych modułów kształcenia i przypisanych im efektów uczenia się. W planach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych przewidziano takie same formy realizacji zajęć:

a) na studiach stacjonarnych:

- wykłady: ogółem 560 godzin dydaktycznych;
- ćwiczenia: ogółem 105 godzin dydaktycznych;
- konwersatoria: ogółem 175 godzin dydaktycznych;
- lektoraty: ogółem 30 godzin dydaktycznych;
- seminaria i proseminaria: ogółem 90 godzin dydaktycznych;

c) na studiach niestacjonarnych:

- wykłady: ogółem 302 godziny dydaktyczne;
- ćwiczenia: ogółem 16 godzin dydaktycznych;
- konwersatoria: ogółem 89 godzin dydaktycznych;
- lektoriaty: ogółem 30 godzin dydaktycznych;
- seminaria i proseminaria: ogółem 45 godzin dydaktycznych.

Programy studiów w formie stacjonarnej i niestacjonarnej umożliwiają szeroki wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS na każdym roku studiów. Procentowy udział punktów ECTS uzyskiwanych wskutek realizacji modułów kształcenia do wyboru jest taki sam na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych i wynosi 39,17%, jest więc nie mniejszy niż 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów na danym poziomie.

Szerokie możliwości wyboru zajęć, którym przypisano punkty ECTS, wynikają z tego, że:

- a) w planie studiów przewidziano ogółem aż 12 przedmiotów/zajęć składających się na 6 modułów kształcenia do wyboru:
 - każdy z 6 modułów kształcenia do wyboru obejmuje 2 przedmioty/zajęcia w formie wykładów w wymiarze 30 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych lub 15 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych, którym odpowiadają 4 punkty ECTS (z wyjątkiem MK_7-7a, którym odpowiadają 3 punkty ECTS);
 - student wybiera do realizacji 1 przedmiot/zajęcia z każdej grupy modułów kształcenia do wyboru;
 - na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych są to: MK_7-7a, MK_12-12a, MK_14-14a, MK_15-15a, MK_22-22a, MK_34-34a;
- b) w semestrze 2. studenci dokonują wyboru specjalizacji: administracja samorządowa albo administracja rządowa:
 - możliwości, terminy i zasady wyboru są szczegółowo wskazane i opisane na stronie internetowej Wydziału Prawa²⁵;
 - 8 modułów kształcenia (tj. od MK_23 do MK_30) stanowią przedmioty/zajęcia specjalistyczne w formie konwersatoriów (w wymiarze 15 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 7 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych), którym odpowiadają po 2 punkty ECTS, i z których student ma obowiązek zaliczenia 4 w ramach specjalizacji: administracja samorządowa albo administracja rządowa;
 - specjalizacja administracja samorządowa obejmuje 4 przedmioty/zajęcia specjalistyczne (od MK_23 do MK_26);

²⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/organizacja-roku-akademickiego>

- specjalizacja administracja rządowa obejmuje 4 przedmioty/zajęcia specjalistyczne (od MK_27 do MK_30);
- c) przy rekrutacji studenci dokonują wyboru proseminarium (Zał. 42) – możliwości, terminy i zasady wyboru są szczegółowo opisane na stronie internetowej Wydziału Prawa²⁶;
- d) przy rekrutacji studenci dokonują wyboru przedmiotów/zajęć do wyboru realizowanych na I roku studiów (tj. MK_7-7a, MK_12-12a, MK_14-14a, MK_15-15a);
- e) w semestrze 2. studenci dokonują wyboru przedmiotów/zajęć do wyboru realizowanych na II roku studiów (tj. MK_22-22a, MK_34-34a);
- f) w semestrze 2. student dokonuje wyboru przedmiotu do wyboru w formie wykładu oferowanego także w języku angielskim (MK_12 lub MK_12a) realizowanego na studiach stacjonarnych w wymiarze 30 godzin dydaktycznych zaś na studiach niestacjonarnych w wymiarze 15 godzin dydaktycznych;
- g) zróżnicowane, pozostające do decyzji studenta, formy realizacji/zaliczenia zajęć oferowanych również w języku angielskim, które student może zaliczyć poprzez:
 - realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach: a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych, b) programu Erasmus+, c) zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym, f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów (uwzględniając w tym przypadku tożsamość efektów kształcenia);
 - realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST;
 - realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące;
- h) studenci mają możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+ (Część III raportu, Zał. 1, Tab. 6);
- i) studenci mają możliwość korzystania z Repozytorium z wykładami dostępnym na stronie internetowej Wydziału Prawa²⁷;
- j) studenci mają możliwość korzystania z Programu Mobilności Studentów i Doktorantów MOST²⁸.

²⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/organizacja-roku-akademickiego>

²⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/repozytorium-dla-kierunku-administracja>

²⁸ <https://prawo.uwb.edu.pl/most>

Ponadto, student może wystąpić do Dziekana Wydziału Prawa z wnioskiem o Indywidualną Organizację Studiów (IOS) albo Indywidualny Program Studiów (IPS). Szczegółowe zasady w tym zakresie określa odpowiednio § 17 i § 18 Regulaminu Studiów (Zał. 28).

Zasady, formy i terminy zapisów na przedmioty do wyboru są określone w dostępnym powszechnie na stronie internetowej wydziału²⁹ harmonogramie zapisów na przedmioty opracowanym na dany rok akademicki, a także ogłaszane (Zał. 29).

Dopełnieniem możliwości elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia i dostosowania jej do preferencji jest pomoc opiekunów roku – na kierunku Administracja studia drugiego stopnia powołany jest opiekun dla każdego roku każdej formy studiów³⁰.

Program studiów obejmuje zróżnicowane zajęcia poświęcone kształceniu z języka obcego. Są to:

- a) obowiązkowe zajęcia z języka obcego (MK_2) w wymiarze 30 godzin dydaktycznych realizowanych w formie lektoratów w semestrze 1. odpowiadające 3 punktom ECTS na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych:
 - oferta lektoratów przygotowawcza jest przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UwB na dany rok akademicki;
 - grupy tworzone są wg deklaracji wyboru lektoratu studenta i dostosowane do poziomu znajomości języka obcego (weryfikowanego przede wszystkim na podstawie wyników na świadectwach maturalnych) przy zachowaniu wymaganej liczebności grup studenckich;
- b) obowiązkowe specjalistyczne warsztaty językowe (w języku obcym) (MK_3) w wymiarze 30 godzin dydaktycznych realizowanych w formie konwersatoriów w semestrze 1. odpowiadające 2 punktom ECTS;
- c) w semestrze 2. studiów student ma do wyboru przedmiot/zajęcia oferowane w języku angielskim realizowany w formie wykładu w wymiarze 30 godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych i 15 godzin dydaktycznych na studiach niestacjonarnych (MK_12-12a) odpowiadający 4 punktom ECTS;
- d) zajęcia w języku angielskim student może zaliczyć również poprzez:
 - realizację zajęć w języku obcym oferowanych przez Uniwersytet w Białymstoku, w szczególności w ramach: a) kierunków studiów prowadzonych w językach obcych, b) programu Erasmus+, c) zajęć prowadzonych przez profesora wizytującego, d) wykładów gościnnych prowadzonych w języku obcym, e) specjalistycznych szkół prowadzonych w języku obcym, f) modułów do wyboru przewidzianych w programach innych kierunków studiów (uwzględniając w tym przypadku tożsamość efektów kształcenia);

²⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/organizacja-roku-akademickiego>

³⁰ <https://prawo.uwb.edu.pl/opiekunowie-4099> oraz <https://prawo.uwb.edu.pl/opiekunowie>

- realizację zajęć w języku obcym na innej uczelni w ramach międzynarodowej wymiany studentów, w tym programu Erasmus+ lub w ramach programu MOST;
- realizację części studiów lub praktyk za granicą w ramach programu Erasmus+ lub zajęć realizowanych w języku obcym w uczelni zagranicznej w ramach międzynarodowych umów o współpracy w okresie nie krótszym niż 3 miesiące;

Metody kształcenia umożliwiają uzyskanie kompetencji w zakresie opanowania języka obcego na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Kształcenia Językowego (są to przede wszystkim MK_2 i MK_3 na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej).

Ponadto, student może poszerzać kompetencje językowe uczestnicząc w Transgranicznej Szkole Administracji Publicznej (gdzie językiem wykładowym jest język angielski lub rosyjski), w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego, a także szkołach prawa obcego (Szerzej: Kryterium 7). Studenci mają również możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+ (Część III raportu, Zał. 1, Tab. 6).

Metody kształcenia umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany (są to m.in. MK_35, MK_16 na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej), a także udział w tej działalności (są to m.in. MK_36, MK_20, MK34-34a na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) oraz stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych (np. MK_6, MK_3, MK_5 na studiach w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) (Szerzej: Kryterium 1).

Na kierunku Administracja studia drugiego stopnia w roku akademickim 2020/2021 są uruchomione i realizowane:

- 24 kursy *blended learning* na studiach w formie stacjonarnej,
- 23 kursy *blended learning* na studiach w formie niestacjonarnej (Zał. 43).

Programy studiów kierunku Administracja studia drugiego stopnia nie przewidują realizacji obowiązkowych studenckich praktyk zawodowych.

4. Informacja w sprawie organizacji zdalnego procesu kształcenia

4.1. Podstawy prawne i forma zajęć

Na podstawie *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19* (Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 405) oraz w związku z *Komunikatem Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia*

12 marca 2020 r. w sprawie uruchomienia kształcenia zdalnego³¹ Wydział Prawa wdrożył kształcenie zdalne unormowane w kolejnych decyzjach Dziekana Wydziału Prawa. W związku z tym, że system kształcenia na odległość funkcjonował na Wydziale Prawa od 2011 r. w postaci platformy Blackboard, uwzględnionej w dotychczasowym projektowaniu i realizacji programu studiów oraz kontroli jakości kształcenia, właśnie na narzędziach tam udostępnionych oparto zdalny proces kształcenia. Studenci byli na bieżąco informowani o wymogach kształcenia zdalnego, zarówno na stronie internetowej Wydziału Prawa, a także przez prowadzących. Warto zauważyć, że w ramach obowiązkowego przedmiotu z zakresu technologii informacyjnej na pierwszym semestrze studiów studenci odświeżali lub uzupełniali swoje kompetencje cyfrowe w podstawowym zakresie.

Zajęcia wymagające bezpośredniego kontaktu zostały zawieszono i zastąpiono systemem zdalnym *Decyzją nr 20 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 12 marca 2020 r.* (Załącznik 44) wraz z obowiązkiem poinformowania przez prowadzących zajęcia prodziekana ds. dydaktyki o sposobie prowadzenia poszczególnych zajęć w trybie zdalnym.

Kolejne decyzje Dziekana Wydziału Prawa, wydawane w następstwie nowych rozporządzeń Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz zarządzeń Rektora Uniwersytetu w Białymstoku, dostosowywały i uszczegóławiały proces kształcenia zdalnego. W związku z wydaniem *rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 23 marca 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19* (Dziennik Ustaw z 2020 r. poz. 511) i w następstwie *Komunikatu Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 23 marca 2020 r.*³² Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku wydał *Decyzję nr 21 z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie kształcenia zdalnego jako formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na Wydziale Prawa* (Załącznik 45) regulującą formy kształcenia zdalnego wraz z obowiązkami studentów i prowadzących zajęcia, zdalną formę zaliczeń i egzaminów oraz zobowiązującą prowadzących nauczanie zdalne do ewidencji zajęć oraz sporządzenia sprawozdań z realizacji przedmiotów w systemie zdalnym zgodnie z załączonym wzorem.

Dnia 8 maja 2020 r. Dziekan Wydziału Prawa wydał *Decyzję nr 24 w sprawie ogłoszenia terminów organizacji semestru letniego roku akademickiego 2019/2020 dla wszystkich kierunków prowadzonych na Wydziale Prawa oraz w sprawie zajęć dydaktycznych, formy weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się w semestrze letnim roku akademickiego 2019/2020 na Wydziale*

³¹ <https://www.uwb.edu.pl/nawosci/aktualnosci/komunikat-w-sprawie-uruchomienia-ksztalcenia-zdalnego/786abc0b>

³² <https://uwb.edu.pl/nawosci/aktualnosci/komunikat-rektora-uwb-w-zwiazku-z-rozporzadzeniem-ministra/50573bb6>

*Prawa, w której uszczegółowiono procedury zaliczeń i egzaminów w sesji letniej roku akademickiego 2019/20 (Załącznik 46)*³³.

Realizując *Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 21 maja 2020 r. w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19* (Dz. U. z 2020 r., poz. 911) oraz *Zarządzenie nr 35 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w terminie do 30 września 2020 r. na Uniwersytecie w Białymstoku* (Załącznik 48) Dziekan Wydziału Prawa w dniu 29 maja 2020 r. wydał *Decyzję nr 26 w sprawie zapewnienia obowiązujących wymogów bezpieczeństwa w trakcie realizacji zajęć dydaktycznych w formie bezpośredniego kontaktu oraz zasad przeprowadzania egzaminów dyplomowych w terminie do 30 września 2020 r. na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Białymstoku* (Załącznik 47). Egzaminy dyplomowe miały zostać przeprowadzone w formie kontaktu bezpośredniego z zachowaniem obowiązujących wymogów bezpieczeństwa oraz możliwością zdalnych egzaminów dyplomowych, którą to formę szczegółowo uregulowano.

Ostatnią decyzją dotyczącą zdalnego kształcenia w roku akademickim 2019/2020 była *Decyzja Dziekana Wydziału Prawa nr 28 z dnia 21 czerwca 2020 r. w sprawie zmiany decyzji nr 21 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 marca 2020 r., decyzji nr 24 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 maja 2020 r., Komunikatu nr 3 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 15 maja 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących organizacji posiedzeń komisji oraz publicznych obron rozpraw doktorskich w przewodach doktorskich wszczętych do dnia 30 kwietnia 2019 r. oraz przygotowania dokumentacji posiedzeń tych komisji w przypadku prowadzenia ich obrad zdalnie przy użyciu urządzeń technicznych zapewniających transmisję obrazu i dźwięku w czasie rzeczywistym oraz Komunikatu nr 4 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 15 maja 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących organizacji posiedzeń komisji, w tym publicznych obron rozpraw doktorskich, w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora wszczętych od 1 października 2019 r. oraz przygotowania dokumentacji posiedzeń tych komisji w przypadku prowadzenia ich obrad zdalnie przy*

³³ Na marginesie warto wspomnieć, że w dniu 15 maja 2020 r. Dziekan Wydziału Prawa wydał dwa komunikaty dotyczące zdalnego funkcjonowania wydziału. Pierwszy, nr 3 w sprawie wytycznych dotyczących organizacji posiedzeń komisji oraz publicznych obron rozpraw doktorskich w przewodach doktorskich wszczętych do dnia 30 kwietnia 2019 r. oraz przygotowania dokumentacji posiedzeń tych komisji w przypadku prowadzenia ich obrad zdalnie przy użyciu urządzeń technicznych zapewniających transmisję obrazu i dźwięku w czasie rzeczywistym oraz drugi, nr 4 w sprawie wytycznych dotyczących organizacji posiedzeń komisji, w tym publicznych obron rozpraw doktorskich, w postępowaniach w sprawie nadania stopnia doktora wszczętych od 1 października 2019 r. oraz przygotowania dokumentacji posiedzeń tych komisji w przypadku prowadzenia ich obrad zdalnie przy użyciu urządzeń technicznych zapewniających transmisję obrazu i dźwięku w czasie rzeczywistym. Natomiast pismem okólnym nr 4 z dnia 27 maja 2020 r. Dziekan Wydziału Prawa ogłosił wytyczne dotyczące przygotowania dokumentacji posiedzenia komisji habilitacyjnej w przypadku prowadzenia ich obrad zdalnie przy użyciu urządzeń technicznych zapewniających transmisję obrazu i dźwięku w czasie rzeczywistym.

użyciu urządzeń technicznych zapewniających transmisję obrazu i dźwięku w czasie rzeczywistym (Zał. 49). Decyzja ta dostosowała procedury wydziałowe do wymogów Zarządzenia nr 39 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 2 czerwca 2020 r. w sprawie zasad postępowania z rejestracją posiedzeń, weryfikacji efektów uczenia się i egzaminów dyplomowych przeprowadzanych z wykorzystaniem technologii informatycznych (Zał. 50).

Prowadzenie zajęć, w tym w formie zdalnej, w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021, uregulowała Decyzja nr 34 Dziekana Wydziału Prawa z dnia 10 września 2020 r. (Zał. 51) wydana na podstawie Zarządzenia nr 75 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 września 2020 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie w Białymstoku (Zał. 52)³⁴ oraz uwzględniająca aktualne zasady reżimu sanitarnego. Wzięto w niej również pod uwagę przeprowadzoną aktualizację używanej platformy kształcenia na odległość. Aby realizacja decyzji przebiegała sprawnie (również z uwagi na prace remontowe rozpoczęte w sierpniu w części budynku Wydziału Prawa), doposażono stanowiska komputerowe we wszystkich zakładach i salach zajęciowych w kamery z mikrofonem, umożliwiające prowadzenie zajęć zdalnych z budynku przez wykładowców.

Zajęcia w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 początkowo odbywały się w trzech formach, w tym dwóch zdalnych: w formie kontaktu bezpośredniego, w formie zdalnej e-learningowej (zdalnej asynchronicznej) oraz w formie zdalnej w czasie rzeczywistym (zdalnej synchronicznej). Wszystkie zajęcia odbywają się zgodnie ze szczegółowym rozkładem zajęć i z zachowaniem obowiązujących wymogów bezpieczeństwa.

Zgodnie z decyzją wszystkie zajęcia ze studentami (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, proseminaria, seminaria, lektoraty itd.) na kierunkach Administracja studia pierwszego i drugiego stopnia (w formie stacjonarnej i niestacjonarnej) realizowane są, zgodnie z sylabusem, obligatoryjnie w proporcjach: 50% godzin zajęć z poszczególnych przedmiotów w formie kontaktu bezpośredniego oraz 50% godzin zajęć w formie zdalnej (asynchronicznej) przy wykorzystaniu platformy Blackboard, zgodnie ze zgłoszonymi scenariuszami e-learningowymi.

Zgodnie z Komunikatem nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 21 września 2020 r. w sprawie wskazania platformy do prowadzenia w formie zdalnej zajęć dydaktycznych i konsultacji, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021, zajęcia dydaktyczne, konsultacje, weryfikacja

³⁴ Zarządzenie zmieniono w niewielkim stopniu Zarządzeniem nr 78 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 15 września 2020 r. zmieniającym Zarządzenie nr 75 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 8 września 2020 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie w Białymstoku: <https://bip.uwb.edu.pl/download/64/35792/78-zmienijacezarzadzenienr75.pdf>

osiągniętych efektów uczenia się oraz egzaminy dyplomowe w formie zdalnej prowadzone są przy użyciu platformy Blackboard. Dziekan wydziału/dyrektor instytutu, na uzasadniony wniosek prowadzącego zajęcia dydaktyczne/konsultacje/weryfikację osiągniętych efektów uczenia się lub przewodniczącego komisji przeprowadzającej egzamin dyplomowy, może wyrazić zgodę na wykorzystanie platformy MS Teams. W przypadku ewentualnego wykorzystania platform alternatywnych wydział gwarantuje wsparcie w takim samym (bądź zbliżonym) zakresie jak na Blackboard³⁵. Powyższe minimalizuje ryzyko braku możliwości realizacji zajęć na skutek problemów, awarii bądź usterek technicznych. Zgodnie z *Zarządzeniem Rektora Uniwersytetu w Białymstoku nr 75* wszystkie zajęcia w czasie rzeczywistym (w tym konsultacje) odbywają się w siedzibie wydziału z wykorzystaniem sprzętu komputerowego będącego własnością uczelni. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może wyrazić zgodę na wykorzystanie sprzętu komputerowego będącego własnością prowadzącego zajęcia do przeprowadzania zajęć lub konsultacji w siedzibie lub poza siedzibą wydziału, a nawet wypożyczenia komputera przenośnego studentom i pracownikom dydaktycznym.

Dnia 16 października 2020 r. w konsekwencji wydania *Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie czasowego ograniczenia funkcjonowania niektórych podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19* oraz *Zarządzenia nr 91 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 16 października 2020 r. w sprawie prowadzenia zajęć dydaktycznych, weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się oraz przeprowadzania egzaminów dyplomowych w roku akademickim 2020/2021 w Uniwersytecie w Białymstoku* (Zał. 53). Dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku wydał *Decyzję nr 37 w sprawie formy prowadzenia zajęć dydaktycznych na Wydziale Prawa w semestrze zimowym w roku akademickim 2020/2021*, na podstawie której zajęcia prowadzone dotychczas w formie kontaktu bezpośredniego realizowane są zdalnie w czasie rzeczywistym, zgodnie z rozkładem zajęć przy wykorzystaniu narzędzia Blackboard Collaborate Ultra lub aplikacji MS Teams. Zniesiony został również obowiązek realizowania zajęć w formie mieszanej (*blended-learning*), zgodnie ze zgłoszonymi scenariuszami e-learningowymi, przy jednoczesnym zachowaniu możliwości ich kontynuowania w formie e-learningowej w dotychczasowym wymiarze (Zał. 54).

4.2. Polityka informacyjna

Wszystkie powyższe informacje były na bieżąco przekazywane pracownikom wydziału i studentom na pięć sposobów:

- 1) na głównej stronie internetowej wydziału (tzw. główny baner/slider) oraz w aktualnościach;

³⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/platfony-instrukcje-obslugi-decyzje>

- 2) w formie maili kierowanych do wszystkich studentów i pracowników Wydziału Prawa UwB poprzez USOSmail;
- 3) na stronie internetowej wydziału, na której umieszczono wszystkie informacje związane z organizacją zdalnego procesu kształcenia w nowych rozbudowanych zakładkach(Student/Zdalne kształcenie i Pracownik/Zdalne kształcenie); obok aktów dotyczących zdalnego kształcenia znalazły się tam informacje na temat a) używanych przy zdalnym kształceniu platform wraz z instrukcjami filmowymi i prezentacyjnymi i linkami oraz wymaganiami sprzętowymi, b) udostępnionych polskich i zagranicznych baz elektronicznych oraz katalogów wraz z instrukcjami, c) materiałów dla studentów z niepełnosprawnościami, d) materiałów dla studentów anglojęzycznych, e) praw autorskich w zdalnym kształceniu, f) zasad przeprowadzania egzaminów w formie ustnej przy wykorzystaniu narzędzia Blackboard Collaborate Ultra, g) obowiązujących wymogów bezpieczeństwa, h) zasad dotyczących wymogów przeprowadzania egzaminów dyplomowych w formie kontaktu bezpośredniego;
- 4) poprzez media społecznościowe (Facebook, LinkedIn);
- 5) poprzez konsultacje telefoniczne i mailowe w zakresie zdalnego kształcenia (w ramach pracowni komputerowej): (+48 85) 745 71 65, zdalneksztalcenie@uwb.edu.pl).

4.3. Studenci z niepełnosprawnościami

Wszyscy studenci z niepełnosprawnościami otrzymali osobiste maile z pytaniem odnośnie prowadzenia i dostępności do zajęć dydaktycznych prowadzonych w formie kształcenia zdalnego wraz z prośbą o ewentualne uwagi w zakresie formy przekazu treści kursów, na które w większości udzielili odpowiedzi. Nie zgłaszali żadnych problemów.

Pełnomocnik Dziekana Wydziału Prawa UwB ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Pani dr A. Drabarz przygotowała zwięzły informator zawierający podstawowe zasady tworzenia treści dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami wraz z linkami do odpowiednich materiałów. Został on umieszczony na stronie internetowej WP (Załącznik 55).

W ramach kształcenia zdalnego studentów z niepełnosprawnościami pracownicy Wydziału Prawa zostali zobowiązani do stosowania rozwiązań alternatywnych wobec takich osób. Pomocy w jego realizacji udziela Biuro Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych UwB. Na jego adres (biuro.pelnomocnikaon@uwb.edu.pl) można było kierować materiały, które nie występowały w wersji elektronicznej. Można było przesłać spis literatury wraz z niezbędnymi zakresami stron. Warunkiem przygotowania przez biuro wskazanych materiałów była ich dostępność w zbiorach Biblioteki Głównej UwB. Instrukcja dotycząca tworzenia dokumentów programu Word z

ułatwieniami dostępu dla osób niepełnosprawnych została umieszczona na stronach internetowych Uniwersytetu w Białymstoku i Wydziału Prawa³⁶.

4.4. Reżim sanitarny

W związku z wprowadzeniem kształcenia zdalnego i ustanowieniem wymogów bezpieczeństwa dostęp do budynku wydziału został ograniczony zgodnie z, na bieżąco aktualizowanymi, wytycznymi sanitarnymi. Dotyczyły one organizacji pracy administracji budynku, dziekanatów, biblioteki, pracowni komputerowej oraz poruszania się w przestrzeni ogólnodostępnej.

4.5. Zapewnienie jakości kształcenia

W celu ułatwienia prowadzenia kształcenia w formie zdalnej już w marcu 2020 r. automatycznie uruchomiono kursy e-learningowe dla wszystkich zajęć prowadzonych na Wydziale Prawa UwB. W trosce o zapewnienie jakości kształcenia Prodziekan ds. dydaktyki uzyskał dostęp do wszystkich uruchomionych kursów z możliwością hospitacji on-line, zarówno w czasie rzeczywistym, jak i późniejszej weryfikacji.

W wyznaczonych terminach wszyscy pracownicy wydziału przekazali informacje na temat formy prowadzonego kształcenia zdalnego, a następnie formy zaliczeń i egzaminów oraz złożyli stosowne sprawozdania po ich zakończeniu. We wskazanych w poszczególnych decyzjach terminach prowadzący zajęcia informowali studentów o formach poszczególnych zajęć, zaliczeń i egzaminów, w tym stosowanych metod e-oceny.

Metody e-oceny były konsultowane z samorządem studenckim, a uwagi studentów zostały przeanalizowane i częściowo uwzględnione w zaleceniach władz dziekańskich.

Przez cały okres kształcenia zdalnego studenci mieli dostęp do anonimowych ankiet, w których oceniani byli prowadzący zajęcia.

Wszyscy prowadzący zajęcia prowadzili konsultacje zdalne zarówno w formule zdalnej synchronicznej, jak i w drodze kontaktu mailowego.

W ramach e-biblioteki rozszerzono dostęp do baz danych i bibliotek elektronicznych (Lex i Legalis dostarczonych przez Wolters Kluwer) oraz dostęp z komputerów prywatnych. Studenci oraz pracownicy otrzymali bezpłatny dostęp do programu Office 365.

Obok przekazanych i umieszczonych na stronie internetowej instrukcji studenci i pracownicy mieli możliwość wzięcia udziału w kursach szkoleniowych zorganizowanych przez Uniwersytet w Białymstoku. Kilukrotnie (3.04, 17.04, 20.04 i 22.04) przeprowadzono szkolenia z Blackboard Collaborate Ultra, MS Teams (3.04) oraz indywidualne szkolenia w zakresie korzystania z baz danych

³⁶ <https://uwb.edu.pl/dostepne-materialy> oraz <https://prawo.uwb.edu.pl/materialy-dla-studentow-z-niepelnosprawnosciami-anglojezycznych-itp>

(od 3.04). Udostępniano także na bieżąco informacje o szkoleniach zewnętrznych (np. webinarium 3 czerwca 2020 r. zorganizowane przez University of Virginia dotyczące efektywnego nauczania zdalnego na poziomie uniwersyteckim). Kolejne szkolenia odbyły się we wrześniu i w październiku 2020 r.

Ponadto, pracownia komputerowa na bieżąco prowadziła skierowane do studentów i pracowników wydziału indywidualne szkolenia w zakresie kształcenia zdalnego i dostępu do baz danych.

4.6. Praktyki zdalne

Studenci mieli możliwość odbycia praktyk w formie zdalnej. Oprócz dotychczasowych podmiotów, które prowadziły praktyki władze wydziału przekazały studentom listę dodatkowych podmiotów, które umożliwiły studentom odbycie praktyk w formie zdalnej.

4.7. Inne

W celu umożliwienia studentom sprawnego funkcjonowania przez cały okres kształcenia zdalnego bez przerw pracowała obsługa dziekanatów (w tym z możliwością załatwiania spraw zdalnie) oraz inne podmioty ułatwiające studentom proces kształcenia, np. regularnie odbywały się zdalne posiedzenia komisji stypendialnej.

Prowadzący zajęcia oraz studenci mieli możliwość udziału w wielu konferencjach i spotkaniach naukowych organizowanych przez wydział i podmioty zewnętrzne.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

- 1) Szerokie wykorzystanie formuły *blended learning* łączącej nauczanie synchroniczne i asynchroniczne, gdzie poza tym, że organizacja zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość jest kompleksowo i szczegółowo uregulowana, a poprzez zastosowanie formuły *blended learning* pozytywnie wpływa na atrakcyjność i innowacyjność przedmiotu i nie pozbawia możliwości osobistego kontaktu z prowadzącym w toku zajęć w sali, to realizacja e-kursów jest monitorowana przez prodziekana ds. Dydaktyki.
- 2) Zorganizowany, rozbudowany, zróżnicowany (obejmujący też pomoc materialną w postaci użyczenia sprzętu niezbędnego do prowadzenia i uczestniczenia w zajęciach) i rzeczywiście stosowany w praktyce system wsparcia skierowanego do pracowników i studentów w zakresie kształcenia w formie zdalnej (synchronicznej i asynchronicznej) zawierający szczegółowe i powszechnie dostępne wymagania, wskazówki, wytyczne i instrukcje.

- 3) Tworzenie małych grup zajęciowych (w szczególności w przypadku proseminariów i seminariów), które sprzyja indywidualizacji kształcenia oraz potwierdza i urzeczywistnia możliwości elastycznego kształtowania ścieżki kształcenia.
- 4) Możliwość przedłużenia studenckich praktyk zawodowych ponad wymogi przewidziane w programie studiów oraz realizacji praktyk wykraczających ponad program (tzw. praktyk pozaprogramowych) z możliwością ich potwierdzenia w suplemencie do dyplomu ukończenia studiów.
- 5) Rozbudowane możliwości kształtowania kompetencji językowych obejmujące duży wymiar obowiązkowych zajęć z języka obcego, a także specjalistyczne warsztaty językowe czy też możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+, uczestnictwo w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego, a także szkołach prawa obcego, w tym Transgranicznej Szkole Administracji Publicznej.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Na Wydziale Prawa obowiązują spójne i przejrzyste kryteria przyjęcia na studia – dotyczy to także ocenianego kierunku Administracja. Formy przyjęcia na studia określone zostały w Statucie Uniwersytetu w Białymstoku³⁷, potwierdzającym ustawowe przesłanki przyjęcia na studia. Zasady rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne, w tym termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji określone zostały w *Uchwale nr 2479 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 r.* - dalej jako uchwała rekrutacyjna lub Uchwała nr 2479 (Zał. 56). Ze względu na wprowadzony w dniu 20 marca 2020 r. stan epidemii, który obowiązywał w okresie przeprowadzenia egzaminów maturalnych (co spowodowało ich przesunięcie) - wydłużeniu uległ w rezultacie czas trwania rekrutacji; podstawę prawną stanowiła *Uchwała nr 2763 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 września 2020 r. zmieniająca Uchwałę nr 2479* (Zał. 57).

Szczegółowy harmonogram terminów czynności rekrutacyjnych, w tym także rekrutacji uzupełniającej został określony w *Zarządzeniu nr 42 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 4 czerwca 2020 r. w sprawie szczegółowego harmonogramu przeprowadzenia rekrutacji na studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie na rok akademicki 2019/2020 w systemie Internetowej Rejestracji Kandydatów* (Zał. 58) oraz w dodatkowym *Zarządzeniu zmieniającym nr 87 z dnia 30 września 2020 r.* (Zał. 59).

Charakteryzując ogólnie warunki rekrutacji, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne należy stwierdzić, iż są one transparentne, a także umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie umożliwiającym osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się.

Podjęcie studiów pierwszego stopnia na kierunku Administracja (prowadzonym w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym) możliwe jest przez absolwentów szkół średnich, którzy legitymują się świadectwem dojrzałości uzyskanym od 2005 r. (w systemie tzw. nowej matury), świadectwem dojrzałości uzyskanym do 2004 r. (w systemie tzw. starej matury), maturą międzynarodową - *International Baccalaureate* (IB), świadectwem dojrzałości uzyskanym za granicą, a także przez kandydatów posiadających dyplom *European Baccalaureate* (EB). Podstawą kwalifikacji na studia jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu kwalifikacyjnego z zachowaniem zasady, że to kandydat samodzielnie wskazuje przedmiot z korzystniejszym wynikiem z egzaminu pisemnego. Wykaz przedmiotów branych pod uwagę w procesie rekrutacji oraz zasady przeliczania wyniku egzaminu dojrzałości na punkty rekrutacyjne określają załączniki do wspomnianej wyżej uchwały rekrutacyjnej (pkt 1.1 załącznika nr 1 - studia stacjonarne oraz pkt 1.1 załącznika nr 3 - st.

³⁷ <http://bip.uwb.edu.pl/uwb/statut/1591,Statut-UwB.html>

niestacjonarne w zw. z § 11-15 uchwały) oraz określają przepisy *Uchwały nr 2675 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku zmieniającej Uchwałę nr 2479* (Zał. 60).

W przypadku kandydatów z tzw. nową maturą oraz kandydatów posiadających dyplom EB podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: historia, wiedza o społeczeństwie, język polski, matematyka - poziom podstawowy lub rozszerzony. W przypadku kandydatów z tzw. starą maturą podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: historia, wiedza o społeczeństwie, język polski, matematyka. W odniesieniu do kandydatów, którzy złożyli egzamin maturalny IB podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z historii - poziom niższy (SL) lub poziom wyższy (HL), natomiast w odniesieniu do kandydatów posiadających świadectwo dojrzałości uzyskane za granicą podstawą rekrutacji jest wynik egzaminu maturalnego z jednego przedmiotu do wyboru spośród następujących: historia, wiedza o społeczeństwie.

Przyjęcie na studia drugiego stopnia na kierunku Administracja (zarówno stacjonarne jak i niestacjonarne) jest możliwe dla absolwentów legitymujących się dyplomem ukończenia studiów pierwszego stopnia, studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich w ramach kierunków należących do dziedziny nauk społecznych lub humanistycznych (m.in. administracja, europeistyka lub stosunki międzynarodowe). O zakwalifikowaniu na studia drugiego stopnia decyduje pozycja na liście rankingowej sporządzona na podstawie oceny na dyplomie studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia lub jednolitych magisterskich i średniej ocen ze studiów. Ze względu na to, że Wydział umożliwia kontynuację studiów na kierunku Administracja, kierunek ten jest uznawany w procesie rekrutacji za preferowany i odbywa się to w ten sposób, że punkty rekrutacyjne (będące sumą przeliczenia oceny na dyplomie ukończenia studiów i średniej arytmetycznej ze studiów) uzyskane przez kandydatów, którzy nie ukończyli kierunku Administracja mnożone są przez współczynnik 0,65. Natomiast w odniesieniu do kandydatów, którzy ukończyli kierunek Administracja stosuje się przelicznik 1,0. Zasady te określone zostały w uchwale rekrutacyjnej (pkt 1 załącznika nr 2 - studia stacjonarne oraz pkt 3.1 załącznika nr 3 - st. niestacjonarne w zw. z § 16 tej uchwały).

Nabór na studia prowadzony jest za pośrednictwem ogólnouczelnianego systemu Internetowej Rekrutacji Kandydatów (IRK). Stosowanie tego narzędzia gwarantuje bezstronność i zapewnia kandydatom równe szanse w podjęciu studiów, także na kierunku Administracja. W procedurze kwalifikacji na studia pierwszego i drugiego stopnia w odniesieniu do kandydatów stosowany jest bowiem wskaźnik punktowy.

W odniesieniu do studiów pierwszego stopnia, maksymalna liczba punktów możliwych do uzyskania wynosi 100. W przypadku tzw. nowej matury zasadą jest, że 1 pkt procentowy wyniku

egzaminu maturalnego odpowiada 1 pkt w postępowaniu kwalifikacyjnym, przy czym wynik procentowy egzaminu z przedmiotu branego pod uwagę, uzyskany na poziomie podstawowym mnożony jest przez współczynnik 0,65, natomiast w przypadku poziomu rozszerzonego – przez współczynnik 1,0. W przypadku tzw. starej matury oceny uzyskane z egzaminu dojrzałości z przedmiotów branych pod uwagę w postępowaniu kwalifikacyjnym przelicza się na punkty w ten sposób, że: - w przypadku skali 6-stopniowej (2,0; 3,0; 4,0; 5,0; 6,0) kandydat uzyskuje odpowiednio: 20; 40; 55; 75; 90 pkt; - a w przypadku skali 4-stopniowej (3,0; 4,0; 5,0) odpowiednio: 40; 60; 80 pkt. Uchwała rekrutacyjna określa także odrębne zasady przeliczania wyników egzaminów dojrzałości z matury IB oraz matury EB (§14 i §15).

Z kolei maksymalna liczba możliwych punktów do zdobycia w postępowaniu o przyjęcie na studia drugiego stopnia może wynieść 105. Ostateczna liczba punktów rekrutacyjnych jest sumą wyniku studiów (ocena na dyplomie) oraz średniej arytmetycznej z ich przebiegu. Ocena z dyplomu kandydata jest przeliczana na punkty w następujący sposób: 5,0 (bdb) – 100 pkt; 4,5 (db+) – 80 pkt; 4,0 (db) – 60 pkt; 3,5 (dst+) – 40 pkt; 3,0 (dst) – 20 pkt. Natomiast średnia arytmetyczna ocen ze studiów pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolitych magisterskich przeliczana jest na punkty rekrutacyjne w stosunku 1:1, a jej maksymalny wynik to 5,0.

Przyjęcie na studia następuje po złożeniu przez zakwalifikowanego kandydata kompletu wymaganych dokumentów w siedzibie komisji rekrutacyjnej w terminie wskazanym w harmonogramie rekrutacji. Do obowiązków komisji należy m. in. weryfikowanie poprawności wprowadzonych informacji przez kandydata do IRK, w tym w szczególności wskazanego tam przedmiotu i wyniku egzaminu maturalnego.

W Uchwale nr 2323 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia z 19 grudnia 2018 r. określone zostały odrębne zasady rekrutacji dla laureatów i finalistów stopnia centralnego pięciu wskazanych olimpiad przedmiotowych: Olimpiady Historycznej, Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym, Olimpiady Wiedzy o Prawie, Olimpiady Wiedzy o Świecie Antycznym, Olimpiady Języka Łacińskiego (Zał. 61). Podobnie jak wszyscy kandydaci, zapisują się oni w IRK na wybrany kierunek i wnoszą opłatę rekrutacyjną. Są natomiast zwolnieni z postępowania kwalifikacyjnego i przyjmowani na studia z maksymalną liczbą punktów na podstawie dokumentu wydanego przez komitet organizacyjny olimpiady potwierdzającego ich status (zgodny z wzorem określonym odrębnymi przepisami). Uprawnienie do korzystania ze statusu laureata lub finalisty w postępowaniu rekrutacyjnym przysługuje w roku uzyskania świadectwa dojrzałości. Jednak w przypadku niewykorzystania tego uprawnienia w roku uzyskania świadectwa dojrzałości kandydat może z niego skorzystać w roku następnym, jeśli regulamin olimpiady lub dokument potwierdzający posiadanie tytułu laureata lub finalisty olimpiady nie stanowią inaczej. Obowiązkiem kandydata jest

dostarczenie do komisji rekrutacyjnej we właściwym terminie dokumentu potwierdzającego uprawnienie i pozostałych wymaganych dokumentów.

W procesie rekrutacji na studia prowadzone przez Wydział Prawa, w tym także na kierunku Administracja, szczególna pomoc oferowana jest osobom z niepełnosprawnościami poprzez umożliwienie prowadzenia przez komisję rekrutacyjną postępowania rekrutacyjnego w oparciu o zasadę równości szans podjęcia kształcenia, adekwatnie do potrzeb zainteresowanych i w sposób zapewniający nieskrępowaną realizację obowiązków wymaganych od kandydatów w procesie rekrutacji. Zgodnie z uchwałą rekrutacyjną (Załącznik 56) kandydat będący osobą z niepełnosprawnością może ubiegać się o dostosowanie postępowania w sprawie przyjęcia na studia do swoich potrzeb zdrowotnych w postaci przyznania mu alternatywnych form wsparcia. Potrzebę uzyskania dodatkowego wsparcia kandydat winien zgłosić Pełnomocnikowi Rektora UwB ds. osób niepełnosprawnych, natomiast decyzję o przyznaniu alternatywnych rozwiązań podejmuje przewodniczący Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (UKR).

Kandydaci będący cudzoziemcami, podobnie jak pozostali kandydaci, mają obowiązek założenia osobistego konta w IRK i rejestracji na wybrany kierunek oraz wniesienia opłaty rekrutacyjnej. Ubiegający się na studia winni załączyć w IRK zalegalizowane lub opatrzone *apostille* dokumenty uprawniające do przyjęcia na studia wraz z ich uwierzytelnionym tłumaczeniem na język polski: świadectwo dojrzałości – w odniesieniu do studiów pierwszego stopnia; dyplomu ukończenia studiów – w przypadku studiów drugiego stopnia. Przepisy regulujące wskazane tu wymogi określa *Uchwała nr 2729 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 24 czerwca 2020 r. zmieniająca wymienioną wyżej Uchwałę nr 2479* (Załącznik 62). Szczegółowe zasady dotyczące rekrutacji cudzoziemców, w tym wymogi w zakresie uznawalności świadectw dojrzałości uzyskanych poza Polską figurują na stronie internetowej Uczelni³⁸. Rekrutacja cudzoziemców podejmujących studia na zasadach odpłatności (w tym weryfikacja dokumentów uprawniających do przyjęcia na studia) należy do kompetencji Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej (UKR).

Przy tej okazji warto dodać, że w przypadku Wydziału Prawa, w tym także na kierunku Administracja, relatywnie częste przypadki stanowią rejestracje w systemie IRK kandydatów z Białorusi. Zdecydowana większość z tych osób, zakwalifikowanych do przyjęcia na studia i przyjętych, podejmuje je na zasadach dotyczących obywateli polskich ze względu na udokumentowane pochodzenie polskie, potwierdzone posiadaniem Karty Polaka. Jest to jeden z istotnych elementów weryfikacji stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na omawianym kierunku. Jednocześnie, wskazuje to na wykorzystywanie przez Uczelnię potencjału położenia geograficznego. Obszar umiędzynarodowienia, działania udokumentowane w tym zakresie, w tym statystyka

³⁸ <https://uwb.edu.pl/wymagane-dokumenty-4085> oraz <https://uwb.edu.pl/uznawalnosc-swiadectw>

obrazująca liczbę cudzoziemców (pochodzących z Białorusi) studiujących na kierunku Administracja zaprezentowana jest w ramach Kryterium 7 niniejszego Raportu.

Wszystkie niezbędne informacje dotyczące rekrutacji, w tym w szczególności jej zasady, warunki przyjęcia na studia, harmonogram czynności oraz miejsce i godziny pracy komisji rekrutacyjnej zostały ujęte syntetycznie i udostępnione na stronie internetowej Wydziału Prawa, odrębnie dla stacjonarnej i niestacjonarnej formy studiów. Taki sposób prezentacji ww. informacji jest bardzo czytelny dla zainteresowanych³⁹. Na stronie internetowej Wydziału figurują też przejrzyste, uszeregowane w odrębnych zakładkach informacje odnośnie do planu i programu studiów oraz efektów uczenia się (na kierunku Administracja oraz wszystkich pozostałych kierunkach studiów) – zob. zakładka „Student” i kolejne zakładki dot. studiów stacjonarnych i niestacjonarnych oraz obu poziomów kształcenia, a także kwalifikacji (sylwetki) absolwenta⁴⁰. Niezależnie od tego, informacje o zasadach i warunkach rekrutacji, a także szczegółowy opis kierunku studiów obejmujący plan, program studiów oraz efekty uczenia się jest dostępny - bez konieczności logowania się - na stronie systemu Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK)⁴¹.

Liczbę miejsc na poszczególnych kierunkach studiów określa *Zarządzenie nr 30 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 kwietnia 2020 r. w sprawie liczby miejsc na poszczególnych kierunkach studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na rok akademicki 2020/2021* (Zał. 63). W przypadku kierunku Administracja w formie stacjonarnej – jest to po 25 miejsc zarówno jeśli chodzi o pierwszy, jak i drugi poziom kształcenia, a na studiach prowadzonych w trybie niestacjonarnym odpowiednio: 50 i 70 miejsc. Wysokość opłat w postępowaniu rekrutacyjnym oraz przesłanki i wymogi formalne zwolnienia od tych opłat ujęte są w *Zarządzeniu nr 31 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 7 maja 2020 r. w sprawie wysokości opłat za postępowanie związane z przyjęciem na studia pierwszego stopnia, drugiego stopnia i jednolite studia magisterskie w roku akademickim 2020/2021* (Zał. 64).

Zgodnie z uchwałą rekrutacyjną (Zał. 56) postępowanie rekrutacyjne w sprawie przyjęcia na studia prowadzi UKR, natomiast weryfikacja i przyjmowanie dokumentów od zakwalifikowanych kandydatów oraz import niezbędnych danych z systemu IRK do USOS należy do kompetencji przedstawiciela wydziału (jednocześnie członka UKR) i wyznaczonych przez Dziekana pracowników wydziału (komisja rekrutacyjna).

Wydział Prawa zapewnia możliwość podjęcia studiów w inny sposób niż w trybie rekrutacji, tj. poprzez uznanie efektów uczenia się, wznowienie studiów lub przeniesienie z innej uczelni (w tym

³⁹ W odniesieniu do studiów stacjonarnych: <https://prawo.uwb.edu.pl/rekrutacja-na-studia-stacjonarne-4958>, a w odniesieniu do studiów niestacjonarnych: <https://prawo.uwb.edu.pl/rekrutacja-na-studia-niestacjonarne-4959>

⁴⁰ <https://prawo.uwb.edu.pl/program-studiuw-plan-program-efekty> oraz <https://prawo.uwb.edu.pl/program-studiuw-plany-programy-efekty>

⁴¹ https://irk.uwb.edu.pl/katalog.php?op=show&kierunek=Pr_ADM&kategoria=&aktywne=&system_studiuw=&kolejny_kierunek=

uczelnii zagranicznej). Zasady potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza edukacją formalną zostały określone w *Uchwale nr 2541 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 13 września 2019 r. w sprawie określenia sposobu potwierdzania efektów uczenia się w Uniwersytecie w Białymstoku* (Załącznik 65). Przyjęte zasady oraz procedura potwierdzenia efektów uczenia się zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Potwierdzenie efektów uczenia się przeprowadza komisja ds. potwierdzania efektów uczenia się, która m. in. dokonuje sprawdzenia i weryfikacji doręczonych przez wnioskodawcę dokumentów, przeprowadza egzamin w celu potwierdzenia efektów uczenia się, wystawia ocenę zgodną ze skalą przyjętą w regulaminie studiów i przypisuje punkty ECTS, wydaje stosowne zaświadczenie. Zasadniczym celem prac komisji jest dokonanie oceny, w jakim stopniu osiągnięte przez wnioskodawcę efekty uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów odpowiadają efektom uczenia się określonym w programie studiów dla konkretnych zajęć (przedmiotów). Zakres egzaminu, sposoby weryfikacji efektów uczenia się, a także ustalenie oceny końcowej winny być koherentne z treścią sylabusu. Należy jednak zaznaczyć, że do dnia sporządzenia niniejszego raportu postępowanie takie nie odbyło się.

Szczegółowe zasady dotyczące wznowienia studiów oraz przeniesienia z innej uczelni lub uczelni zagranicznej określa natomiast regulamin studiów ujęty w *Obwieszczeniu nr 3/2020 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 1 października 2020 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Uchwały nr 2424 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 22 maja 2019 r. w sprawie Regulaminu studiów Uniwersytetu w Białymstoku* (Załącznik 28).

W praktyce, w szczególności na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia są to przypadki dość rzadkie: w bieżącym roku akad. (2020/21) nie odnotowano żadnego, natomiast w roku akad. 2019/20 – 1 wznowienie oraz 1 przeniesienie (na studiach pierwszego stopnia), a w roku akad. 2018/19 – 2 wznowienia oraz 1 przeniesienie (na studiach drugiego stopnia).

Z kolei na studiach niestacjonarnych wznowienia studiów i przeniesienie z innej uczelni są nieznacznie częstsze: w bieżącym roku akad. odnotowano do tej pory 3 wznowienia na studiach pierwszego stopnia; w roku akad. 2019/20 – 4 wznowienia na studiach pierwszego stopnia oraz 5 na studiach drugiego stopnia oraz 2 przeniesienia (st. pierwszego stopnia); w roku akad. 2018/19 – po 3 przypadki wznowień na studiach pierwszego i drugiego stopnia, a także odpowiednio 5 i 1 przeniesienie. Łącznie, uwzględniając trwający rok akademicki i dwa wcześniej zakończone odnotowano na kierunku Administracja (stacjonarne i niestacjonarne) 21 przypadków wznowień studiów i 10 przeniesień. Omówioną statystykę prezentują poniższe tabele:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia		
Rok akademicki	Wznowienia	Przeniesienia
2018/2019	0	0
2019/2020	1	1
2020/2021	0	0
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia		
Rok rozpoczęcia studiów	Wznowienia	Przeniesienia
2018/2019	3	5
2019/2020	4	2
2020/2021	3	0

Studia stacjonarne drugiego stopnia		
Rok akademicki	Wznowienia	Przeniesienia
2018/2019	2	1
2019/2020	0	0
2020/2021	0	0
Studia niestacjonarne drugiego stopnia		
Rok rozpoczęcia studiów	Wznowienia	Przeniesienia
2018/2019	3	1
2019/2020	5	0
2020/2021	0	0

Przyjęte i stosowane na wydziale ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się są dostosowane do treści programowych, a ich celem jest zapewnienie realizacji założonych w programie studiów efektów uczenia się, osiąganych w ramach poszczególnych zajęć (grup zajęć). Wspomniane tu zasady ujęte są w sylabusach opracowywanych przez prowadzących odrębnie dla każdej formy zajęć (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, proseminaria, seminaria, lektoraty, a także praktyki zawodowe).

Podkreślić należy zarówno znaczną dywersyfikację metod kształcenia (m. in. prace w grupach, dyskusje, rozwiązywanie przypadków, e-learning, jak też towarzyszącą jej dywersyfikację metod weryfikacji i oceny osiągniętych efektów uczenia się (np. zaliczeniowe prace pisemne, regularne prace sprawdzające - tzw. wejściówki, bieżące odpytywanie na zajęciach, samodzielne rozwiązywanie przypadków, ale także udział w wewnętrznych i zewnętrznych konkursach przedmiotowych, zaliczenia ustne zajęć, korzystanie z konsultacji).

W procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się stosowana jest wytyczna równego traktowania studentów. Wskazać należy, że dziekan określił zasady reagowania na potencjalne zjawiska dyskryminacji (Załącznik 66). Określona została także ścieżka reagowania na tego typu zjawiska, uwzględniająca w tym obszarze rolę starostów poszczególnych lat studiów, opiekunów lat, prodziekana i dziekana. Przyjęte zasady równego traktowania studentów uwzględniają także możliwość adaptacji metod i organizacji sprawdzenia efektów uczenia się do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Regulamin studiów gwarantuje takim osobom prawo składania wniosków o zastosowanie alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie, w tym także składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń w formie dostosowanej do ich możliwości. Wsparcie w tym zakresie zapewnia Pełnomocnik Dziekana ds. osób z niepełnosprawnościami (Szerzej: Kryterium 2). Co roku na kierunku Administracja studia podejmuje kilka osób z niepełnosprawnościami, a regułą jest, że jest ich więcej na studiach niestacjonarnych. W bieżącym roku akademickim na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych jest to łącznie 8 osób (uwzględniając oba poziomy kształcenia), w roku akad. 2019/20 – 7 osób; w roku akad. 2018/19 - 6 osób.

W związku z wprowadzeniem kształcenia zdalnego, wszyscy studenci z niepełnosprawnościami otrzymali osobiste maile z pytaniem odnośnie prowadzenia i dostępności do zajęć dydaktycznych prowadzonych w formie kształcenia zdalnego wraz z prośbą o ewentualne uwagi w zakresie formy przekazu treści kursów, na które w większości udzielili odpowiedzi. Dotąd nie odnotowano żadnych uwag. Oprócz tego, pełnomocnik Dziekana Wydziału Prawa UwB ds. Osób z Niepełnosprawnościami, Pani dr A. Drabarz przygotowała dla pracowników Wydziału bardzo użyteczny, zwięzły informator zawierający podstawowe zasady tworzenia treści dostępnych dla osób z niepełnosprawnościami wraz z linkami do odpowiednich materiałów. Został on umieszczony na stronie internetowej Wydziału (Załącznik 55)⁴². Dodatkowe informacje w tym zakresie opublikowane są na stronie internetowej Uczelni⁴³.

W odniesieniu do studentów z niepełnosprawnościami pracownicy Wydziału Prawa zostali zobowiązani do stosowania rozwiązań alternatywnych wobec takich osób. Pomocy w ich realizacji

⁴² <https://prawo.uwb.edu.pl/materialy-dla-studentow-z-niepelnosprawnościami-anglojezycznych-itp> (Materiały dla studentów z niepełnosprawnościami – link bezpośredni do pobrania:
https://prawo.uwb.edu.pl/uploads/tiny/instrukcje_blackboard/Dydaktyka%20dost%C4%99pna%20dla%20wszystkich.docx)

⁴³ <https://uwb.edu.pl/dostepne-materialy>

udziela Biuro Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych UwB. Na jego adres (biuro.pelnomocnikaon@uwb.edu.pl) można było kierować materiały, które nie występowały w wersji elektronicznej. Można było przesłać spis literatury wraz z niezbędnymi zakresami stron. Warunkiem przygotowania przez biuro wskazanych materiałów była ich dostępność w zbiorach Biblioteki Głównej UwB. Instrukcja dotycząca tworzenia dokumentów programu Word z ułatwieniami dostępu dla osób niepełnosprawnych została umieszczona na stronie internetowej: <https://uwb.edu.pl/dostepne-materialy>.

Na uwagę zasługuje transparentność zasad przekazywania studentom informacji zwrotnej, a także procesu weryfikacji wyników postępów studenta, ponieważ zgodnie z określonymi regulaminem studiów i stosowanymi zasadami student ma prawo wglądu do swojej pracy, która podlegała ocenie, a także zgłoszenia zastrzeżeń i prośby o ponowną weryfikację wyników. Dotyczy to także ocen już wprowadzonych do systemu USOS. Szczegóły w tym zakresie sformułowano w *Zarządzeniu nr 18 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 19 sierpnia 2011 r. w sprawie prowadzenia w Uniwersytecie w Białymstoku dokumentacji przebiegu studiów z wykorzystaniem Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS)* (Zał. 41). Przyjęte na wydziale standardy w zakresie procesu weryfikacji ocen, a także ich wiarygodności zapewniają bezstronność i rzetelność tego procesu. Upowszechnioną, subsydiarną formułą bieżącego kontaktu ze studentami są, oprócz tradycyjnych konsultacji, kontakty e-mailowe *via* USOS zapewniające m. in. szybkość w przekazywaniu informacji zwrotnej w zakresie oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się. Wyniki prac wysyłane zbiorczo zawsze podlegają anonimizacji.

W przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się wsparcie zapewnia opiekun roku i prodziekan. Obowiązki studenta w omawianym zakresie określa także regulamin studiów. Z kolei na etapie dyplomowania student winien podpisać oświadczenie o autorskim sporządzeniu pracy i zgodnym z prawem korzystaniu z innych opracowań. Podkreślić należy w tym aspekcie istotną rolę promotora w zapoznaniu studentów z metodologią przygotowania pracy dyplomowej oraz w zakresie zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem (np. brak akceptacji pracy lub jej fragmentów w przypadku stwierdzenia wskazanych tu naruszeń).

Warunkiem zaliczenia zajęć jest wypełnienie przez studenta wymagań określonych w sylabusie do przedmiotu. Sylabusy są dostępne na stronie USOS. Na kierunku Administracja, podobnie jak na innych kierunkach prowadzonych przez wydział, obowiązuje system rocznego rozliczenia realizacji programu studiów przez studenta. Jednakże liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w każdym semestrze wynosi nie mniej niż 50% liczby punktów przewidzianych w

semestrze dla danego etapu studiów, a nieuzyskanie tej wartości może być uznane jako brak postępów w nauce i może stanowić podstawę do skreślenia z listy studentów.

Warunkiem zaliczenia roku studiów jest zaliczenie w terminie ustalonym organizacją roku akademickiego wszystkich zajęć oraz spełnienie innych wymagań określonych w programie studiów, a tym samym uzyskanie określonej liczby punktów ECTS przewidzianej w programie studiów dla danego roku studiów.

Wydział prowadzi systematyczne analizy związane z liczbą kandydatów oraz osób przyjętych na studia, z tzw. współczynnikiem odsiewu studentów oraz liczbą studentów kończących studia w terminie. Podkreślić należy, że studia stacjonarne i niestacjonarne generalnie nie różnią się w tym zakresie swoją specyfiką. Proporcje tzw. odsiewu na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych cechuje znaczne podobieństwo. W przypadku studiów niestacjonarnych trwałą tendencją jest finalizowanie studiów w terminie przez około 2/3 rozpoczynających studia (studia pierwszego stopnia), a w przypadku studiów drugiego stopnia – około 3/4. Jeszcze niższe są współczynniki tzw. odsiewu na studiach stacjonarnych – w szczególności na studiach drugiego stopnia w ostatnich dwóch latach (np. w roku akad. 2017/2018: przyjętych 26 osób, odsiew – 3; w roku akad. 2018/2019: przyjętych – 22 osoby, odsiew -1). Szczegółowe dane liczbowe prezentują poniższe tabele:

Studia stacjonarne pierwszego stopnia						
Rok rozpoczęcia studiów	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
kandydaci ubiegający się	256	233	232	261	202	222
kandydaci przyjęci	58	59	25	20	23	25
ukończyli w terminie	40	43	16	0	0	0
odsiew	18	16	9	0	0	0
Studia niestacjonarne pierwszego stopnia						
Rok rozpoczęcia studiów	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
kandydaci ubiegający się	69	78	135	135	130	110

kandydaci przyjęci	60	62	65	51	53	49
ukończyli w terminie	47	42	45	0	0	0
odsiew	13	20	20	0	0	0

Studia stacjonarne drugiego stopnia						
Rok rozpoczęcia studiów	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
kandydaci ubiegający się	119	86	127	81	60	42
kandydaci przyjęci	51	57	26	22	23	29
ukończyli w terminie	43	47	23	21	0	0
odsiew	8	10	3	1	0	0
Studia niestacjonarne drugiego stopnia						
Rok rozpoczęcia studiów	2015/ 2016	2016/ 2017	2017/ 2018	2018/ 2019	2019/ 2020	2020/ 2021
kandydaci ubiegający się	111	116	145	130	126	98
kandydaci przyjęci	100	109	104	70	83	61
ukończyli w terminie	74	88	71	58	0	0
odsiew	26	21	33	12	0	0

Do najważniejszych powodów niekończenia studiów w terminie należą w szczególności: niepodjęcie studiów (brak ślubowania), rezygnacje z różnych względów, czy brak opłat (dotyczy studiów niestacjonarnych). Zauważalnym powodem są także problemy studentów z opanowaniem materiału oraz przyswojeniem wiedzy i umiejętności zakładanych w procesie studiów (niezaliczenie roku). Dziekan na bieżąco monitoruje proces realizacji studiów przez studiujących, podejmuje liczne decyzje w sprawach indywidualnych na wniosek zainteresowanych, np. w zakresie powtórzenia roku czy warunkowego wpisu na kolejny rok studiów.

Uzupełniając informacje zaprezentowane w tabelach warto wspomnieć, że od roku akad. 2017/2018 uległy ograniczeniu liczby przyjętych na studia ze względu na zmniejszenie limitu miejsc na studiach stacjonarnych (o połowę) oraz wprowadzenie limitów na studiach niestacjonarnych (wcześniej przepisy wewnętrzne Uczelni nie określały limitów).

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów wszystkich efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się zapewniają skuteczność w ten sposób, że na studiach administracyjnych weryfikacja i ocena odbywa się regularnie i cyklicznie. W szczególności w odniesieniu do ćwiczeń (a także częściowo w przypadku konwersatoriów) przeprowadzane są systematyczne prace etapowe, przybierające postać prac opisowych, testów (tzw. otwartych i zamkniętych), postać mieszaną (opisowo-testową), swobodnych wypowiedzi pisemnych (np. esej), czy pracy w grupach. W odniesieniu do seminariów są to najczęściej wypowiedzi ustne (referaty). Tematyka prac etapowych odpowiada formie zajęć i jest spójna z wytycznymi wskazanymi w sylabusach do przedmiotów. Pytania egzaminacyjne są w wielu przypadkach oparte o wykaz wcześniej opracowanych zagadnień przez prowadzącego zajęcia. Weryfikacja i ocena osiągnięcia efektów uczenia się realizowana jest także poprzez projekty rozwijające myślenie analityczne. Chodzi tu w szczególności o prace w zespołach czy przygotowanie prezentacji.

Przejście na całkowicie zdalny typ kształcenia w okresie od połowy marca do końca roku akad. 2019/2020 zasadniczo nie wpłynęło na stosowane na kierunku Administracja formy weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się. Wykorzystywane narzędzie komunikacji elektronicznej umożliwiły przeprowadzenia zarówno prac etapowych, jak też zaliczeniowych, w tym egzaminów. Naturalną konsekwencją tej formy spotkań akademickich była natomiast zdecydowana dominacja pisemnych form tych prac (oczywiście w formie zdalnej).

W związku z utrzymującą się sytuacją epidemiologiczną i wynikającymi z tego ograniczeniami, także w roku akademickim 2020/2021 utrzymano zdalną formułę kształcenia. Pierwotnie zajęcia w semestrze zimowym roku akademickiego 2020/2021 odbywały się w trzech formach, w tym dwóch zdalnych: w formie kontaktu bezpośredniego, w formie zdalnej e-learningowej (zdalnej asynchronicznej) oraz w formie zdalnej w czasie rzeczywistym (zdalnej synchronicznej). Wszystkie zajęcia odbywały się zgodnie ze szczegółowym rozkładem zajęć i z zachowaniem obowiązujących wymogów bezpieczeństwa. Od 16 października 2020 r. nastąpiło przejście na całkowicie zdalny tryb nauczania (zajęcia dydaktyczne, konsultacje, weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się oraz egzaminy dyplomowe w formie zdalnej prowadzone są przy użyciu platformy Blackboard), co szczegółowo omówione zostało w ramach Kryterium 2 niniejszego Raportu.

Do regularnych czynności podejmowanych przez studentów, które służą pogłębieniu wiedzy i osiągnięciu zakładanych efektów uczenia się należy udział w pracach kół naukowych i zaangażowanie w działalność tychże poprzez np. organizowanie konferencji naukowych, konkursów przedmiotowych, spotkań. Studenci podejmują także działania *stricte* naukowe, tj. przygotowywanie tekstów naukowych. W odrębnym załączniku zaprezentowano wykaz osiągnięć naukowych studentów, w tym m. in. publikacji w czasopismach, konkursów związanych ze studiami, udziału w konferencjach, osiągnięć artystycznych (Zał. 24).

Metodą oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się jest analiza właściwej dokumentacji. Osiągnięcie efektów uczenia się jest stale dokumentowane zgodnie z obowiązującymi w uczelni zasadami. Dotyczy to zarówno prac pisemnych (są przechowywane), jak i przeprowadzonych zaliczeń oraz egzaminów ustnych (protokół jest podpisywany przez studenta i prowadzącego zajęcia). W odniesieniu do zawodowych praktyk studenckich, po ich odbyciu student rozlicza się na podstawie dziennika praktyk z opisem jej przebiegu, który jest przekazywany przez opiekuna praktyki do właściwego dziekanatu. Metodą weryfikacji osiągnięć efektów uczenia się w odniesieniu do praktyk studenckich jest także rozmowa opiekuna praktyki ze studentem w trakcie obowiązkowego rozliczenia praktyki (zaliczenie w USOS). Dodatkowo student ma możliwość wypełnienia ankiety odnoszącej się do zalet i trudności podjętej praktyki. Zasady odbywania praktyk studenckich oraz procedura zaliczenia praktyki zostały omówione szerzej w ramach kryterium 2 niniejszego Raportu.

Przyjęte metody weryfikacji, o których mowa wyżej, odnoszą się także do sprawdzenia stopnia opanowania języka obcego (co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia). Zgodnie z oceną Kierownika Centrum Prawniczego Języka Angielskiego działającego na Wydziale oraz kierownika Studium Praktycznej Języków Obcych przyjęte formy weryfikacji (m.in. ciągła ocena pracy studenta na zajęciach oraz przygotowanie do zajęć, przedłożenie prac pisemnych, np. listy formalne czy streszczenia, przygotowanie prezentacji uwzględniających treści i terminologię kierunkową, zaliczenie testów kontrolnych oraz wykonanie zadań na platformie Blackboard) w pełni pozwalają na sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego co najmniej na poziomie B2 w przypadku studiów pierwszego stopnia lub B2+ na poziomie studiów drugiego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, w tym języka specjalistycznego. Studenci mają też możliwość wyboru przedmiotów realizowanych w języku obcym. Warto wskazać, iż studenci mają możliwość realizowania niektórych przedmiotów w języku obcym. Innymi ścieżkami uzyskania efektów uczenia się w ramach zajęć językowych jest uczestnictwo w programie Erasmus+, uczestnictwo w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego, a także szkołach prawa obcego (w tym Transgranicznej Szkole Administracji Publicznej).

Należy też dodać, że do momentu rozpoczęcia stanu epidemii, weryfikacja i ocena osiągniętych przez studenta efektów uczenia się nie opierała się wyłącznie na metodzie kształcenia na odległość (*blended learning*). Zachowana była zatem akademicka reguła bezpośredniego spotkania dydaktyka ze studentem, a egzaminy przybierały także postać ustną. Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeprowadzanie zaliczeń i egzaminów kończących określone zajęcia odbywało się w każdym przypadku w siedzibie uczelni. Sytuacja zmieniła się radykalnie w wyniku stanu epidemii. Syntetyzując informacje o przedsięwziętych środkach w związku trwającym stanem epidemii należy podkreślić uniwersalizację zasad w zakresie standardów zdalnego kształcenia oraz rozliczenia zajęć, wysokie standardy w zakresie polityki informacyjnej, a także przeprowadzenie szeregu szkoleń dotyczących obsługi platform kształcenia zdalnego (Szerzej: Kryterium 2) Warto podkreślić, iż w celu zabezpieczenia warunków sprawnego funkcjonowania studentów na Wydziale, przez cały okres kształcenia zdalnego bez przerwy pracuje obsługa dziekanatów (w tym z możliwością załatwiania spraw zdalnie) oraz inne podmioty ułatwiające studentom proces kształcenia, np. regularnie odbywają się zdalne posiedzenia komisji stypendialnej. Dodatkowo, prowadzący zajęcia oraz studenci mieli możliwość udziału w wielu konferencjach i spotkaniach naukowych organizowanych przez wydział i podmioty zewnętrzne.

Regulamin studiów zapewnia możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, a student może odbywać studia według indywidualnej organizacji studiów (IOS) oraz indywidualnego programu studiów (IPS). Studentom z niepełnosprawnościami przepisy regulaminu gwarantują równość szans realizacji studiów prowadzonych przez wydział, m. in. poprzez zastosowanie na wniosek zainteresowanego alternatywnych rozwiązań umożliwiających studiowanie (np. zmianę zasad uczestnictwa w zajęciach). Szczegóły wspomnianych rozwiązań alternatywnych określa *Uchwała nr 2624 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych dla studiujących osób niepełnosprawnych* (Zał. 31). Na Wydziale funkcjonuje pełnomocnik Dziekana ds. osób z niepełnosprawnościami, którego funkcją jest dbanie o realizację praw studentów i doktorantów z niepełnosprawnościami studiujących w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym w sprawach indywidualnych i całego wydziału.

W toku studiów student może ubiegać się o przeniesienie do innej uczelni lub na inny kierunek studiów w ramach Uniwersytetu w Białymstoku oraz zmianę formy studiów na danym kierunku. Warunkiem ubiegania się o zmianę formy studiów z niestacjonarnej na stacjonarną jest spełnienie przez studenta kryteriów określonych w regulaminie studiów (§ 31). Zgodnie z tym dokumentem średnia ocen uzyskana przez studenta w roku akademickim poprzedzającym złożenie wniosku o zmianę trybu studiów nie może być mniejsza niż 4,50.

Wykazanie osiągnięcia efektów uczenia się weryfikowane jest także – oprócz wskazanych wyżej metod bieżącej weryfikacji na poszczególnych zajęciach (prowadzący) oraz pracy dyplomowej (promotor) – w odniesieniu do praktyk studenckich (opiekun praktyki) poprzez monitorowanie losów absolwentów (we współpracy z Biurem Karier UwB). Pracownicy tego biura przygotowują odpowiednie raporty na podstawie przeprowadzonych badań ankietowych na poszczególnych kierunkach studiów. Badania losów absolwentów stanowią sposób na zweryfikowanie, w jakim stopniu studia na Uniwersytecie w Białymstoku przygotowują studentów do wejścia na rynek pracy.

Weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, a jednocześnie uzupełnieniu informacji zwrotnej od studentów/absolwentów służy system ankietyzacji. Ankieta absolwenta (gdy kończy studia) dostępna jest w dziekanacie, a odrębna ankieta adresowana jest do potencjalnych pracodawców (Ankieta pracodawców), tj. w szczególności organów państwowych, służb mundurowych. Z ankiet skierowanych do pracodawców wynika, jakich ewentualnie kompetencji brakuje naszym absolwentom (tzw. luki kompetencyjne). Szczegółowe informacje, w tym dane statystyczne oraz wnioski z badań losów absolwentów stanowią część corocznych raportów Wydziałowego zespołu do spraw jakości kształcenia (Szerzej: Kryterium 10).

Zasady i procedury dyplomowania na Wydziale Prawa zostały określone regulaminem studiów (r. XI). Dyplomowanie jest ostatnim etapem potwierdzenia oceny osiągnięć studenta. Po ukończeniu studiów student uzyskuje tytuł magistra.

Szczegółowe zasady przystąpienia do egzaminu dyplomowego wskazane zostały w *Komunikacie nr 5 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 15 maja 2020 r. w sprawie warunków przystąpienia do egzaminu dyplomowego* (Załącznik 68). Wewnętrzne zasady dotyczące procedury dyplomowania, w tym obowiązki studentów, promotorów i recenzentów związane z funkcjonowaniem Jednolitego Systemu Antyplagiatowego (JSA) określa *Zarządzenie nr 2 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z 30 stycznia 2019 r. w sprawie elektronicznego archiwizowania prac dyplomowych* (Załącznik 69). Zgodnie z *Zarządzeniem nr 3 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 30 stycznia 2019 r. w sprawie zasad weryfikacji pisemnych prac dyplomowych w ramach obowiązujących w Uniwersytecie w Białymstoku procedur antyplagiatowych* na Wydziale Prawa funkcjonują koordynatorzy Archiwum Prac Dyplomowych (APD) wyznaczeni przez dziekana, a każda praca dyplomowa podlega weryfikacji w systemie JSA (Załącznik 70).

Warunkiem ukończenia studiów pierwszego stopnia lub studiów drugiego stopnia na kierunku Administracja jest uzyskanie absolutorium (tj. uzyskanie wszystkich zaliczeń, złożenie egzaminów oraz realizacja praktyk przewidzianych programem studiów), przygotowanie pracy dyplomowej (odpowiednio: licencjackiej lub magisterskiej) oraz złożenie egzaminu dyplomowego. Warunki przystąpienia do egzaminu dyplomowego ujęte zostały we wspomnianym *Komunikacie nr 5*

Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 15 maja 2020 r., opublikowanym wraz z innymi niezbędnymi informacjami i załącznikami na stronie internetowej Wydziału⁴⁴. Student winien zamieścić pracę w APD wraz ze stroną tytułową i spisem treści w formacie PDF, a także wprowadzić do APD skan podpisanego oświadczenia, które dotyczy m. in. kwestii autorstwa pracy czy zgodności treści pracy złożonej w dziekanacie i przesłanej w pliku do APD. Weryfikację spełnienia formalnych kryteriów przystąpienia do egzaminu dyplomowego przeprowadza pracownik dziekanatu oraz promotor (w ramach kompetencji weryfikowania kompletności i poprawności informacji oraz plików załączonych przez studenta w APD).

W tym miejscu w szczególności należy wskazać, że opiekę promotorską pełnią w tym zakresie doświadczeni pracownicy wydziału, co daje gwarancję wysokiego poziomu prezentowanych prac i w rezultacie - rzetelnych kwalifikacji absolwentów. Prace licencjackie i magisterskie przygotowywane są według ściśle określonych kryteriów, co warunkuje uzyskanie przez tę pracę odpowiedniej wartości naukowej. Studenci uczestniczą w proseminariach (zawsze przedostatni rok studiów) i seminariach (ostatni rok studiów). Tematyka i treść pracy powinny odpowiadać informacjom zawartym w sylabusie i spełniać określone efekty uczenia się.

Odrębne uchwały Rady Wydziału: nr 3478 z dnia 7 lutego 2020 r., nr 3427 z dnia 6 grudnia 2019 r., nr 3425 z dnia 15 listopada 2019 r., określają odpowiednio: szczegółowe kryteria formalne i merytoryczne przygotowania prac dyplomowych (Zał. 71), sposób zatwierdzania oraz warunki dokonywania zmian tematów prac dyplomowych (Zał. 72), a także zasady przeprowadzenia egzaminu dyplomowego (Zał. 73). Tematy prac dyplomowych ze wskazaniem promotorów i recenzentów zatwierdza dziekan po uzyskaniu opinii Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia. Zmiana tematów może nastąpić nie później niż z dniem zakończenia przedostatniego semestru danego cyklu kształcenia. Student składa egzamin licencjacki lub magisterski w formie ustnej przed trzyosobową komisją powołaną przez dziekana. W skład komisji wchodzi: dziekan lub prodziekan (albo wskazany przez dziekana nauczyciel akademicki), promotor pracy i recenzent. Student odpowiada na trzy pytania: jedno z zakresu przygotowanej przez siebie pracy magisterskiej i dwa losowane z katalogu pytań opracowanych dla danego seminarium. Ostateczny wynik studiów jest sumą trzech elementów: 0,7 średniej arytmetycznej z przebiegu studiów, 0,2 oceny pracy dyplomowej oraz 0,1 oceny egzaminu dyplomowego.

W odniesieniu do rodzaju, formy, tematyki i metodyki prac egzaminacyjnych, a także pracy dyplomowej dodać należy, że są one określone szczegółowo w sylabusie przedmiotu. Obowiązkiem prowadzącego jest ich sprecyzowanie w sylabusie w odniesieniu do przypisanych przedmiotowi efektów uczenia się. Prace dyplomowe przybierają charakter prac dogmatycznych oraz

⁴⁴ <https://prawo.uwb.edu.pl/warunki-przystapienia>

dogmatyczno-empirycznych. Ich tematyka jest różnorodna, dostosowana do profilu seminarium. Podejmowane w pracach problemy badawcze mają niekiedy także postać interdyscyplinarną.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 3:

- 1) Mała liczebność grup zajęciowych, w szczególności seminaryjnych, co umożliwia rzetelny nadzór w zakresie nabywania przez studentów efektów uczenia się, a w przypadku procesu dyplomowania – efektywną pracę pod opieką promotora.
- 2) Opieka promotorska jest sprawowana przez doświadczonych pracowników wydziału; w rezultacie przedstawione przez studentów prace charakteryzują się wysokim poziomem merytorycznym.
- 3) Możliwość przedłużenia obowiązkowej praktyki studenckiej.
- 4) Możliwość uczestnictwa w zajęciach prowadzonych w języku obcym przez polskich studentów, a także korzystania z innych form nabywania kompetencji językowych (np. program Erasmus +, specjalistyczne warsztaty językowe).
- 5) Możliwość zaangażowania studentów w działalność Studenckiej Poradni Prawnej lub Centrum Praktyk Sądowych, w ramach których funkcjonują m.in. wyodrębnione sekcje związane z prawem administracyjnym; sprzyja to upraktycznieniu zdobywanej wiedzy.
- 6) Względnie stały skład osobowy pracowników obsługujących proces rekrutacji na studia, co sprzyja profesjonalizacji działań podejmowanych w tym obszarze.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Tabela 1. Struktura zatrudnienia nauczycieli akademickich Wydziału Prawa w roku akad. 2020/2021*

Tytuł/stopień naukowy/tytuł zawodowy	Liczba nauczycieli akademickich zatrudnionych na Wydziale Prawa	Liczba nauczycieli akademickich Wydziału Prawa prowadzących zajęcia na kierunku Administracja			
		ogółem	z tego:		
			podstawowe miejsce pracy	dodatkowe miejsce pracy	
				w niepełnym wymiarze czasu pracy	w pełnym wymiarze czasu pracy
Prof. dr hab.	15	3	3	0	0
Dr hab.	31	19	19	0	0
Dr	56	34	28	6	0
Mgr	12	4	4	0	0
Razem	114	60	54	6	0

*Wg stanu na dzień przedłożenia raportu

Na Wydziale Prawa zatrudnionych jest 114 nauczycieli akademickich, z czego zajęcia na kierunku Administracja prowadzi 60 osób. W roku akad. 2020/2021 zatrudnionych zostało 6 nowych pracowników (Zał. 74). Stosunek liczby studentów do liczby nauczycieli akademickich wydziału realizujących dydaktykę na ocenianym kierunku wynosi 6,45. Liczebność kadry w stosunku do liczby studentów umożliwia prawidłową realizację zajęć. Nauczyciele akademicy pracujący na Wydziale Prawa, oprócz prowadzenia zajęć na kierunku ocenianym, prowadzą także zajęcia na studiach I i II stopnia na kierunkach: Bezpieczeństwo i prawo oraz Kryminologia, a także na jednolitych studiach magisterskich na kierunku Prawo.

Nauczyciele prowadzący zajęcia przypisane do dyscypliny wiodącej nauki prawne posiadają tytuły/stopnie naukowe/tytuły zawodowe w zakresie nauk prawnych. W procesie kształcenia uczestniczą także doktoranci studiów prawniczych (będący absolwentami kierunku Prawo lub/i Administracja), którzy prowadzą/współprowadzą zajęcia w ramach realizacji praktyk określonych w programach studiów doktoranckich, a także specjaliści oraz pracownicy innych wydziałów UwB realizujących badania naukowe w innych dyscyplinach, wspomagający proces kształcenia, w przypadku tych przedmiotów, które realizują efekty kształcenia z zakresu dyscyplin innych niż nauki prawne. Zajęcia z języka obcego prowadzone są przez lektorów Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych UwB, natomiast z technologii informacyjnej oraz informatycznych baz prawniczych - przez

pracowników Pracowni Komputerowej Wydziału Prawa, pracowników naukowych Wydziału Fizyki, Instytutu Informatyki oraz Działu Aplikacji Komputerowych UwB posiadających praktyczną wiedzę w tym zakresie.

Kadra realizująca kształcenie odznacza się wysokim i uznanym dorobkiem naukowym oraz wszechstronnym przygotowaniem dydaktycznym (wśród nauczycieli akademickich posiadających tytuły/stopnie naukowe/tytuły zawodowe w zakresie nauk prawnych są również pracownicy posiadający wykształcenie pedagogiczne). Zakres prowadzonych badań, tematyka publikacji naukowych oraz ich doświadczenie zawodowe są zgodne z programem studiów, a realizowane podczas zajęć zagadnienia pozwalają na przekazanie studentom aktualnej wiedzy zgodnie z dobrymi praktykami dydaktycznymi. Za dobrą praktykę należy także uznać liczne wyjazdy zagraniczne nauczycieli akademickich do uczelni partnerskich. Zdobyte w ten sposób doświadczenie z powodzeniem jest wykorzystywane w pracy zawodowej ze studentami. Zatem zarówno dorobek naukowy jak i doświadczenie dydaktyczne kadry zapewniają prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych oraz merytorycznej wiedzy i umiejętności praktycznych, niezbędnych do wykonywania w przyszłości zawodu związanego z administracją publiczną.

W obecnych warunkach spowodowanych pandemią COVID-19 zapewniono stałe i wszechstronne wsparcie pracownikom w zakresie kształcenia na odległość. Oprócz przekazanych i umieszczonych na stronie internetowej wydziału instrukcji/filmów instruktażowych dotyczących obsługi poszczególnych programów wykorzystywanych w pracy zdalnej, pracownicy mieli możliwość wzięcia udziału w kursach szkoleniowych prowadzonych cyklicznie przez Dział Aplikacji Komputerowych, przygotowujących do prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość: w formie e-learning (zdalnej asynchronicznej), *blended learning* oraz zdalnej w czasie rzeczywistym (zdalnej synchronicznej), przy użyciu platformy Blackboard, MS Teams, BigBlueButton (Szerzej: Kryterium 2).

Kadra wypracowuje własne zasoby dydaktyczne - pracownicy są autorami różnorodnych materiałów dydaktycznych, w tym przede wszystkim: podręczników, skryptów, kasusów, repetytoriów, schematów i tablic, wydawanych przez najlepsze wydawnictwa prawnicze. O wysokim poziomie merytorycznym przygotowywanych materiałów świadczy fakt wykorzystywania ich przez inne uczelnie w kraju kształcące na kierunku Administracja.

W tym zakresie warto wskazać m.in.:

- 1) Andruszkiewicz M., Breczko A., Oliwniak S. (red.), Filozoficzne i teoretyczne zagadnienia demokratycznego państwa prawa, Temida 2, Białystok 2015.
- 2) Bożyk S. (red.), Ustroje konstytucyjne wybranych państw europejskich, Temida 2, Białystok 2020.

- 3) Bożyk S. (red.), Prawo konstytucyjne, Temida 2, Białystok 2020.
- 4) Budnik A., Dariusz R. Kijowski D.R., Miruć A. (red.), Racjonalny prawodawca. Racjonalna administracja, Temida 2, Białystok 2016.
- 5) Daniluk A., Prawna ochrona samodzielności gminy, Temida 2, Białystok 2020.
- 6) Dowgier R., Sieńko R., Prawo podatkowe. Minirepetytorium, Wolters Kluwer, Warszawa 2017.
- 7) Dowgier R., Zenc R., Podatkowa pomoc publiczna udzielana przez gminy w pytaniach i odpowiedziach, Taxpress, Warszawa 2015.
- 8) Etel L., Dowgier R., Liszewski G., Pahl B., Podatki i opłaty lokalne. Komentarz, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.
- 9) Etel L., Pahl B., Bobrus-Nowińska E., Podatek leśny. Komentarz, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.
- 10) Etel M., Prawo przedsiębiorców. Przegląd problematyki, Temida 2, Białystok 2020.
- 11) Jamróz A., Jamróz L. (red.), Prawa jednostki w demokratycznym państwie prawa. Zagadnienia wybrane, Temida 2, Białystok 2016.
- 12) Kijowski D.R. (red.), System Prawa Administracyjnego Procesowego, t. III, cz. 1. Zagadnienia ogólne, Wolters Kluwer, Warszawa 2020.
- 13) Kijowski D.R., Założenia i skutki nowelizacji Kodeksu postępowania administracyjnego z 2017 r. Zagadnienia wybrane, Temida 2, Białystok 2020.
- 14) Kokot J., Perkowski M., Żołątniowski A., MŚP i fundusze Unii Europejskiej. Przewodnik beneficjenta po programach operacyjnych w perspektywie finansowej 2014-2020, Warszawa 2015.
- 15) Lotko E., Zawadzka-Pąk U.K., Prawnofinansowe instrumenty ograniczania deficytu i długu publicznego w Polsce na tle doświadczeń europejskich, Wydawnictwo Temida 2, Białystok 2018.
- 16) Modrzejewski A.K., Komercjalizacja zadań jednostek samorządu terytorialnego w polskim systemie prawnym, Temida 2, Białystok 2019.
- 17) Panasiuk A., de Ambrosis Vigna A. (red.), System zamówień publicznych. Wybrane Problemy, Temida 2, Białystok 2019.
- 18) Pietrasz P., Informatyzacja polskiego postępowania przed sądami administracyjnymi a jego zasady ogólne, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2020.
- 19) Presnarowicz S., Sudavičius B. (red.), System finansów publicznych Polski i Litwy, Temida 2, Białystok 2017.
- 20) Ruśkowski E., Finanse publiczne i prawo finansowe. Prawnofinansowe instrumenty i warunki ich realizacji. Temida 2, Białystok 2018.
- 21) Rutkowska-Sowa M., Sieńczyło-Chlabicz J., Zawadzka Z., Nowikowska M., Prawo własności intelektualnej, Wolters Kluwer, Seria Akademicka, Warszawa 2018.

- 22) Salachna, J.M., Zawadzka-Pąk, U.K., Michalczuk G., Usprawnianie zarządzania w samorządzie terytorialnym poprzez budżet – od budżetu tradycyjnego i zadaniowego do budżetu efektów, Wolters Kluwer, Warszawa 2017.
- 23) Sierocka H., Potocka D., Legal English – Niezbędnik przyszłego prawnika” Teacher’s Book, C.H. Beck, Warszawa 2015.
- 24) Teszner K., Melezini A. (red.), Krajowa Administracja Skarbowa. Komentarz, Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2018.

Ponadto, pracownicy wydziału się autorami fragmentów (części, rozdziałów, podrozdziałów) w wieloautorskich podręcznikach akademickich. Na odrębną uwagę zasługuje także to, że w ramach zasobów dydaktycznych zdecydowana większość pracowników wykorzystuje własne publikacje naukowe, przygotowuje prezentacje multimedialne, zestawy kasusów, pytania sprawdzające, oryginalne kursy e-learningowe. Dla studentów kierunku Administracja podjęta została inicjatywa uruchomienia na stronie wydziału Repozytorium, w którym zdeponowane zostały ok. 45 min. wykłady⁴⁵. Wszystkie proponowane formy kształcenia zdalnego mają na celu (oprócz realizacji zakładanych efektów uczenia się), zapewnienie możliwie najbardziej efektywnego kontaktu studenta z prowadzącym. Realizacja zajęć zdalnych na wydziale odbywa się przy użyciu form angażujących studenta, przy bezpośrednim kontakcie z nauczycielami akademickimi w czasie rzeczywistym oraz prowadzenie zajęć w sposób, który powoduje adekwatne obciążenie studenta pracą własną, jak w przypadku zajęć prowadzonych w trybie standardowym. Zaproponowana forma organizacji zajęć na wydziale wpływa pozytywnie na ocenę prowadzenia zajęć zdalnych przez studentów oraz realizację efektów uczenia się, co potwierdziły wyniki badań ankietowych Parlamentu Studentów RP dotyczących kształcenia zdalnego (Zał. 75). Na uwagę zasługują również dydaktyczne opracowania obcojęzyczne, w tym cykl kilkunastu publikacji wydawanych od 2011 r. w ramach serii Białystok Law Books oraz podręcznik do nauki prawniczego języka angielskiego wykorzystywany podczas prowadzonych lektoratów na kierunku Administracja. Zauważyć należy, że pracownicy stale aktualizują swoje zasoby dydaktyczne, tak aby przekazywane studentom treści były jak najbardziej aktualne oraz korelowały ze zmieniającą się rzeczywistością prawną i odpowiadały zaawansowanym technikom informacyjno-komunikacyjnym (Część III raportu, zał. nr 2, cz. I, pkt 4).

Osiągnięcia dydaktyczne dotyczą także aspektu popularyzacji nauki, która przejawia się w rozmaitych formach, zazwyczaj o charakterze cyklicznym, a udział w tym obszarze charakteryzuje w zasadzie każdego pracownika wydziału. Jako przykłady można w tym miejscu wymienić: pełnione funkcje redaktorów naczelnych oraz redaktorów tomów, udział w radach naukowych i programowych, pełnione funkcje recenzentów w renomowanych czasopismach naukowych;

⁴⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/repozytorium-dla-kierunku-administracja>

pełnione funkcje w organizacjach międzynarodowych; organizacja międzynarodowych seminariów i konferencji; organizacja międzynarodowych warsztatów dla nauczycieli i tłumaczy prawniczego języka angielskiego. Ponadto szereg aktywności pracowników kierowana jest wprost do studentów wydziału, m.in. organizacja (coroczna) Ogólnopolskiego Konkursu Wiedzy o Prawie Konstytucyjnym; współorganizacja Olimpiady Wiedzy o Polsce i Świecie Współczesnym; organizacja Olimpiady Wiedzy o Świecie Antycznym, kierowanej do uczniów szkół ponadpodstawowych z całego kraju (w latach 2014/15; 2015/16, 2016/17, 2019/20); członkostwo w komisjach i jury olimpiad oraz konkursów (w tym ogólnopolskich na najlepsze prace magisterskie); coroczne konkursy na eseje i glosy m.in. z dziejów myśli polityczno-prawnej, z prawa konstytucyjnego, z prawa gospodarczego publicznego; coroczne spotkania z maturzystami; prowadzenie warsztatów m. in. w ramach Podlaskiego Festiwalu Nauki i Sztuki oraz Dni Edukacji Prawniczej, organizowanych przez ELSA Białystok; organizacja „Dyktanda Prawniczego” – cyklicznego wydarzenia w ramach Dni Wydziału Prawa, którego celem jest promocja kultury słowa pisanego, zasad poprawnej polszczyzny oraz sprawdzenie znajomości zasad ortografii wśród studentów; organizacja i prowadzenie spotkań, warsztatów i szkoleń w ramach corocznych Dni Wydziału Prawa. Inicjatywą mającą szczególnie wymiar praktyczny dla kierunku Administracja są organizowane cyklicznie od kilku lat przez pracowników Katedry Prawa i Postępowania Administracyjnego oraz Studenckie Koło Prawa Administracyjnego działające pod opieką merytoryczną pracowników Katedry Prawa i Postępowania Administracyjnego: warsztaty z pisania pism procesowych, w tym w szczególności skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego oraz skargi kasacyjnej do Naczelnego Sądu Administracyjnego; Konkurs z Prawa Administracyjnego, Konkurs z Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego oraz Konkurs z Ustroju i Funkcjonowania Samorządu Terytorialnego; wizyty studyjne studentów kierunku Administracja oraz kierunku Prawo w Naczelnym Sądzie Administracyjnym; wizyty w urzędach administracji publicznej. Pracownicy wydziału regularnie pełnią także funkcję opiekunów naukowych i merytorycznych studentów biorących udział w konkursach (stypendialnych, z zakresu wiedzy akademickiej oraz na najlepsze prace magisterskie), olimpiadach i konferencjach naukowych.

W bieżącym roku akademickim wypracowano formułę zdalnego uczestnictwa w wielu wydarzeniach naukowych, często międzynarodowych (seminariach, konferencjach, spotkaniach kół naukowych, warsztatach, gościnnych wykładach autorytetów z kraju i zagranicy, m.in. otwarty wykład dr Sviatlany Kroitar nt. Labor and Employment Transformation in the Digital Age; konferencja naukowa „Prawo a pandemia” organizowanej przez Zakład Prawa Medycznego i Deontologii Lekarskiej Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku przy współpracy z Wydziałem Prawa UwB; IX Międzynarodowa Konferencja Badawczo-Praktyczna pt. „Society Transformations in Social and Human Sciences”; otwarte seminarium zorganizowane przez International Business Society na

Quinnipiac University pt. „Wyniki wyborów prezydenckich w USA w 2020 r. i ich znaczenie dla świata”; XIX międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Wydział Zarządzania Publicznego i Studiów Międzynarodowych Uniwersytetu Służby Publicznej w Budapeszcie oraz Centrum Informacji i Organizacji Finansów Publicznych i Prawa Podatkowego Krajów Europy Środkowej i Wschodniej z siedzibą przy Wydziale Prawa UwB pt. „Pandemic and Governance: Towards an Approximation of Covid-19’s Legal, Administrative, Fiscal and Political Dilemmas”). Warto podkreślić, że informacje o bieżących wydarzeniach naukowych dostępne są na stronie internetowej wydziału⁴⁶. Uczestnictwo w nich w formie *on-line* możliwe za pośrednictwem platform m.in. BlackBoard Collaborate, MS Teams, Zoom jest bezpłatne i co ważne ogólnodostępne wszystkim pracownikom i studentom poprzez zamieszczone na stronie wydziału linki dostępu (Część III raportu, zał. nr 2, cz. I, pkt 4).

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku Administracja posiadają także kompetencje merytoryczne i dydaktyczne do prowadzenia zajęć w językach obcych. Wykaz przedmiotów przez nich prowadzonych, które mogą być wybrane przez studentów znajduje się na stronie internetowej wydziału⁴⁷. Kompetencje kadry badawczo-dydaktycznej wydziału, potwierdzone licznymi nagrodami, stypendiami oraz publikacjami naukowymi (Zał. 23), w odniesieniu do jej dorobku naukowego we wszystkich kluczowych obszarach nauk prawnych (także tych, które są merytorycznie związane z programem studiów na kierunku Administracja), w tym kompetencje dydaktyczne, udokumentowane w postaci grantów oraz szkoleń (Zał. 76 i 77), oraz prowadzone w jednostce badania naukowe (Zał. 22) zapewniają realizację programu kształcenia oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, co w efekcie umożliwia nabycie kompetencji zawodowych, niezbędnych do wykonywania pracy w szeroko rozumianej administracji publicznej i jej otoczeniu. Ponadto, w celu zagwarantowania wysokiego poziomu działalności naukowej i zawodowej oraz przestrzegania zasad prawa autorskiego przez pracowników Uniwersytetu w Białymstoku, w tym pracowników Wydziału Prawa, wypracowano własne procedury w tym obszarze. Stosownie do *uchwały nr 1702 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 marca 2015 r.* (Zał. 78) do pracowników Uniwersytetu w Białymstoku, w tym pracowników Wydziału Prawa, stosuje się *Regulamin zarządzania prawami własności intelektualnej oraz zasad komercjalizacji wyników pracy intelektualnej w Uniwersytecie w Białymstoku*, który spełnia wymogi przewidziane w art. 152 i n. ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Niezależnie od tego, wysokie standardy przestrzegania zasad prawa autorskiego przez pracowników Uniwersytetu w Białymstoku, w tym pracowników Wydziału Prawa, określa *Kodeks Etyki Pracownika Naukowego* opracowany przez Komisję do spraw etyki w nauce i uchwalony przez Zgromadzenie Ogólne Polskiej Akademii Nauk w

⁴⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/nowosci/wydarzenia>

⁴⁷ <https://prawo.uwb.edu.pl/courses-2020-2021>

dniu 1 grudnia 2016 r.⁴⁸ Uwzględnienie obu dokumentów zabezpiecza wysoki poziom przestrzegania zasad prawa autorskiego w działalności naukowej i zawodowej. Weryfikacja przestrzegania zasad prawa autorskiego jest realna i ułatwiona w następstwie tego, że:

- każdy z pracowników otrzymał informację oraz treść dokumentu oraz złożył pisemne oświadczenie o zapoznaniu się z jego treścią oraz zapewniające o kierowaniu się w działalności naukowej i zawodowej zasadami, o których mowa w kodeksie;
- na Wydziale Prawa został powołany Pełnomocnik Dziekana ds. własności intelektualnej, który pozostaje do dyspozycji pracowników naukowych w zakresie problemów związanych z prawami autorskimi w działalności naukowej i zawodowej (i szerzej prawa własności intelektualnej) oraz współpracuje z władzami wydziału w zakresie wsparcia w obszarze prawa autorskiego (i szerzej prawa własności intelektualnej);
- pracownicy Biblioteki na bieżąco monitorują działalność badawczą pracowników Wydziału Prawa, w tym prowadzą ewidencję prac badawczych i weryfikują afiliacje prac badawczych, a każdy z pracowników okresowo przedstawia stosowne sprawozdanie w tym zakresie;
- każdy z pracowników Wydziału Prawa przedstawił i omówił z zespołem ds. ewaluacji powołanym przy Dziekanie Wydziału Prawa plany badawczo-publikacyjne (w ramach tzw. indywidualnej ścieżki rozwoju na potrzeby ewaluacji działalności naukowej) oraz otrzymał w tym zakresie stosowne wsparcie.

Ponadto, kierowanie się przez pracowników Wydziału Prawa zasadami prawa autorskiego jest skorelowane z wysokim poziomem naukowym prowadzonych badań, co skutkuje publikacjami znajdującymi zainteresowanie redakcji czasopism naukowych, w tym wysoko punktowanych (Załącznik 23).

Wskazać należy, że obsada zajęć zawsze następuje z uwzględnieniem naukowej oraz dydaktycznej specjalizacji poszczególnych pracowników, co zapewnia najwyższą ich jakość. Obsady zajęć dydaktycznych dokonuje dziekan wydziału w porozumieniu z kierownikami katedr, zakładów i pracowni. Kryterium doboru stanowi doświadczenie naukowe i zawodowe oraz kompetencje merytoryczne i dydaktyczne pracownika. W tym zakresie całość kompetencji kształcenia oraz organizacja studiów zorientowana jest na maksymalizację efektów uczenia się w zakresie uzyskania odpowiednich kompetencji przez absolwentów kierunku Administracja. Wydział stwarza szeroką możliwość indywidualnego i zbiorowego podnoszenia kwalifikacji przez przyszłych absolwentów poprzez np. współpracę wykładowców ze studentami, obejmującą szerokie wsparcie studentów i aktywną pracę w ruchu naukowym, m.in. poprzez działalność w kołach naukowych (Szerzej: Kryterium 8). Problematyka stanowiąca przedmiot zainteresowań kół naukowych jest bogata,

⁴⁸ https://prawo.uwb.edu.pl/uploads/tiny/Kodeks_etyki_pracownika_naukowego_-_wydanie_II_-_2016_r.pdf

począwszy od problematyki typowo administracyjnej (Studenckie Koło Prawa Administracyjnego), po zagadnienia związane z poszczególnymi gałęziami prawa mającymi fundamentalne znaczenie w kształceniu przyszłego pracownika administracji publicznej, tj. prawem konstytucyjnym, prawem finansowym, prawem podatkowym, prawem gospodarczym, ochroną środowiska, czy prawem międzynarodowym i europejskim. Członkostwo w kołach naukowych umożliwia zdobywanie doświadczeń zarówno organizacyjnych – często na arenie międzynarodowej, poprzez organizację konferencji i seminariów, jak również naukowych – poprzez aktywny w nich udział i uczestnictwo w publikacjach naukowych. Dzięki doświadczeniu zdobytemu podczas studiów, absolwent kierunku Administracja uzyskuje odpowiednie kompetencje społeczne i jest gotów do odpowiedzialnego pełnienia roli zawodowej z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społecznych związanych z funkcjonowaniem administracji publicznej poprzez m.in. rozwijanie dorobku zawodu urzędnika, czy funkcjonariusza publicznego, jak i przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej i działań na rzecz wdrażania tych zasad.

Istotnym czynnikiem wzmacniającym potencjał kierunku Administracja jest zaangażowanie w proces dydaktyczny licznej grupy nauczycieli akademickich wydziału posiadających bogate doświadczenie praktyczne w obszarze prowadzonych przedmiotów: sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego, sędziów wojewódzkich sądów administracyjnych, sędziów sądów powszechnych, członków samorządowych kolegiów odwoławczych, członków regionalnych izb obrachunkowych, członków regionalnych komisji orzekających o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, przedstawicieli zawodów prawniczych oraz członków organów samorządu terytorialnego. Warto wspomnieć o nowej inicjatywie wydziału, która umożliwi współuczestnictwo w prowadzeniu zajęć dydaktycznych w ramach 1-2 godz. dydaktycznych danego przedmiotu na kierunku Administracja przez osoby spoza wydziału będące praktykami i specjalistami w danym obszarze związanym z funkcjonowaniem administracji publicznej (Zał. 82). Biorąc pod uwagę oczekiwany poziom kwalifikacji przyszłych absolwentów oraz właściwe ich przygotowanie do pracy zawodowej, w której winni wykorzystywać posiadaną wiedzę z zakresu prawa administracyjnego materialnego, procesowego i ustrojowego, poprzez formułowanie i rozwiązywanie złożonych i nietypowych problemów praktycznych, czy odpowiednie przygotowanie do pełnienia ról publicznych – jest to działanie wysoce pożądane i zasługujące na adaptację na innych uczelniach.

Rekrutacja na stanowiska nauczycieli akademickich prowadzona jest w drodze konkursów zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce oraz według procedur określonych w *Statucie UwB*. Kadra jest przygotowana i stale szkolona w zakresie kompetencji dydaktycznych, metod i technik kształcenia na odległość. Każdy pracownik jest zobowiązany przechodzić cyklicznie odpowiednie szkolenie w zakresie BHP.

Wydział stale wspiera i motywuje do rozwoju naukowego i dydaktycznego, czemu sprzyjają transparentne procedury awansowe. W roku akad. 2019/2020 zostały wprowadzone nowe zasady podziału środków finansowych na poszczególne katedry, który zależy od liczby zatrudnionych osób oraz posiadanych przez nich tytułów/stopni naukowych/zawodowych. Środki te są przeznaczane na dofinansowanie artykułów i monografii punktowanych, tłumaczeń publikacji i wniosków grantowych, udziału w konferencjach naukowych i szkoleniowych, organizacji konferencji. Zracjonalizowano również wspomaganie rozwoju pracowników w formie dofinansowania kosztów publikacji monografii habilitacyjnych i profesorskich. Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wydział finansuje koszty postępowań doktorskich, habilitacyjnych i profesorskich pracowników.

System wsparcia kadry stymuluje jej rozwój, stabilizuje zatrudnienie i motywuje do wszechstronnego doskonalenia naukowego i dydaktycznego. W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczycieli akademickich wydział organizuje szkolenia i warsztaty z zakresu przygotowywania wniosków grantowych w konkursach NCN prowadzone przez pracowników NCN (ostatnie, w których uczestniczyli pracownicy wydziału odbyło się na platformie Blackboard Collaborate 12 listopada 2020 r.). Działania te ukierunkowane są również na rozwój młodych naukowców, co przynosi wymierne efekty w postaci projektów realizowanych i współrealizowanych przez pracowników wydziału (Zał. 22). Ponadto, pracownicy wydziału na bieżąco otrzymują informacje dotyczące możliwości korzystania z kursów z obsługi baz bibliograficznych, np. EBSCO czy baz danych, np. LEX, LEGALIS. W ramach podnoszenia kwalifikacji zawodowych nauczyciele akademicy wydziału dbają o rozwój naukowy, czego przejawem są awanse naukowe. W samym tylko roku 2020 aż 8 osób uzyskało stopień doktora habilitowanego i 2 osoby - tytuł profesora.

Tabela 2. Rozwój nauczycieli akademickich w zakresie awansów naukowych

ROK	STOPIEŃ DOKTORA	STOPIEŃ DOKTORA HABILITOWANEGO	TYTUŁ PROFESORA
2015	1	5	3
2016	-	1	1
2017	2	3	3
2018	1	1	1
2019	5	2	-
2020	-	8	2
Razem	9	20	10

W roku akad. 2019/2020 w ramach reformy funkcjonującego stale systemu motywacyjnego została podjęta *Uchwała nr 3421 Rady Wydziału Prawa UwB z dnia 15 listopada 2019 r. (Zał. 79)*, zgodnie z którą Dziekan Wydziału Prawa raz w roku przyznaje pracownikom dodatki za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną na podstawie wypełnionych przez pracowników ankiet, które jednocześnie stanowią sposób weryfikacji ich aktywności na poszczególnych płaszczyznach. Ponadto, w przypadku corocznie przyznawanych przez Rektora UwB nagród za działalność naukową, dziekan wnioskuje o ww. nagrody dla osób, biorąc pod uwagę awanse naukowe oraz aktywność w zakresie publikacji.

Wszyscy nauczyciele akademicy, zgodnie z obowiązującymi przepisami, są poddawani ocenie w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej, organizacyjnej, przestrzegania prawa autorskiego i praw pokrewnych oraz podnoszenia kwalifikacji zawodowych, na podstawie *Regulaminu okresowego oceniania nauczycieli akademickich Uniwersytetu w Białymstoku (Zał. 80)*. W zakresie oceny jakości dydaktyki brane są pod uwagę opinie studentów wyrażone w ankietach oraz hospitacje zajęć dokonywane przez dziekana lub upoważnionych przez niego kierowników katedr/zakładów/pracowni. Wyniki ankietyzacji i hospitacji w każdym roku akademickim są poddawane analizie w sprawozdaniu z funkcjonowania wydziałowego systemu jakości kształcenia, a wnioski z niej płynące pozwalają na podjęcie stosownych działań w celu doskonalenia jakości prowadzonych zajęć dydaktycznych przez poszczególnych nauczycieli akademickich.

Pracownicy, poza prowadzeniem zajęć, mają adekwatne do ich kompetencji obowiązki dydaktyczne; są to m.in. opieka nad zawodowymi praktykami studenckimi, opieka nad kołami naukowymi czy rozbudowane indywidualne konsultacje.

Wydział stara się być atrakcyjnym miejscem pracy dla zatrudnionych osób, poprzez tworzenie przyjaznej atmosfery. Warto podkreślić, że wydział stwarza możliwość zatrudnienia młodym pracownikom, wykazującym duże zaangażowanie w pracę naukową, jak i organizacyjną wydziału podczas studiów w szkole doktorskiej lub po uzyskaniu stopnia doktora. Dbą także o stały rozwój pracowników w zakresie zapewnienia kadry umiejętności interpersonalnych, skutecznej komunikacji w zespole, sposobów rozwiązywania konfliktów i reagowania w sytuacjach naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji czy przemocy. Realizacji tego celu służą obowiązujące *Zasady reagowania na konflikty, dyskryminację i przemoc oraz zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa (Zał. 66)* oraz szkolenie w formie e-learningowej dotyczące podstaw procesu komunikacji.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

- 1) Wydział wspiera rozwój kompetencji dydaktycznych nauczycieli akademickich poprzez stosowanie różnorodnych instrumentów wsparcia.
- 2) W celu zagwarantowania wysokiego poziomu działalności naukowej i zawodowej oraz przestrzegania zasad prawa autorskiego przez pracowników Uniwersytetu w Białymstoku, w tym pracowników Wydziału Prawa, wypracowano własne procedury zapewniające przestrzeganie zasad prawa autorskiego przez pracowników.
- 3) W warunkach spowodowanych pandemią COVID-19 wydział zapewnia stałe i wszechstronne wsparcie pracownikom w zakresie kształcenia na odległość.
- 4) Opracowanie przez pracownika wydziału podręcznika do nauki prawniczego języka angielskiego Legal English – Niezbędnik przyszłego prawnika. Podręcznik jest wiodącym narzędziem wykorzystywanym do nauki języka na prowadzonych lektoratach nie tylko na kierunku Prawo, ale także na kierunku Administracja w wielu uczelniach w Polsce.
- 5) Czynnikiem wzmacniającym potencjał kierunku Administracja jest zaangażowanie w proces dydaktyczny licznej grupy nauczycieli akademickich wydziału pełniących różne funkcje (w tym kierownicze) w organach administracji państwowej i samorządowej, jak i posiadających bogate doświadczenie praktyczne w obszarze prowadzonych zajęć. Warto podkreślić inicjatywę wydziału jest także możliwość współuczestnictwa praktyków w prowadzeniu zajęć w ramach 1-2 godz. dydaktycznych danego przedmiotu przez osoby spoza wydziału, w szczególności pełniące funkcje kierownicze w administracji publicznej lub mające wieloletnie doświadczenie w pracy w organach administracji publicznej.
- 6) Podejmowanie przez pracowników wydziału szeregu inicjatyw mających wymiar praktyczny, które przygotowują absolwenta kierunku Administracja do rozwiązywania złożonych i nietypowych problemów z zakresu funkcjonowania administracji publicznej oraz innowacyjnego wykonywania zadań w obszarze działalności administracji publicznej.
- 7) Rozbudowany system wsparcia studentów w nauce zdalnej. Dla studentów kierunku Administracja podjęta została przez pracowników wydziału inicjatywa udostępnienia na stronie wydziału Repozytorium, w którym zdeponowane zostały ok. 45 min. wykłady.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Wydział Prawa mieści się w budynku przy ul. Mickiewicza 1, w ścisłym centrum Białegostoku, z dobrym dostępem do komunikacji publicznej (bezpośrednie połączenia z dworcami PKS i PKP).

Wydział dysponuje:

- 4 salami wykładowymi, wyposażonymi w nagłośnienie, rzutniki, ekrany zdalnie sterowane, komputery lub laptopy z aktualnym oprogramowaniem oraz tablice suchościeralne. Jedną z nich jest sala audytoryjna (na 380 miejsc), wyposażona w system nagłośnienia konferencyjnego, system prezentacji obrazu i cyfrowy system tłumaczeń symultanicznych oraz pętlę indukcyjną wspomagającą słyszenie osób niedosłyszących. Jest klimatyzowana, wyposażona w sterowane rolety okienne i sterowane oświetlenie. Zamontowano w niej drzwi antypaniczne, przez które wychodzi się bezpośrednio na podwórze. Pozostałe dwie sale wykładowe (na 202 i 140 miejsc) mają zamontowane na stałe krzesła i odkładane stoliki, natomiast jedna sala (na 180 miejsc) wyposażona jest w mobilne krzesła z pulpitemi;
- 10 salami ćwiczeniowymi (o łącznej liczbie 454 miejsc), z zamontowanymi rzutnikami, sterowanymi ekranami oraz komputerami lub laptopami z aktualnym oprogramowaniem. Sale są wyposażone w ławki i krzesła lub krzesła z pulpitemi oraz tablice suchościeralne lub *flipchart* (na papier). Jedną z sal ćwiczeniowych, tzw. sala sądowa, jest przystosowana do prowadzenia symulacji rozpraw sądowych. Wyposażona jest w komputer oraz w zdalnie sterowany rzutnik i ekran. Dla wygody studentów, ławy zostały wyposażone w odkładane stoliki. Na potrzeby przeprowadzania symulacji rozpraw studenci mają do dyspozycji togi (1 adwokacką, 1 prokuratorską, 3 sędziowskie, 2 radcowskie) oraz sędziowskie „atrybuty”: łańcuch sędziowski i młotek;
- 19 salami seminaryjnymi (o łącznej liczbie 330 miejsc), w każdej z nich znajduje się stół konferencyjny z ustawionymi wokół krzesłami, tablica typu *flipchart* oraz komputer z aktualnym oprogramowaniem;
- pracownią kryminalistyki (na 30 miejsc), wyposażoną w komputer multimedialny z dostępem do Internetu, drukarkę ze skanerem, rzutnik i telewizor. Studenci podczas zajęć mogą korzystać z urządzeń do badania dokumentów publicznych, testerów uniwersalnych do sprawdzania autentyczności druków wartościowych, zestawów do ujawniania śladów linii papilarnych oraz zestawów daktyloskopijnych, jak również z zestawów do informatyki śledczej. Na ścianach pracowni zawieszono są tablice poglądowe, a w gablotach wyłożone są repliki broni;

- salą posiedzeń (na 68 miejsc), klimatyzowaną, wyposażoną w zdalnie sterowany rzutnik i ekran, w nagłośnienie z rejestracją dźwięku, telewizor do zastosowań multimedialnych oraz system do głosowania. Sala jest udostępniana pracownikom i studentom;
- pracownią komputerową do prowadzenia zajęć na komputerach – sala 214 (25 stanowisk komputerowych rozstawionych od siebie w odległości 1,5 m), wyposażoną w rzutnik, ekran, głośniki i kamerę z mikrofonem. Można w niej korzystać z sieci Internet i sieci bezprzewodowej (EDUROAM) oraz z oprogramowania: MS Office Standard 2016 (Word, Excel, PowerPoint), systemów informacji prawnej LEX i Legalis oraz bazy czasopism i książek Polska Bibliografia Prawnicza. Pracownia przeznaczona jest do prowadzenia zajęć grupowych, również zdalnie;
- pracownią komputerową indywidualną – sala 110 (klimatyzowana, jedno stanowisko komputerowe przystosowane do prowadzenia zajęć zdalnych), wyposażoną w rzutnik i ekran, głośniki, kamerę z mikrofonem, drukarkę sieciową oraz skaner z automatycznym podajnikiem. Można w niej korzystać z sieci Internet i sieci bezprzewodowej (EDUROAM) oraz z oprogramowania: MS Office Standard 2016 (Word, Excel, PowerPoint), systemów informacji prawnej LEX i Legalis oraz bazy czasopism i książek Polska Bibliografia Prawnicza. Z pracowni można korzystać 6 dni w tygodniu (poniedziałek-czwartek 8:00 - 16:30, piątek 8:00 - 15:30, sobota 8:00 - 13:00), z wyłączeniem godzin, w których prowadzone są zajęcia.

Liczebność sal na Wydziale Prawa w warunkach reżimu sanitarnego została ograniczona. We wszystkich salach są oznaczone miejsca, które można zająć, zachowując odstęp 1,5 m. Informacja o limicie osób, które mogą przebywać jednocześnie w pomieszczeniach, jest podana przy każdym z nich w języku polskim i angielskim. W związku z wprowadzeniem kształcenia zdalnego i ustanowieniem wymogów bezpieczeństwa dostęp do budynku wydziału został ograniczony zgodnie z aktualizowanymi na bieżąco wytycznymi sanitarnymi. Dotyczą one organizacji pracy administracji budynku, dziekanatów, biblioteki, pracowni komputerowej oraz poruszania się w przestrzeni ogólnodostępnej.

Wszystkie jednostki organizacyjne Wydziału Prawa (katedry, zakłady, pracownie) wyposażone są w komputery i drukarki lub urządzenia wielofunkcyjne. Ponadto wyposażono je w sprzęt umożliwiający prowadzenie zajęć zdalnych (kamera z mikrofonem, głośniki). Pracownicy tych jednostek mogą korzystać z sieci Internet, oprogramowania służącego do edycji dokumentów MS Office oraz systemów informacji prawnej LEX i Legalis. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może wyrazić zgodę na wykorzystanie sprzętu komputerowego będącego własnością prowadzącego zajęcia do przeprowadzania zajęć lub konsultacji w siedzibie lub poza siedzibą Wydziału. Decyzje Dziekana dotyczące kształcenia zdalnego regulują kwestie korzystania przez pracowników ze sprzętu komputerowego należącego do Wydziału Prawa w celu prowadzenia zajęć zdalnych, a także

możliwości korzystania ze sprzętu prywatnego oraz możliwości prowadzenia zajęć zdalnych spoza siedziby uczelni. Ponadto Dziekan umożliwia dostęp do komputerów przenośnych w miarę możliwości w uzgodnieniu z poszczególnymi pracownikami. Studenci mogą również ubiegać się o dostęp do takiego sprzętu.

Na wszystkich wydziałach UwB funkcjonuje sieć bezprzewodowa EDUROAM, z którą mogą połączyć się wszyscy studenci i pracownicy oraz uwierzytelnieni goście za pośrednictwem swoich urządzeń (laptopy, tablety, smartfony itp.). Uczelnia wykorzystuje do obsługi studiów Uniwersytecki System Obsługi Studenta, do którego dostęp mają wszyscy pracownicy i studenci na terenie jednostki i poza nią. Funkcjonuje również aplikacja Mobilny USOS UwB, która pozwala na dostęp z urządzeń mobilnych z systemem Android. Do zdalnego prowadzenia zajęć używana jest platforma e-learningowa Blackboard.uwb.edu.pl, ale dopuszcza się również możliwość wykorzystania narzędzia MS Teams w ramach pakietu Office 365, do którego bezpłatny dostęp mają wszyscy studenci i pracownicy Uniwersytetu w Białymstoku. Na Wydziale Prawa dostępna jest również platforma do usług wideokonferencji Platon⁴⁹, która pozwala na przeprowadzanie zdalnych wideopojęć oraz telekonferencji przy użyciu wideoterminala Life-Size.

Oddzielne pomieszczenia w budynku posiadają Studencka Poradnia Prawna (wyposażona w 2 komputery, 2 laptopy, urządzenie wielofunkcyjne, niszczarkę) oraz Samorząd Studencki (z 2 komputerami, lodówką, mikrofalówką). Uwzględniając potrzeby kół naukowych i organizacji studenckich oraz prowadzone przez nich działania, studentom umożliwiono korzystanie z pomieszczeń na wydziale poza zajęciami, także w godzinach wieczornych. Studenci korzystają z tej możliwości.

Wydział jest przystosowany do przyjmowania na studia osób z niepełnosprawnościami. Pozwalają na to: parking z wyznaczonymi miejscami, podjazd, winda, toaleta, pętla indukcyjna wspomagająca słyszenie osób niedosłyszących w auli audytoryjnej, stanowisko komputerowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących w czytelnicy, kserokopiarka w pomieszczeniu bibliotecznym (z której bezpłatnie mogą korzystać studenci z niepełnosprawnościami), a także automatycznie rozsuwane drzwi w Bibliotece. W celu zwiększenia dostępności budynku do potrzeb osób niewidomych, pomieszczenia oznakowano naklejkami w alfabecie Braille'a. Dla bezpieczeństwa użytkowników, podjazd dla osób z niepełnosprawnością ruchową wraz z przylegającymi do niego schodami oraz schody fasady wyposażono w instalację przeciwośluzową. W związku ze zwiększającą się liczbą studentów obcokrajowców, na drzwiach wszystkich pomieszczeń, w tym katedr, zakładów, pracowni i biblioteki, umieszczono tabliczki informacyjne również w języku angielskim. Wszystkie pomieszczenia dziekanatów są klimatyzowane, wyposażone w komputery,

⁴⁹ <https://vc.pionier.net.pl/>

kserokopiarki i niszczarki. Na parterze budynku znajdują się dwie ogólnodostępne samoobsługowe, płatne kserokopiarki. W portierni budynku znajdują się dwa rzutniki przenośne, dwa laptopy i przenośny ekran, z których mogą korzystać pracownicy i studenci.

Wydział posiada 2 mobilne kabiny do tłumaczeń symultanicznych, które, w zależności od potrzeb, mogą być ustawiane w różnych salach. W pracowni komputerowej dostępne są instrukcje obsługi m.in. skanera, drukarki sieciowej czy rzutnika. Informatycy pracujący w pokoju udzielają też na bieżąco wyjaśnień i pomagają rozwiązywać problemy techniczne. W pracowni wyodrębniono także dedykowany adres mailowy i numer telefonu przeznaczone do kontaktu ws. zdalnego kształcenia.

Wydział posiada własny parking na ok. 100 miejsc, z którego korzystają pracownicy i studenci. W dni robocze na parking mogą wjechać ci studenci i pracownicy, którym wydano pilot otwierający szlaban na parking. Natomiast w weekendy parking jest otwarty dla wszystkich studentów i pracowników, co stanowi duże udogodnienie dla studentów niestacjonarnych, dojeżdżających na zajęcia własnymi samochodami spoza Białegostoku. Dostępna jest także szatnia, która może przyjąć 860 okryć. Studenci niestacjonarni mogą w niej również przechować torby podróżne.

W podziemiach budynku znajduje się bufet na ok. 90 miejsc, w którego menu znajdują się zarówno przekąski, jak i dania obiadowe. W okresie wiosenno-letnim na tarasie przed bufetem ustawione są stoliki i parasole. Na holach I. i II. piętra ustawionych jest łącznie 9 automatów z napojami zimnymi i gorącymi oraz z przekąskami. Miejsca te, będąc oddalone od sal, stanowią przestronne strefy relaksu dla studentów. Strefa relaksu z kanapami i stolikiem znajduje się również w *foyer* auli. Na wszystkich korytarzach zamontowano stoliki i ustawiono ławy, z których korzystają studenci oczekujący na zajęcia, egzaminy itp. Znajdują się tam także gabloty informacyjne (dziekanatu, katedr i organizacji) i tablice do wywieszania informacji studenckich.

Automatyczne dozowniki z płynem dezynfekującym dostępne są na każdym piętrze, przy każdym wejściu do budynku, przy dziekanatach, w sekretariacie. W łazienkach zostały zamontowane łokciowe dozowniki z płynem dezynfekującym, mydło antybakteryjne oraz jednorazowe ręczniki. Jednorazowe maseczki i rękawiczki dostępne są na portierni, a na potrzeby pracowników zostały także zakupione przyłbice.

Na każdej kondygnacji budynku znajdują się sanitariaty: na parterze damski i męski – w lewej części budynku, na I piętrze (2 damskie, 3 męskie, toaleta dla osób z niepełnosprawnościami i toaleta dla personelu) – w lewej i prawej części budynku, na II piętrze (2 damskie – w prawej i lewej części budynku i 1 męski – w lewej części budynku). Sanitariaty wyposażone są w pojemniki z papierem toaletowym, mydłem oraz w suszarki do rąk.

Budynek podlega okresowej kontroli stanu technicznego sprawności obiektu budowlanego. Przeprowadzane są przeglądy techniczne (konstrukcyjno-budowlane, sanitarne, elektryczne). Przeprowadzane są także okresowe kontrole instalacji przewodów wentylacyjnych, sprzętu ppoż., klimatyzacji, windy. Na bieżąco stan techniczny monitoruje administrator budynku oraz konserwator. W związku z koniecznością wymiany stropów w części budynku, w 2019 r. została wykonana dokumentacja projektowo-kosztorysowa. Wykorzystując nieobecność studentów i części pracowników w wyniku obostrzeń sanitarnych i przejścia na kształcenie zdalne, zdecydowano się wykonać w bieżącym roku akademickim zaplanowane prace remontowe, które są obecnie w trakcie realizacji. Dzięki temu nie ma utrudnień w procesie kształcenia.

Na parterze budynku znajduje się Biblioteka Prawnicza. Jest ona częścią Biblioteki Uniwersyteckiej im. J. Giedroycia, która ma kilka lokalizacji. Biblioteka Uniwersytecka im. J. Giedroycia gromadzi piśmiennictwo polskie i zagraniczne w zakresie odpowiadającym potrzebom uniwersytetu, w tym z dyscypliny nauk prawnych. Umożliwia studentom i pracownikom dostęp do swoich zasobów w formie tradycyjnej oraz *on-line* do wydawnictw elektronicznych (pełnotekstowych i abstraktów), w tym do książek elektronicznych na platformie EBSCO oraz IBUK libra. Biblioteka Prawnicza dla zapewnienia komfortu czytelnikom, została oddzielona od reszty budynku przeszkloną ścianką z automatycznie otwieranymi drzwiami, a jej pomieszczenia są klimatyzowane. Czytelnia składa się z 2 pomieszczeń. Jedno wykorzystywane jest jako miejsce „pracy cichej”. W czytelni zamontowano dodatkowe gniazda elektryczne - aktualnie czytelnicy mogą podłączyć swój sprzęt przy 32 stanowiskach. W drugim pomieszczeniu czytelni znajduje się ok. 7 tysięcy książek w wolnym dostępie oraz bieżące numery czasopism (ok. 90 tytułów). Czytelnicy mają do dyspozycji łącznie 70 miejsc, w tym 13 stanowisk komputerowych z dostępem do elektronicznych baz naukowych oraz 1 stanowisko komputerowe dostosowane do potrzeb osób niedowidzących. W czytelni znajduje się skaner i drukarka sieciowa. W jednym pomieszczeniu znajduje się punkt rejestracji użytkowników biblioteki oraz wypożyczania i zwrotu książek, wyposażony w kserokopiarkę przeznaczoną dla studentów z niepełnosprawnościami oraz 1 stanowisko komputerowe z dostępem do katalogów. W bibliotece znajdują się dwa magazyny książek oraz pracownia bibliotekarzy z zapleczem socjalnym. Dla wygody czytelników, na holu przy czytelni ustawione są szafy ze skrytkami (38 skrytek), w których osoby korzystające z czytelni mogą zostawić zbędne rzeczy. Biblioteka Prawnicza jest czynna siedem dni w tygodniu (poniedziałek -piątek: 9:00-18:00, sobota zjazdowa: 9:00-15:00, niedziela zjazdowa: 9:00-13:00 – godziny te zostały obecnie ustalone w ten sposób w związku z reżimem sanitarnym), a więc korzystanie z czytelni, wypożyczalni, katalogów i komputerowych baz danych dostosowane jest do potrzeb studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. W Bibliotece Prawniczej zatrudnionych jest 6 osób w pełnym wymiarze czasu: 5 osób z wykształceniem wyższym

bibliotekoznawczym, 1 osoba z wykształceniem wyższym - filologia angielska. Jeden z pracowników jest wyznaczony do obsługi studentów i pracowników przyjeżdżających w ramach programów wymiany (przede wszystkim Erasmus+). Dwóch pracowników posiada certyfikaty z obsługi osób z niepełnosprawnościami. Na prośbę zainteresowanych osób sporządza się wydruki i zestawienia bibliograficzne z poszczególnych baz oraz udziela informacji bibliotecznej i bibliograficznej.

Biblioteka realizuje wszystkie funkcje biblioteczne, tj. gromadzenie, ewidencję, opracowanie, przechowywanie i udostępnianie zbiorów. Stan księgozbioru na dzień 17.12.2020 r. to 52 040 wol., w tym: 40 275 wol. wydawnictw zwartych, 11 478 wol. czasopism oraz 287 zbiorów specjalnych. Aktualnie wpływa 148 tytułów wydawnictw periodycznych i nieperiodycznych w tym: 84 tytuły – prenumerata krajowa; 3 tytułów – prenumerata zagraniczna; 59 tytułów – dary z Polski; 2 tytuły – dary zagraniczne. Z perspektywy studentów Administracji należy wyróżnić tu takie tytuły czasopism, jak „Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego”, „Procedury Administracyjne i Podatkowe”, „Samorząd Terytorialny”, „Polityka Społeczna”, „Kontrola Państwowa”, „Finanse Publiczne”, „Przegląd Podatków Lokalnych i Finansów Samorządowych”, „Finanse komunalne”, czy „Prawo pomocy publicznej”. Biblioteka Prawnicza tworzy w programie Expertus bazę bibliograficzną rejestrująca dorobek pracowników Wydziału Prawa od roku 1998. Baza liczy 11 327 rekordów (stan na 11.12.2020 r.).

Wszystkie wydawnictwa opracowywane są pod względem formalnym i rzeczowym, tj. alfabetycznie i przedmiotowo (wg treści i formy), zgodnie z obowiązującymi zasadami NUKAT (Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny). Całość księgozbioru widoczna jest w elektronicznych katalogach powiązanych z zasobami i bazami Biblioteki Uniwersyteckiej.

Udostępnianie i obsługa użytkowników odbywają się w dwóch miejscach: czytelni i wypożyczalni. Do czytelni wstęp mają wszyscy chętni. Stosuje się tu udostępnianie prezencyjne. W działach tematycznych wystawionych jest ok. 7 tys. wol. książek oraz czasopisma bieżące. Do półek jest wolny dostęp. Pozostałe wydawnictwa wydawane są z magazynu na prośbę czytelnika. Wypożyczalnia jest zautomatyzowana. Odbywają się w niej wypożyczenia, zwroty, rezerwacja. Przedłużanie terminu zwrotu następuje przez komputer, z dowolnego miejsca. Zbiory są chronione elektronicznie.

W niewielkiej odległości od siedziby Wydziału Prawa (ok. 900 m), przy ul. Akademickiej 2, do niedawna znajdowała się Czytelnia Humanistyczna. Od 12 listopada 2020 r. trwa przenoszenie czytelni i jej zasobów do nowego budynku Biblioteki Uniwersyteckiej przy ul. Ciołkowskiego (kampus Uniwersytetu w Białymstoku). W czytelni zgromadzono księgozbiór Kolekcji Humanistycznej oraz zbiory Biblioteki Uniwersyteckiej m.in. z zakresu prawa. Czytelnia dysponowała stanowiskiem ze sprzętem i oprogramowaniem przeznaczonym dla osób słabowidzących i niewidomych oraz

niedosłyszających. Można było skorzystać tam z: autolektora, komputera posiadającego zainstalowany syntezator mowy powiększający oraz przekształcający tekst na pismo Braille'a, urządzenia dotykowego pozwalającego uzyskać dostęp do informacji graficznej, powiększalnika dołączonego do stanowiska komputerowego, brajlowskiej drukarki, przenośnej elektronicznej maszyny do pisania (służącej do nauki Braille'a oraz jako przenośny notatnik), odtwarzacza elektronicznej książki mówionej, telewizora LCD przeznaczonego dla osób niedowidzących i niedosłyszających (wraz z odtwarzaczem *Blu-ray* i głośnikami), wieży HIFI (wzmacniacz, odtwarzacz CD, magnetofon kasetowy, głośniki) oraz powiększalnika stacjonarnego, manualnie powiększającego obraz znajdujący się przed kamerą od 4 do 30 razy. W budynku przy ul. Akademickiej 2 zlokalizowane było też Centrum Dokumentacji Europejskiej (CDE), którego inicjatorem powstania był Wydział Prawa. Zostaje przeniesione wraz z czytelnią do nowego budynku. Gromadzi ono i udostępnia dokumenty oraz wydawnictwa powstające w instytucjach Unii Europejskiej. Zbiory CDE w Białymstoku liczą obecnie około 6 600 woluminów wydawnictw zwartych zakupionych przez wydział oraz ponad 175 tytułów czasopism. CDE świadczy usługi dla studentów i pracowników naukowych uniwersytetu oraz dla każdego zainteresowanego problematyką integracji europejskiej. Od 2019 r. CDE posiadał dostęp do Systemu Informacji Prawnej Legalis - Prawo Europejskie. Materiały można było kopiować za pomocą bezpłatnego skanera samoobsługowego znajdującego się w czytelni CDE. Na II. piętrze budynku zlokalizowane były pokoje pracy indywidualnej. Każdy pokój był wyposażony w szerokie biurko, miękkie krzesło oraz szafki z zamykanymi na klucz szufladami. Można tam było korzystać z dostępnych zbiorów bibliotecznych oraz materiałów własnych, a także z własnego sprzętu komputerowego. Umożliwiało to wielodniową pracę użytkownika bez konieczności każdorazowego zabierania materiałów do domu. Rezerwacja dokonywana była na zasadzie pierwszeństwa na okres jednego miesiąca. Po przeniesieniu Czytelni do nowego budynku zostaną ustalone nowe zasady korzystania z jej zasobów.

W Bibliotece Prawniczej studenci korzystają m.in. z następujących baz danych:

- Centralny Katalog on-line Biblioteki Uniwersyteckiej w systemie ALEPH - pozwala na przeszukiwanie zawartości księgozbiorów wszystkich bibliotek systemu biblioteczno-informacyjnego UwB (m.in. wg. autora bądź innych opracowujących, tytułu, hasła przedmiotowego, wydawcy, dowolnego słowa);
- Baza własna publikacji naukowych pracowników Wydziału Prawa;
- Bazy Biblioteki Uniwersyteckiej: baza prac magisterskich absolwentów UwB (wcześniej Filii UW); baza prac doktorskich i habilitacyjnych oraz baza publikacji o UwB;
- Repozytorium Uniwersytetu w Białymstoku – są w nim gromadzone i udostępniane cyfrowe wersje publikacji naukowych, materiałów dydaktycznych i wydawnictw Uniwersytetu w

Białymstoku, a w szczególności: prac doktorskich, wybranych prac dyplomowych, artykułów naukowych (preprint, postprint), materiałów konferencyjnych, kolekcji materiałów dydaktycznych, czasopism uniwersyteckich, sprawozdań i raportów;

- Podlaska Biblioteka Cyfrowa – platforma, w której skład wchodzi m.in. Kolekcja Naukowo-Dydaktyczna, zawierająca podręczniki dla studentów, monografie, skrypty i artykuły naukowe pracowników białostockich uczelni należących do Konsorcjum tworzących platformę;
- System informacji prawnej LEX - Zbiór pełnych tekstów głośno orzeczeń. Tezy z piśmiennictwa, czyli zbiór cytatów z polskich i zagranicznych publikacji prawniczych;
- Legalis - Jest najobszerniejszą i kompleksową bazą prawa polskiego. Wszystkie typy danych w wersji Legalis on-line aktualizowane są codziennie (dni robocze);
- Polska Bibliografia Prawnicza - Polska Bibliografia Prawnicza obejmuje - obok pozycji prawniczych (z teorią i historią państwa i prawa, prawem międzynarodowym publicznym, naukami penalnymi) także (tylko wybrane z uwagi na związek z zasadniczym przedmiotem PBP) pozycje z historii powszechnej, doktryn politycznych, stosunków międzynarodowych, pomocniczych nauk prawa karnego;
- IBUK Libra - Kolekcja podręczników akademickich i książek naukowych z różnych dziedzin nauki, dostępnych w formie czytelni online;
- Legal Source - Baza zawiera pełny tekst najbardziej znanych 880 czasopism naukowych z zakresu prawa. Jest ważnym źródłem informacji na temat aktualnych problemów, badań i trendów w dziedzinie prawodawstwa;
- HeinOnLine - Baza zawiera pełnotekstowe wersje anglojęzycznych czasopism prawniczych, dzieła klasyków prawniczych (monografie i opracowania z XIX i XX w.) - nieobjęte prawami autorskimi, materiały dotyczące prawa amerykańskiego (traktaty i porozumienia zawierane przez USA, ustawodawstwo federalne, archiwum Sądu Najwyższego USA);
- ArsLege - Ponad 80 000 pytań testowych z prawa. Audiobooki dla prawników. Baza materiałów, notatek oraz wzory pism i umów. Testy dla aplikantów;
- Wideoteka Uniwersytecka WATCH DOCS - Zasoby Wideoteki obejmują filmy poświęcone szeroko rozumianej problematyce praw człowieka. Są to filmy pochodzące z repertuaru dotychczasowych edycji Międzynarodowego Festiwalu Filmowego WATCH DOCS Prawa Człowieka w Filmie odbywającego się co roku w Warszawie;
- Oxford University Press Journals - Anglojęzyczna kolekcja HSS (kolekcja nauk humanistycznych i społecznych), w skład której wchodzi czasopisma z kolekcji tematycznych Humanities, Social Science oraz Law;

- Ebsco eBooks (Legal Source) - Baza zawiera czasopisma prawnicze, w swym zakresie oferuje informacje dotyczące następujących dziedzin prawa: sądownictwo karne, prawo międzynarodowe, prawo federalne, zorganizowana przestępczość, prawo medyczne, prawo pracy, etyka i ochrona środowiska;
- eBook Academic Collection (EBSCOhost) - Baza zawiera szeroki pakiet subskrypcji książek elektronicznych w czym ok. 9 tys. publikacji jest z zakresu prawa i administracji;
- Science Direct - Baza zawiera artykuły z zakresu prawa w powiązaniu z innymi dyscyplinami naukowymi;
- Scopus - Baza tematycznie usystematyzowanych artykuły np. Laws and legislation – ok. 71 tys. art.; International law – ok. 4 700 tys. art.; Human rights – ok. 2 500 tys. art.;
- Springer – Baza posiada kolekcję “Law” – 112 335 artykułów i książek z zakresu prawa;
- Web of Science - Baza zawiera artykuły z różnych dyscyplin. W zależności od wprowadzonego hasła pojawiają się różne tematycznie artykuły;
- Wiley - Baza posiada publikacje z dwóch kolekcji Law i Criminal. Ponadto Baza zawiera artykuły z różnych dyscyplin.

Z przeważającej części baz można korzystać w domu. Kompletny wykaz baz zakupionych przez Uniwersytet znajduje się w obowiązkowym załączniku do raportu (Część III raportu, zał. nr 2, cz. I, pkt 6).

Kształtowanie polityki jakości kształcenia na Wydziale Prawa odbywa się na podstawie *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku*. W corocznych sprawozdaniach z działania wydziałowego systemu zapewniania i doskonalenia jakości kształcenia zawarte są między innymi takie elementy, jak:

- a) ocena zasobów bibliotecznych, w szczególności ich aktualizowania pod kątem potrzeb pracowników, studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych oraz ich dostępu do komputerowych baz danych,
- b) ocena jakości infrastruktury dydaktycznej (sale dydaktyczne, ich wyposażenie w środki audiowizualne, wyposażenie laboratoriów, dostęp do Internetu) i jej dostosowania do ilości studentów/doktorantów/uczestników studiów podyplomowych.

Sprawozdanie z działania systemu w roku akademickim 2019/2020, zawierające informacje o wynikach przeprowadzonych badań ankietowych oraz wnioskach do realizacji, stanowi załącznik do raportu (Zał. 30). Ocena warunków kształcenia dokonywana jest za pomocą ankiet, które wypełniają anonimowo studenci i absolwenci w systemie USOS. W ramach monitorowania warunków kształcenia i organizacji studiów uwagi oraz propozycje zgłoszone przez studentów są poddawane

analizie. Pracownicy na bieżąco zgłaszają wszelkie uwagi dotyczące infrastruktury i zasobów bezpośrednio władzom dziekańskim wydziału, Bibliotece Prawniczej lub też właściwym osobom odpowiedzialnym za poszczególne elementy infrastruktury.

Władze dziekańskie dbają o jakość infrastruktury Wydziału Prawa, zapewniając odpowiednie do studiowania warunki organizacyjne oraz techniczne. Pracownicy Biblioteki Prawniczej stale rozbudowują księgozbiory, zapewniają przyjazną i sprawną obsługę czytelników oraz dbają o poprawę infrastruktury pomieszczeń. W oparciu o sylabusy dostarczane do Biblioteki Prawniczej, dokonywany jest zakup podstawowej literatury wymaganej przez prowadzących zajęcia. Brakujące tytuły w razie potrzeby są ściągane z Biblioteki Uniwersyteckiej lub pozyskiwane drogą wypożyczeń międzybibliotecznych. Czas oczekiwania na tak zamówioną książkę jest bardzo krótki. Studenci i pracownicy mają bezpośredni wpływ na zakupy książek i czasopism, wypełniając formularz na stronie biblioteki. Zakupy książek dokonywane są raz na trzy tygodnie. Nowości wydawnicze analizowane są raz na tydzień, powiadomienia przychodzą również pocztą elektroniczną. Czas realizacji zamówień wynosi 3-5 dni, a czas opracowania wydawnictw do 3 dni. Wszystkie wydawnictwa z najnowszym stanem prawnym trafiają do czytelni. Starsze wycofywane są do magazynu.

Sprzęt elektroniczny i audiowizualny jest systematycznie przeglądany (także pod kątem jego zgodności z zasadami BHP) przez specjalistę ds. aparatury i wydziałowych informatyków zatrudnionych na pełnych etatach. Dodatkowo warto wskazać, że Dziekan Wydziału przedstawił (posiedzenie Rady Wydziału Prawa UwB w dn. 11.12.2020 r.) skonkretyzowany projekt uruchomienia w najbliższym czasie w budynku wydziału sali nagrań na potrzeby dydaktyczne, wyposażonej w profesjonalny sprzęt. Projekt ten wpisuje się w profesjonalizację metod zdalnego kształcenia na Wydziale Prawa.

Więcej informacji na temat infrastruktury i zasobów znajduje się w załączniku do raportu (Część III raportu, zał. nr 2, cz. I, pkt 6).

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 5:

- 1) Zorganizowanie na wydziale specjalistycznych pracowni - sali sądowej oraz Studenckiej Poradni Prawnej, wspierających osvajanie się studentów z praktycznym wykorzystaniem zdobytej wiedzy.
- 2) Oddanie do użytku dodatkowej czytelni, stanowiącej miejsce cichej pracy.
- 3) Możliwość korzystania z baz prawniczych i naukowych o światowej renomie (m.in. HeinOnline, Oxford University Journals), co pozwala na oferowanie dostępu do rzetelnej i aktualnej wiedzy polskim oraz zagranicznym studentom i naukowcom – należy podkreślić, że z większości baz można korzystać z domu.

- 4) Wyznaczenie pracownika biblioteki do obsługi studentów przyjeżdżających w ramach programu Erasmus+, przeszkolenie w zakresie obsługi studentów z niepełnosprawnościami oraz świadczenie ponadstandardowych usług (wydruków i zestawień bibliograficznych z baz) na rzecz studentów i pracowników wydziału.
- 5) Umożliwianie wypożyczenia sprzętu komputerowego pracownikom i studentom w związku z koniecznością kształcenia zdalnego.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Instytucje otoczenia społeczno-gospodarczego, z którymi współpracuje uczelnia w zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku Administracja (I i II stopnia), stanowią podmioty publiczne i prywatne, wśród których są zarówno instytucje publiczne, samorządy zawodowe i uczelnie, jak też przedsiębiorstwa. Zasięg ich działalności ma charakter zarówno lokalny (miasto Białystok), regionalny (województwo podlaskie, pozostałe województwa Polski wschodniej), krajowy, jak i międzynarodowy. Udział tych podmiotów we wskazanym zakresie zależy od formy współpracy z Uczelnią, a te są zróżnicowane.

Do instytucji współpracujących z Uczelnią należą m.in.:

- 1) w zakresie projektowania i realizacji programu studiów - w ramach stałej Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa: Okręgowa Izba Radców Prawnych w Białymstoku, Okręgowa Rada Adwokacka w Białymstoku, Sąd Apelacyjny w Białymstoku, Sąd Okręgowy w Białymstoku, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku, Izba Notarialna w Białymstoku, Izba Komornicza w Białymstoku, Prokuratura Regionalna w Białymstoku, Komenda Wojewódzka Policji w Białymstoku, Izba Administracji Skarbowej w Białymstoku, Podlaski Oddział Straży Granicznej, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku, Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Podlaski Urząd Wojewódzki, Urząd Miejski w Białymstoku, Podlaski Klub Biznesu (Załącznik 81);
- 2) w zakresie realizacji programu studiów - uczelnie polskie w ramach programów wymiany akademickiej MOST⁵⁰;
- 3) w zakresie realizacji programu studiów – uczelnie zagraniczne w ramach programów wymiany międzynarodowej (Erasmus+ i inne)⁵¹;
- 4) w zakresie realizacji programu studiów - w ramach praktyk m.in.: urzędy miejskie/gminne, instytucje ochrony i kontroli prawa (np. komendy policji, NIK), kancelarie adwokackie/radcowskie (Załącznik 81);
- 5) w zakresie rozwoju kierunku – nadmienić należy, że na wydziale siedzibę ma Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa UwB (prowadzące wydziałowe wydawnictwo Temida2 z punktacją MNiSW/MEN) akumulujące poprzez swoich członków cenne doświadczenia i relacje pożytkowane w obszarze rozwoju wydziału i prowadzonych kierunków studiów, w tym także kierunku Administracja (zrealizowano m.in. projekt finansowany z POKL dotyczący przeciwdziałania bezczynności administracji publicznej).

⁵⁰ <https://www.uwb.edu.pl/most>

⁵¹ <http://www.prawo.uwb.edu.pl/uczelnie-partnerskie> oraz <http://www.prawo.uwb.edu.pl/uczelnie-partnerskie-4008>

Warto też wskazać, że zajęcia na ocenianym kierunku prowadzą również przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego (Zał. 82) oraz pracownicy uniwersytetu, którzy są jednocześnie praktykami. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym gwarantuje jednocześnie zgodność z dyscypliną nauki prawne oraz z koncepcją i celami kształcenia a także z wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla absolwentów kierunku Administracja I i II stopnia.

Zmiany w programach studiów podlegają opiniowaniu przez Wydziałową Radę Samorządu Studentów w celu uwzględnienia potrzeb, oczekiwań i możliwości studiujących.

W zakresie projektowania i realizacji programu studiów na kierunku Administracja I i II stopnia prowadzona jest systematyczna współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym z pracodawcami. Oparta jest o formułę cykliczności spotkań Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa, jak też o stałą współpracę z instytucjami, w których studenci mogą odbywać część studiów czy praktyki.

Ponadto, współpraca poza programem studiów obejmuje następujące działania:

- 1) szkoły prawa obcego:
 - Transgraniczna Szkoła Administracji Publicznej - inicjatywa w ramach Sieci Uniwersytetów Pogranicza, dedykowana wprost studentom Administracji,
 - Polsko-Ukraińska Szkoła Prawa – z Odeskim Regionalnym Instytutem Administracji Publicznej Narodowej Akademii Administracji Publicznej przy Prezydencie Ukrainy (Ukraina),
 - Letnia Szkoła Prawa Porównawczego US-EU, z akredytacją American Bar Association – z Michigan State University College of Law (USA),
 - Szkoła Prawa Niemieckiego – z Humboldt-Universität zu Berlin (Niemcy),
 - Szkoła Prawa Francuskiego – z Université de Nîmes (Francja) i Université Catholique de Louvain (Belgia),
 - Polsko-Rosyjska Szkoła Prawa – z Wydziałem Prawa Państwowego Uniwersytetu w Smoleńsku (Rosja),
 - Polsko-Białoruska Szkoła Prawa – z Wydziałem Prawa Grodzieńskiego Uniwersytetu Państwowego im. Janki Kupały (Białoruś);
- 2) wizyty studyjne, np.: Naczelny Sąd Administracyjny, Wojewódzki Sąd Administracyjny w Białymstoku;
- 3) warsztaty dla studentów, np. w ramach projektu „Kuznia Kompetencji studentów Wydziałów Ekonomii i Zarządzania oraz Prawa Uniwersytetu w Białymstoku” (PO WER; okres realizacji: 01.08.2017-31.07.2020);
- 4) współpracę ze szkołami średnimi:

- w ramach umów dwustronnych: z I Liceum Ogólnokształcącym w Białymstoku, I Liceum Ogólnokształcącym w Augustowie oraz Liceum INFOTECH w Białymstoku,
 - w ramach cyklicznych Dni Wydziału Prawa (podczas których uczniowie szkół średnich mogą wziąć udział w specjalnych wykładach, symulacjach rozpraw itp. oraz uczestnicząc w różnego rodzaju piknikach naukowych oraz targach),
 - w ramach uczestnictwa pracowników Wydziału Prawa jako ekspertów (obserwatorzy, członkowie komisji) w olimpiadach, np. Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy o Państwie i Prawie⁵² oraz Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy o Prawie⁵³,
 - w ramach uczestnictwa pracowników wydziału w zajęciach w szkołach średnich na temat konstytucji (tzw. Tydzień Konstytucyjny⁵⁴),
 - na bieżąco poprzez zapraszanie uczniów szkół średnich na wydarzenia organizowane na wydziale (np. Podlaski Festiwal Nauki, klasy mundurowe na wykłady gościnne przedstawicieli służb; klasy językowe na inaugurację obcojęzycznych szkół prawa),
 - wspólne inicjatywy np. z okazji Dnia Praw Człowieka z Liceum INFOTECH⁵⁵;
- 5) działalność Studenckiej Poradni Prawnej (jedna z najlepszych w Polsce⁵⁶), w tym:
- udzielanie nieodpłatnych porad prawnych niezamożnym obywatelom oraz przygotowywanie pism m.in. z zakresu prawa administracyjnego,
 - odbywanie cyklicznych praktyk specjalistycznych w sądach w ramach Centrum Praktyk Sądowych,
 - prowadzenie audycji radiowych popularyzujących wiedzę na temat prawa, np. cotygodniowa audycja „Porozmawiajmy o prawie” w Radiu 5 (obejmującego zasięgiem Suwałki, Ełk, Augustów, Sejny, Olecko, Giżycko, Gołdap) we współpracy ze Stowarzyszeniem Sędziów THEMIS oraz codzienna audycja „Jest z prawa” w Radiu Akadera (obejmującym zasięgiem Białystok i okolice);
- 6) przygotowywanie prac magisterskich przez włoskich studentów pod opieką polskich i włoskich naukowców - na podstawie umowy z Uniwersytetem im. Aldo Moro w Bari (Włochy);
- 7) działalność Centrum Eksperckiego Uniwersytetu w Białymstoku (spółki typu spin off, mającej na celu zapewnienie jak najlepszych warunków do rozpowszechniania i komercjalizowania wiedzy, w tym wyników badań naukowych i prac rozwojowych, prowadzonych na UWB);
- 8) działalność Biura Karier UWB prowadzącego pośrednictwo pracy, doradztwo zawodowe grupowe i indywidualne, w tym dla osób z niepełnosprawnościami, działania informacyjne,

⁵² <http://www.olimpiada.wspia.eu/>

⁵³ <https://olimpiadaprawa.pl/>

⁵⁴ <http://stowarzyszenieholda.pl/projekty/tydzien-konstytucyjny/>

⁵⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/nawosci/aktualnosci/wyklad-z-okazji-miedzynarodowego-dnia-praw-czlowieka/66c25fd3>

⁵⁶ <https://www.rp.pl/Rankingi/306129916-Ranking-wydzialow-prawa-2017---poradnie-prawne-Za-male-podium-dla-najlepszych.html>

prezentacje pracodawców na uczelni, poszukiwanie ofert pracy, praktyk i staży absolwentkich, organizacja targów pracy i sesji rekrutacyjnych, badanie losów absolwentów UwB, a także badanie pracodawców;

9) działalność uczelni w konsorcjach i sieciach:

- Sieć Uniwersytetów Pogranicza UwB (Baranowski Uniwersytet Państwowy - Białoruś, Brzeski Uniwersytet Państwowy im. A. S. Puszkina - Białoruś, Grodzieński Uniwersytet Państwowy im. Janki Kupały - Białoruś, Tarnopolski Narodowy Uniwersytet Ekonomiczny - Ukraina, Woroneski Uniwersytet Państwowy - Rosja, Rosyjska Akademia Gospodarki Narodowej i Służby Cywilnej. Filia w Smoleńsku - Rosja, Bałtycki Uniwersytet Federalny im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie – Rosja). Współpraca obejmuje prowadzenie badań naukowych, kształcenie studentów i rozwijanie kontaktów akademickich pomiędzy studentami, nauczycielami akademickimi i pracownikami naukowymi,
- Międzynarodowa Sieć Badawcza „Badania naukowe i prace rozwojowe na rzecz rozwiązywania prawnych i medycznych problemów zdrowia człowieka” (UwB, Royal University of Cambridge - Wielka Brytania, Uniwersytet Medyczny w Białymstoku, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach),
- Sieć Naukowa „Tworzenie i stosowanie prawa podatkowego przez jednostki samorządu terytorialnego” (UwB, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, Uniwersytet Śląski i Katolicki Uniwersytet Lubelski). Doświadczenia wynikające z tej współpracy pozwalają na nauczanie prawa podatkowego i finansowego z uwzględnieniem potrzeb samorządów,
- Polska Platforma Bezpieczeństwa Wewnętrznego, której misją jest zwiększanie poziomu bezpieczeństwa funkcjonowania społeczeństwa poprzez wspieranie służb oraz instytucji odpowiedzialnych za bezpieczeństwo i porządek prawny RP w tworzeniu dedykowanych, innowacyjnych rozwiązań technologicznych, organizacyjnych i prawnych,
- Krajowa Sieć Migracyjna utworzona przez Krajowy Punkt Kontaktowy Europejskiej Sieci Migracyjnej w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Jej członkami są wybrani pracownicy Wydziału Prawa UwB. Celem jest dostarczanie instytucjom Unii oraz organom i instytucjom państw członkowskich aktualnych, obiektywnych, wiarygodnych i porównywalnych informacji dotyczących migracji i azylu, które pomogą kształtować politykę Unii Europejskiej w wymienionych wyżej obszarach,
- międzynarodowe konsorcjum w projekcie „ELA - Introducing modules on law and rights in programmes of teacher training and educational sciences” (Erasmus+ CBHE, okres realizacji: 15.10.2016-15.10.2019). Konsorcjum projektu obejmowało jedno stowarzyszenie i dwanaście uczelni, w tym Vrije, Universiteit Brussel (Belgia - lider projektu). Celem projektu było

opracowanie i wdrożenie do programów kształcenia nauczycieli w Rosji, Albanii i na Białorusi modułów zawierających treści z zakresu prawa i w efekcie stworzenie systemów edukacyjnych opartych na fundamentach prawa do edukacji i praw pochodnych,

- umowa z ALK z 2019 r., w ramach której wydział zajmuje się badaniami nad edukacją prawniczą i ich korelacją z badaniami naukowymi, składając wspólne wnioski (już 2) do NCN i tworząc kolejne (m.in. do funduszy norweskich); współpraca obejmuje formułę Prawniczego Centrum Badań Interdyscyplinarnych;
- 10) organizacja konferencji, seminariów, wykładów gościnnych i spotkań z udziałem przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego (np. przedstawicieli służb mundurowych, wymiaru sprawiedliwości, administracji);
- 11) tworzenie oferty kształcenia podyplomowego na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego (np. Studia Podyplomowe Egzekucja Administracyjna na zamówienie Krajowej Szkoły Skarbowości czy Studia Podyplomowe Funkcjonowanie Lasów Państwowych na zlecenie Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Białymstoku);
- 12) oferowanie corocznych kursów przygotowujących do egzaminów na aplikacje prawnicze. Kursy prowadzone są przez pracowników naukowych wydziału oraz praktyków wykonujących zawody prawnicze;
- 13) oferowanie możliwości organizacji kursów zamawianych w ramach Centrum Eksperckiego UwB, Prawniczego Centrum Badań nad Edukacją czy Międzynarodowego Centrum Badań i Ekspertyz Kryminologicznych.

Ciekawą inicjatywą wspartą przez podmiot prywatny był projekt pt. „NO AUTism! Kształcenie i rozwój personalny doktoranta z autyzmem-status quo i interdyscyplinarna optymalizacja perspektyw społecznych i zawodowych” pod kierownictwem Prof. dr hab. Macieja Perkowskiego, realizowany w latach 2015-2018. Instytucją finansującą była Fundacja Banku Zachodniego WBK im. Stefana Bryły w ramach programu Santander Universidades. W ramach projektu interdyscyplinarny zespół badaczy zajmował się m.in. opracowaniem i wdrożeniem w życie metod, które nie tylko pozwolą mgr. Maciejowi Oksztulskiemu z Wydziału Prawa na ukończenie studiów doktoranckich oraz ułatwią jego zatrudnienie. Projekt docelowo był ukierunkowany na pomoc nie tylko Maciejowi Oksztulskiemu, ale na polepszenie sytuacji życiowej każdej osoby, która została dotknięta autyzmem. Efektem projektu są liczne publikacje na ten temat oraz opracowanie doktoratu przez mgr. Oksztulskiego. W tym kontekście warto wskazać, że w tym roku otrzymał on otrzymał grant NCN w ramach programu PRELUDIUM na projekt „Uprawnieni teoretycznie? Status prawny osób ze spektrum autyzmu na rynku pracy (w ujęciu krajowym, międzynarodowym i porównawczym)”, co pozwoli na rozwinięcie badań w tym obszarze i może mieć pozytywny wpływ na otoczenie

społeczno-gospodarcze. Można też dodać, że został złożony projekt w konkursie OPUS pt. „Dostępność szkolnictwa wyższego i nauki a neuroróżnorodność na przykładzie realizacji prawa do edukacji studentów ze spektrum autyzmu w Polsce” przygotowany w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Europejskiego, pod kierownictwem jej kierownika - Prof. dr hab. Macieja Perkowskiego.

W ramach partnerstwa Wydziału z PKO Bankiem Polskim w 2017 r. została przeprowadzona modernizacja czytelni i pomieszczeń Biblioteki Prawniczej UwB (Szerzej: Kryterium 5).

Zważywszy na specyfikę regionu - istotnym odbiorcą usług edukacyjnych związanych z kierunkiem Administracja są służby leśne. To wyróżnia wydział i łączy go silnie z regionalnymi podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego kluczowymi z perspektywy ocenianego kierunku. W wymiarze tej współpracy uwidacznia się również wpływ ekspercki wydziału – przykładowo sporządzono 3 ekspertyzy na potrzeby GDLP w Warszawie.

Najnowszą inicjatywą i zakładaną długofalową praktyką, Wydziału Prawa w tym zakresie jest pomysł Seminariów prawnych dla biznesu, organizowanych we współpracy z Podlaskim Klubem Biznesu i Izbą Przemysłowo-Handlową w Białymstoku. Istotą przedsięwzięcia jest bieżące definiowanie najbardziej istotnych i skomplikowanych problemów prawnych, z którymi określona branża lub grupa przedsiębiorców mierzy się i ma poważne kłopoty. Sprawy te będą poddawane analizie przez ekspertów z Wydziału Prawa, którzy następnie podczas Seminariów będą przedstawiać wyniki swoich badań i ekspertyz. Dyskusja podczas organizowanych cyklicznie Seminariów będzie uzupełniana udziałem doświadczonych praktyków. Niezwykle istotny będzie również aktywny udział przedsiębiorców. Interesariusze mają możliwość wypełnienia anonimowej Ankiety badania potrzeb Przedsiębiorców, dzięki czemu Wydział będzie mógł precyzyjnie i dokładnie odpowiadać na potrzeby biznesu. Inauguracja Seminariów prawnych dla biznesu miała miejsce w dniu 1 października 2020 r., spotkanie poświęcone było reformie kodeksu spółek handlowych. Kolejne, zaplanowane na 19 stycznia 2021 r. będzie dotyczyć preferencji podatkowych w czasie pandemii⁵⁷. Dla wzmocnienia tej formy współpracy, Dziekan powołał Pełnomocnika ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Prowadzona współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego wpisuje się w koncepcję i cele kształcenia na kierunku Administracja I i II stopnia, odpowiadając na wyzwania zawodowe rynku pracy dla specjalistów z zakresu administracji. Prowadzone działania mają wpływ na rozwój tego kierunku, odpowiadając potrzebom otoczenia społeczno-gospodarczego oraz wymogom studiów o profilu ogólnoakademickim.

⁵⁷ Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej Wydziału: <https://prawo.uwb.edu.pl/seminaria-prawne-dla-biznesu>

Sposób, częstotliwość, zakres monitorowania, oceny i doskonalenia form współpracy i wpływu jej rezultatów na program studiów i doskonalenie jego realizacji wynika z realizacji *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r.* (Załącznik 5). W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i interesariusze zewnętrzni. Przedstawiciele kadry i studenci jako interesariusze wewnętrzni uczestniczą w pracach Kierunkowych Zespołów Dydaktycznych, a sami przedstawiciele kadry – w Zespole ds. monitorowania jakości kształcenia. Pracodawcy jako interesariusze zewnętrzni uczestniczą w pracach Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa oraz w badaniach ankietowych o poziomie zatrudnianych absolwentów, a absolwenci kierunku biorą udział w badaniach ankietowych absolwentów. Wnioski wynikające z tych badań i analiz Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia podlegają dyskusji na posiedzeniach Rady Wydziału. Są uwzględniane przy doskonaleniu programu studiów. Zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej wydziału (Szerzej: Kryterium 10).

Proces przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów opiera się na regularnych rozmowach prowadzonych podczas posiedzeń Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa, a także na bieżąco przy okazji różnego rodzaju spotkań. Warto podkreślić, że w październiku 2019 r. Dziekan Wydziału Prawa utworzył Zespół ds. rozwoju, który miał za zadanie m.in. opracowanie projektu Strategii Rozwoju Wydziału Prawa i usystematyzowanie całokształtu spraw z zakresu rozwoju (została przyjęta w lutym 2020 r. - Załącznik 2). Zespół przeanalizował dotychczasową współpracę z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego (dokonując przeglądu współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym) i zarekomendował działania doskonalące w tym zakresie. Po wykonaniu zadań, zespół zakończył swoją działalność, a dalsze doskonalenie tego obszaru leży w kompetencji Prodziekana Wydziału Prawa ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju oraz Pełnomocnika ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

- 1) Wysokie zróżnicowanie form współpracy z interesariuszami zewnętrznymi, reprezentującymi różne środowiska i sektory, którzy w większości działają w obszarze stanowienia, wykonywania i przestrzegania prawa.
- 2) Utworzenie i funkcjonowanie od 2012 r. Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa, reprezentującej potencjalnych pracodawców, która opiniuje zmiany w planach i programach studiów.

- 3) Powołanie Pełnomocnika Dziekana ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Zainicjowanie i prowadzenie Seminariów prawnych dla biznesu, organizowanych we współpracy z Podlaskim Klubem Biznesu i Izbą Przemysłowo-Handlową w Białymstoku, które odpowiadają wprost na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego.
- 4) Funkcjonowanie Studenckiej Poradni Prawnej, jednej z najlepszych w Polsce, oferującej darmowe porady prawne dla niezamożnych obywateli.
- 5) Realizowanie przedsięwzięć finansowanych przez podmioty prywatne (np. projekt „NO-AUTism...” czy remont czytelnicy).
- 6) Podejmowanie działań ukierunkowanych na poszerzanie kompetencji studentów poza programem studiów (np. projekt „Kuźnia Kompetencji...”), działań profilaktycznych kierowanych do społeczeństwa (np. audycje radiowe z poradami prawnymi) oraz działań podejmowanych na rzecz uczniów szkół średnich (np. zapraszanie na wydarzenia istotne z ich punktu widzenia), które umożliwiają włączanie studentów.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Zgodnie ze strategią UwB przyszłością Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku jest funkcjonowanie jako wiodącego ośrodka naukowo-dydaktycznego na poziomie miasta, regionu oraz kraju, zauważalnego w perspektywie międzynarodowej. Dlatego też jednym z głównych celów strategicznych uczelni jest wysoka jakość kształcenia, realizowana także poprzez internacjonalizację procesu kształcenia. W związku z tym stale poszerzana jest oferta edukacyjna w językach obcych, zwiększa się aktywność studentów w zakresie wykorzystywania stworzonych przez uczelnię możliwości oraz wzrasta zainteresowanie studentów zagranicznych odbyciem studiów w uczelni. Wydział Prawa uznaje umiędzynarodowienie kształcenia za jeden z priorytetów swojej działalności. Daje temu wyraz obowiązująca *Strategia Rozwoju Wydziału Prawa* (Zał. 2), w której umiędzynarodowienie stanowi jeden z sześciu głównych obszarów. Realizacją założeń przywołanego dokumentu zajmuje się specjalnie w tym celu powołany zespół, składający się z: Prodziekana Wydziału Prawa ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju, Koordynatora Wydziałowego Programu Erasmus+ (odpowiedzialnego także za mobilność kadry), Koordynatora ds. studentów wyjeżdżających oraz Koordynatora ds. studentów przyjeżdżających. W zespole ds. ewaluacji jest osoba odpowiedzialna za przygotowanie oferty możliwości odbywania staży zagranicznych. Aktualizowany wykaz dostępny jest na stronie internetowej Wydziału Prawa w zakładce Pracownik.

Zadania zespołu obejmują szeroką gamę działań, m.in. rozpowszechnianie wśród społeczności akademickiej informacji o oferowanych programach międzynarodowych oraz o możliwościach i zasadach udziału w nich. Koordynatorzy odpowiedzialni są za inicjowanie współpracy międzynarodowej i pozyskiwanie nowych partnerów, działalność popularyzatorską programów międzynarodowych, przygotowywanie i przekazywanie odpowiednich dokumentów, tj. umów dwustronnych, wniosków zgłoszeniowych stypendystów, porozumień o programie zajęć, wykazów zaliczeń. Do ich obowiązków należy nadzór nad właściwą realizacją mobilności, stały kontakt i współpraca z koordynatorami uczelni partnerskich, pełnienie funkcji osoby kontaktowej dla studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających oraz udzielanie im pomocy we wszelkich sprawach związanych z tokiem studiów. Zespół ściśle współpracuje, w zakresie internacjonalizacji działań z jednostkami organizacyjnymi uczelni, w szczególności z Działem Współpracy Międzynarodowej UwB.

Umiędzynarodowienie procesu kształcenia realizowane jest w płaszczyźnie adresowanej do studentów polskich studiujących na wydziale, studentów zagranicznych przyjeżdżających w ramach programów mobilnościowych, pracowników wydziału wyjeżdżających na zagraniczne uczelnie, a także do wykładowców z uczelni partnerskich. Organizowane są międzynarodowe konferencje i

seminaria naukowe, prowadzone w języku obcym (np. „9th International PhD Students’ Conference on Competition Law”; „Language And Law – traditions, trends and perspectives”), programy szkoleniowe, np. „Działalność naukowa i akademicka szkolnictwa wyższego w naukach prawnych z perspektywy krajowej i międzynarodowej”, program skierowany do pracowników naukowych uczelni ukraińskich, oraz wykłady gościnne uznanych autorytetów z zagranicy.

Dodatkowo pracownicy administracyjni wydziału uczestniczą w wyjazdach zagranicznych w celach szkoleniowych w ramach programu Erasmus+.

Wydział współpracuje z ponad stu uczelniami partnerskimi. Studenci i pracownicy Wydziału Prawa mogą korzystać z programu Erasmus+, wspierającego wszystkie metody kształcenia i szkolenia. W ramach programu Erasmus+ na wyjazdy i przyjazdy studentów i pracowników podpisano 85 umów. Wykaz umów dostępny jest na stronie internetowej wydziału⁵⁸.

Udział studenta w programie Erasmus+ obejmuje przede wszystkim możliwość wyjazdu w ramach projektu KA 103 dotyczącego krajów Unii Europejskiej oraz na podstawie programu Swiss Mobility do Szwajcarii. Realizowane są również wyjazdy i przyjazdy studentów w formule Erasmus+ KA 107. Mobilności w tym zakresie odbywają się do państw spoza Unii Europejskiej, tj. USA, Rosji, Białorusi, Armenii i Kosowa.

Część studiów w ramach programu Erasmus+ realizują także studenci kierunku Administracja. W latach 2017-2019 studenci studiów stacjonarnych pierwszego stopnia wyjeżdżali do Walencji (University of Valencia) i Alicante (University of Alicante) w Hiszpanii. Wraz z rozwojem pandemii związanej z COVID-19 kolejne aplikacje i wyjazdy zostały wstrzymane (m.in. już zatwierdzone - University of Verona).

Wydział podtrzymuje aktywnie współpracę bilateralną i gotowość instytucjonalną. Od roku akad. 2020/2021 studenci mogą ponownie aplikować do wyjazdów za granicę, przy czym zmianie uległy zasady i formy mobilności. Uczestnik mobilności może otrzymać dofinansowanie na czas pobytu za granicą nawet, jeżeli studia będą realizowane tylko w formie zdalnej/wirtualnej/online. Decyzja o zrealizowaniu takiej mobilności musi być uzgodniona pomiędzy wszystkimi trzema zainteresowanymi stronami – instytucją wysyłającą, instytucją przyjmującą i studentem. Przed wyjazdem studenta uczelnia wysyłająca powinna mieć potwierdzenie (wystarczy e-mail, który zostanie zarchiwizowany zgodnie z zasadami uczelnianymi), że program studiów będzie dostępny dla studenta wraz z podaniem jego formy (zajęcia w formie bezpośredniej, zajęcia zdalne/wirtualne/online). Tego typu mobilności podlegają takim samym zasadom kwalifikacji i rozliczenia, jak mobilności realizowane w regularnym trybie. Stypendium będzie przysługiwało studentowi tylko i wyłącznie za czas rzeczywistego pobytu za granicą. Uczestnik mobilności może jednak realizować studia również

⁵⁸ <http://www.prawo.uwb.edu.pl/uczelnie-partnerskie> oraz <http://www.prawo.uwb.edu.pl/uczelnie-partnerskie-4008>

w formie zdalnej/wirtualnej/*on-line*, pozostając w miejscu swojego zamieszkania. Zmianie nie ulegają zasady kwalifikacji i rozliczenia mobilności, przy czym w przypadku nauki bez wyjazdu do jednostki przyjmującej, uczestnikowi mobilności nie przysługuje stypendium.

Wydział, realizując politykę umiędzynarodowienia, szczególny nacisk kładzie na poszerzanie współpracy z uczelniami partnerskimi. W tym celu podpisywane są nowe umowy na wymianę studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+ KA 103, a także składane wnioski dotyczące współpracy mobilnościowej z krajami partnerskimi spoza Unii Europejskiej, finansowane ze źródeł programu Erasmus+ KA 107.

Oprócz możliwości wyjazdu na część studiów do zagranicznej uczelni, wydział, w oparciu o mobilność edukacyjną programu Erasmus+, stwarza studentom możliwość wyjazdu na praktykę zawodową do przedsiębiorstwa lub innej instytucji za granicą, gdzie językiem roboczym praktyki jest język obcy. Stypendium przyznaje się w celu odbycia praktyki bezpośrednio związanej z kierunkiem studiów. Może ona stanowić część programu studiów, wówczas uznawana jest jako praktyka obowiązkowa, bądź dająca możliwość zdobycia dodatkowych umiejętności. Udział w programie jest możliwy również w przypadku absolwentów. Wydział uaktualnia na bieżąco dostępne na stronie internetowej informacje dla studentów, dotyczące firm i instytucji, w których możliwe jest odbycie praktyk⁵⁹.

Możliwość ubiegania się o wyjazd zagraniczny oparta jest na jasnych i przejrzystych kryteriach rekrutacyjnych, publikowanych na stronie internetowej wydziału, poświęconej współpracy zagranicznej⁶⁰. W ogłoszeniach o aktualnych rekrutacjach przedstawiane są kryteria formalne kandydatów, warunki finansowania wyjazdu oraz zasady kwalifikacji do udziału w programie. W przypadku programu Erasmus+, wydział korzysta ze środków przeznaczonych na ten cel przez Komisję Europejską. Niemniej warto dodać, że Dziekan Wydziału Prawa dysponuje pulą środków, którą wspiera studentów wyjeżdżających, np. poprzez dofinansowanie kosztów biletów, szczególnie w przypadkach, gdy student wyjeżdża w ramach umowy bilateralnej bez przewidzianego stypendium.

Na podstawie obowiązującej na wydziale *Procedury rozliczania studentów odbywających część studiów na uczelni partnerskiej*⁶¹, określone zostały zasady ustalania programu studiów studenta w zagranicznej jednostce przyjmującej, uwzględniające zbieżność efektów uczenia się, jakie ma on osiągnąć, z efektami uczenia się odpowiednich zajęć i praktyk na uczelni macierzystej oraz ich zaliczenia na Wydziale Prawa. Przejrzystość, trwałość stosowanych procedur oraz cykliczność

⁵⁹ <https://uwb.edu.pl/lista-firm-i-instytucji>

⁶⁰ <https://www.prawo.uwb.edu.pl/erasmus>

⁶¹ <https://prawo.uwb.edu.pl/dokumenty-do-pobrania>

pojawiających się ofert wyjazdu daje studentom możliwość zaplanowania i odpowiedniego przygotowania się do wyjazdu.

Wydział ma także podpisanych 30 dwustronnych umów o współpracy, m.in. z uczelniami ze Szwajcarii, Japonii, USA, Rosji, Białorusi, Kosowa i Chin. Na ich podstawie oferowana jest studentom i doktorantom możliwość zrealizowania części studiów na wybranej uczelni lub pobytu naukowego, natomiast kadrze naukowej możliwość wyjazdu w celach naukowych lub/i dydaktycznych. Wskazać należy, że chociaż oferta wyjazdowa kierowana jest do wszystkich studentów Wydziału Prawa, to zauważalne jest stosunkowo niewielkie nią zainteresowanie ze strony studentów kierunku Administracja. Podyktowane jest to tym, iż studentom tego kierunku zależy na zdobyciu gruntownej wiedzy w obszarze polskiego prawa administracyjnego (materialnego, ustrojowego i procesowego) oraz funkcjonowania przede wszystkim polskiej administracji publicznej. Dlatego cały swój wysiłek związany ze zdobywaniem wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych koncentrują na przygotowaniu się do odpowiedzialnego pełnienia ról zawodowych w obszarze szeroko pojętej administracji publicznej.

Podkreślić należy, że kształtowaniu międzynarodowego charakteru wydziału służą organizowane cyklicznie, na podstawie zawartych umów, szkoły prawa obcego. Ich oferta zgodna jest z logiką przyporządkowania kierunku do dyscypliny wiodącej - nauk prawnych. Dzięki temu student/absolwent wyróżnia się właściwym przygotowaniem w obszarach prawa i z prawem związanych w kontekście funkcjonowania administracji publicznej. Oferta ta przedstawia się następująco:

- 1) Transgraniczna Szkoła Administracji Publicznej, której celem jest zaznajomienie studentów uczelni partnerskich z innych państw (Rosji, Ukrainy i Białorusi) z ogólnymi rozwiązaniami prawnymi i organizacyjnymi funkcjonowania administracji publicznej Polski, Białorusi, Ukrainy i Rosji,
- 2) Letnia Szkoła Prawa Porównawczego US-EU, z akredytacją American Bar Association – we współpracy z Michigan State University College of Law (USA),
- 3) Szkoła Prawa Niemieckiego – we współpracy z Humboldt-Universität zu Berlin (Niemcy),
- 4) Szkoła Prawa Francuskiego – we współpracy z Université de Nîmes (Francja) i Université Catholique de Louvain (Belgia),
- 5) Polsko-Rosyjska Szkoła Prawa – we współpracy z Wydziałem Prawa Państwowego Uniwersytetu w Smoleńsku (Rosja),
- 6) Polsko-Ukraińska Szkoła Prawa – we współpracy z Odeskim Regionalnym Instytutem Administracji Publicznej Narodowej Akademii Administracji Publicznej przy Prezydencie Ukrainy (Ukraina),

7) Polsko-Białoruska Szkoła Prawa – we współpracy z Wydziałem Prawa Grodzieńskiego Uniwersytetu Państwowego im. Janki Kupały (Białoruś).

Warto zwrócić uwagę na inicjatywę wydziału skierowaną głównie do studentów kierunku Administracja, mianowicie na Transgraniczną Szkołę Administracji Publicznej, której głównym celem jest zaznajomienie studentów uczelni partnerskich z ogólnymi rozwiązaniami prawnymi i organizacyjnymi funkcjonowania administracji publicznej Polski, Białorusi, Ukrainy i Rosji w zakresie podstawowych regulacji prawnych z zakresu prawa konstytucyjnego, administracyjnego i europejskiego w perspektywie funkcjonowania organów administracji publicznej. Językiem wykładowym jest język angielski lub rosyjski. Zdobyte wiedzy i umiejętności dotyczących administracji publicznej w różnych państwach Europy Wschodniej udokumentowane stosownym certyfikatem ukończenia tej formy kształcenia będzie pomocne dla absolwentów na rynku pracy, jako element zwiększający szansę na zdobycie zatrudnienia w szczególności w strukturach administracji publicznej tam gdzie istotną rolę pełni pierwiastek transgraniczny. Wśród pozostałych szkół prawa obcego, niezmiernie zainteresowaniem wśród wszystkich studentów wydziału cieszy się Letnia Szkoła Prawa Porównawczego US-EU, która organizowana jest od 2010 roku we współpracy z Michigan State University College of Law. Program uzyskał akredytację American Bar Association, Section of Legal Education and Admission to the Bar. W każdej edycji uczestniczą studenci amerykańscy. Zajęcia w języku angielskim prowadzone są zarówno przez amerykańskich, jak i doświadczonych polskich wykładowców. Każdy uczestnik otrzymuje specjalny amerykański certyfikat wydany przez Michigan State University, College of Law oraz dyplom Wydziału Prawa UwB potwierdzający udział w Szkole.

Zainteresowaniem wśród studentów kierunku Administracja cieszy się Szkoła Prawa Francuskiego organizowana przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku od 2014 r. Dotychczasowe edycje były realizowane we współpracy Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z Université Paris 1, Panthéon-Sorbonne, Université Paris X Nanterre, Université de Nîmes, Université Catholique de Louvain. Celem szkoły jest przekazanie w przystępny sposób wiedzy z zakresu francuskiego języka prawniczego oraz podstawowych, wybranych informacji o systemach prawnych państw frankofońskich. Jej uczestnicy biorą udział w zajęciach z zakresu francuskiego języka prawniczego oraz z zajęć z wybranych gałęzi prawa, prowadzonych przez wykładowców zagranicznych jak i pracowników Wydziału Prawa UwB. Na zakończenie odbywa się test ze zdobytej wiedzy, a uczestnicy otrzymują certyfikat ukończenia.

Położenie geograficzne uczelni sprzyja zaawansowanej współpracy wydziału z uczelniami Europy Wschodniej, oraz międzynarodowej wymianie myśli i doświadczeń. Organizowane są cyklicznie wyjazdy polskich studentów oraz przyjazdy studentów z zagranicy w ramach: Polsko-

Rosyjskiej Szkoły Prawa, Polsko-Ukraińskiej Szkoły Prawa i Polsko-Białoruskiej Szkoły Prawa. Zajęcia w ramach wymienionych szkół prowadzone są w języku rosyjskim przez wykładowców zagranicznych oraz pracowników Wydziału Prawa. Nawiązywaniu międzynarodowej współpracy naukowej służy również istniejące od 2002 r. przy Wydziale Prawa międzynarodowe stowarzyszenie Centrum Informacji i Organizacji Badań Finansów Publicznych i Prawa Finansowego krajów Europy Środkowej i Wschodniej⁶². Centrum zrzesza przedstawicieli doktryny oraz praktyki z 12 krajów Europy Środkowej i Wschodniej. Istotnym celem Stowarzyszenia jest upowszechnianie standardów europejskich w dziedzinie finansów publicznych i prawa podatkowego w Polsce i innych Krajach reprezentowanych przez Członków Stowarzyszenia oraz wymiana doświadczeń w tym zakresie, jak również inspirowanie wspólnych badań naukowych i konferencji oraz pomoc w ich realizacji. Stowarzyszenie prowadzi również działalność wydawniczą, także kierowaną do młodych pracowników nauki i studentów. Istotnym aspektem funkcjonowania Stowarzyszenia jest pośredniczenie w kontaktach naukowych pomiędzy ośrodkami w Europie Środkowej i Wschodniej oraz Zachodniej. W ramach prac stowarzyszenia odbyło się do tej pory 19 międzynarodowych konferencji. Organizatorem i gospodarzem 4 z nich był Wydział Prawa. Warta podkreślenia jest pomoc studentów przy organizacji tak dużego przedsięwzięcia, jakim jest organizacja międzynarodowej konferencji, w której uczestniczy ponad 150 osób z różnych krajów. Szczególnie zaangażowani i pomocni w prowadzeniu korespondencji w języku rosyjskim oraz w opiece nad gośćmi z krajów Europy Wschodniej są studenci studiujący na kierunku Administracja pochodzący z Białorusi.

Niewątpliwie działalność na wydziale szkół prawa obcego, jak i międzynarodowych stowarzyszeń stanowi realizację misji uczelni i strategii rozwoju wydziału jako ośrodka wzmacniającego internacjonalizację procesu kształcenia. Dodać należy, że zajęcia w każdej ze szkół prawa obcego prowadzone są w języku właściwym dla danej szkoły przez doświadczonych polskich (pracowników Wydziału Prawa UwB) i zagranicznych wykładowców.

Podkreślić należy, że Uniwersytet w Białymstoku jest największą uczelnią w północno-wschodniej Polsce, co znajduje odzwierciedlenie w liczbie pracowników i studentów, jak i oferowanych kierunków oraz form nauczania. Usytuowanie Uniwersytetu w Białymstoku na wschodnim pograniczu Rzeczypospolitej, ma ogromne znaczenie dla poszanowania wartości demokratycznych, takich jak: otwartość na innych, tolerancja, szacunek względem różnorodności społecznej i kulturowej, stanowiąc fundament rozwoju współpracy z najbliższymi sąsiadami. Zarówno położenie geograficzne uczelni, bogactwo kulturowe regionu, jak i oferta kształcenia na najwyższym poziomie, sprzyjają pozyskiwaniu studentów z Europy Wschodniej. Na kierunku Administracja na studiach stacjonarnych 10% studentów stanowią obcokrajowcy (w bieżącym roku

⁶² <https://www.ciob.pl>

akademickim studium łącznie 11 osób). Są to Białorusini, którzy doceniają dążenie wydziału do ciągłego doskonalenia jakości kształcenia charakterystycznego dla profilu ogólnoakademickiego, przy jednoczesnym nacisku na praktyczny aspekt jego realizacji. Dlatego w dużej mierze zajęcia mają charakter warsztatowy i praktyczny, również w odniesieniu do kompetencji językowych. Zatem białoruscy studenci zdobywają gruntowną wiedzę i w zaawansowanym stopniu znają i rozumieją zasady, instrumenty i terminologię nauk prawnych, w szczególności w obszarze prawa administracyjnego oraz funkcjonowania administracji publicznej. Nabywają umiejętności wykorzystywania posiadanej wiedzy, a poprzez właściwy dobór metod i narzędzi są w stanie rozwiązać złożone i nietypowe problemy mogące pojawić się w pracy zawodowej, zarówno na szczeblu samorządowym jak i centralnym administracji publicznej. Doskonałą także oprócz języka angielskiego, język polski, którego znajomość jest niezbędna przy wykonywaniu pracy w polskiej administracji publicznej.

Wydział Prawa uczestniczy w programie wymiany bilateralnej Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej. Mogą w nim wziąć udział studenci, doktoranci, a także pracownicy naukowcy. Podczas wymiany możliwa jest realizacja części studiów, staż naukowy/badawczy, udział w letniej szkole językowej, pozyskanie materiałów do pracy badawczej, prowadzenie zajęć dydaktycznych oraz inne czynności w sferze aktywności akademickiej i naukowej. Dwa projekty indywidualne w ramach programu NAWA realizowane są w Pracowni Prawa Gospodarczego Publicznego.

Z wyjazdów zagranicznych korzystają także w szerokim zakresie nauczyciele akademicy. Podstawowymi narzędziami realizacji polityki mobilności są, w przypadku kadry, projekty KA 103, KA 107 w ramach programu Erasmus+. Wyjazdy odbywają się również w związku z udziałem pracowników w konferencjach międzynarodowych i realizacją zdobytych przez nich stypendiów oraz grantów naukowych (np. Junior Research Award 2020-2021 Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta, Kościuszkowski Scholarship 2020-2021, Miniatura2 organizowanego przez NCN). Dzięki wyjazdom wykładowcy dzielą się swoją wiedzą, czerpią doświadczenia zagranicznych uczelni i wdrażają je do prowadzonych zajęć. Stale podnoszony poziom umiędzynarodowienia procesu kształcenia doceniany jest również przez uczelnie partnerskie. Kierownik Centrum Prawniczego Języka Angielskiego Wydziału Prawa UwB, została zaproszona na Uniwersytet Suleymana Demirela (Kazachstan) w charakterze profesora wizytującego, w celu przeprowadzenia dwutygodniowych zajęć z zakresu prawniczego języka angielskiego. Programy wizyt zagranicznych wykładowców na wydziale przybierają przede wszystkim formę wykładów, wpisanych w tematy zajęć poszczególnych przedmiotów (np. certyfikowany wykład anglojęzyczny „*Lithuania experience in developing investment law*”, który poprowadził wykładowca z Vytautas Magnus University (Litwa),

„*Constitutional protection on Human Rights in Kosovo*”, poprowadzony przez wykładowców z Uniwersytetu w Prisztinie).

Oferta językowa wydziału kierowana do wszystkich studentów zagranicznych i studentów wydziału obejmuje: 82 przedmioty w jęz. angielskim, 3 przedmioty w jęz. niemieckim, 12 przedmiotów w jęz. rosyjskim, 4 przedmioty w jęz. hiszpańskim oraz 1 w jęz. francuskim. Wykaz przedmiotów dostępny jest na stronie internetowej⁶³. W proponowanych zajęciach mogą uczestniczyć wszyscy studenci wydziału. W celu rozwijania kompetencji językowych studentów kierunku Administracja oferowane są obowiązkowe lektoraty języków obcych na pierwszym i drugim roku studiach pierwszego stopnia. Oferta na kierunku Administracja (I i II stopień) jest w tej materii stale monitorowana i aktualizowana. W roku akad. 2020-2021 prowadzone są lektoraty z języka angielskiego i rosyjskiego. Celem lektoratu jest wykształcenie umiejętności czynnego posługiwania się językiem obcym, a także rozumienia i stosowania terminologii z dziedziny administracji. Na studiach drugiego stopnia student zobowiązany jest do zaliczenia przedmiotu: Specjalistyczne warsztaty językowe (w języku angielskim). Celem przedmiotu jest udoskonalenie umiejętności językowych, przydatnych w przyszłej pracy zawodowej pracownika administracji publicznej. Program zajęć zawiera praktyczne słownictwo i jest nastawiony na naukę korzystania z anglojęzycznych tekstów źródłowych, dzięki czemu absolwent zostanie przygotowany do samodzielnego tłumaczenia tekstów z zakresu szeroko pojętej administracji publicznej (Szerzej: Kryterium 2). Należyta staranność koncepcji kształcenia zauważalna jest w profesjonalnym przygotowaniu absolwentów do posługiwania się specjalistycznym językiem angielskim. Dodać należy, że Kierownik Centrum Prawniczego Języka Angielskiego na Wydziale Prawa UwB opracowała kurs e-learningowy prawniczego języka angielskiego LEXEN w ramach nowo powstałego portalu⁶⁴. Kurs na poziomie B2 został stworzony z myślą o studentach, absolwentach, praktykach prawa, pracownikach administracji publicznej, tłumaczach i nauczycielach. Obejmuje 40 rozbudowanych pod względem treści i formy modułów. Zawarte w nim ćwiczenia, zadania oraz testy zostały opracowane na podstawie lub z wykorzystaniem dokumentów i tekstów źródłowych. Ukończenie pełnego kursu uprawnia do uzyskania certyfikatu wystawionego przez LEXEN. Ponadto, student może poszerzać kompetencje językowe uczestnicząc w Studiach Podyplomowych Kształcenie Tłumaczy Przysięgłych Języka Angielskiego, a także szkołach prawa obcego. Studenci mają również możliwość uczęszczania na zajęcia realizowane w ramach programu Erasmus+.

Warto zwrócić uwagę na jeszcze jedną formę aktywizacji studentów, która sprzyja osiągnięciu efektów uczenia się zarówno w odniesieniu do znajomości języków obcych, jak również kompetencji społecznych. Dotyczy ona aktywności studentów w ramach Erasmus Student Network (ESN),

⁶³ <http://www.prawo.uwb.edu.pl/courses-2020-2021>

⁶⁴ <https://legalenglishhub.online/#/home>

ogólnoeuropejskiej organizacji studenckiej, której celem jest wspieranie i rozwój programów międzynarodowych wymian studenckich, w tym zwłaszcza programu Erasmus+. Jest to bardzo dobra okazja do rozwoju osobistego i jednoczesnego poprawienia umiejętności językowych. Koordynatorzy ds. studentów wyjeżdżających i przyjeżdżających także współpracują z ESN w zakresie organizacji spotkań promujących mobilność i wsparcie z wykorzystaniem programu Mentor – pomocy studentowi zagranicznemu w odnalezieniu się w nowym otoczeniu. Program Erasmus+ realizowany na Wydziale Prawa ma także duży wpływ na społeczność lokalną miasta Białegostoku i regionu – województwa podlaskiego. Studenci z zagranicy realizujący mobilność na wydziale wraz ze studentami i wykładowcami polskimi biorą udział w szeregu inicjatyw o charakterze lokalnym i regionalnym, np. Orientation Week, Social Erasmus+ czy Christmas Dinner, cotygodniowych spotkaniach językowych w ramach projektu Tandem, w których biorą udział także mieszkańcy Białegostoku, czy promocją wyborów do Parlamentu Europejskiego.

Od 2012 r. działa na wydziale specjalistyczne centrum prawniczego języka angielskiego - Białystok Legal English Centre - BLEC⁶⁵. Organizuje ono cyklicznie kursy językowe (w tym kursy certyfikujące), prowadzi projekty językowe oraz przygotowuje konferencje i warsztaty z zakresu prawniczego języka angielskiego. W ramach BLEC realizowany był projekt współfinansowany z programu Kapitał Ludzki, którego efektem był podręcznik: H. Sierocka, Legal English – niezbędny przyszłego prawnika, Białystok 2014. Był to pierwszy w Polsce podręcznik do nauki prawniczego języka angielskiego oparty na materiałach źródłowych z polskiego systemu prawa. Został on udostępniony wszystkim wydziałom prawa w Polsce (obecnie w sprzedaży w wydawnictwie C.H. Beck) i jest wykorzystywany podczas lektoratów, także na kierunku Administracja. Projekt ten otrzymał nagrodę - „Europejski Znak Innowacyjności w Dziedzinie Nauczania i Uczenia się Języków Obcych”. Jest to wyróżnienie za innowacyjne techniki kształcenia, osiągnięcia metodyczne i dydaktyczne.

Do dodatkowych działań w obszarze umiędzynarodowienia, podejmowanych przez wydział można zaliczyć organizowanie i przeprowadzanie szkoleń służących międzynarodowej integracji środowiska akademickiego, np. szkolenie z obsługi Platformy ORCID. Umożliwiło ono pracownikom wydziału udostępnienie swoich profili naukowych szerokiemu gremium naukowemu. Ukazała się także seria skryptów do przedmiotów oferowanych studentom zagranicznym – publikacje naukowe w języku obcym Białystok Law Books, jak również prace naukowe opublikowane w Białystok Volumes on Law and Culture. Internacjonalizacji służy także prowadzona i na bieżąco aktualizowana strona internetowa wydziału w języku angielskim. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom zagranicznych gości, umieszczone na drzwiach tabliczki informacyjne są także w języku angielskim. Personel

⁶⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/centrum-prawniczego-jezyka-angielskiego>

administracyjny, w tym osoby obsługujące dziekanaty i portiernie, mają możliwość odbycia podstawowych kursów jęz. angielskiego umożliwiających komunikację z zagranicznymi studentami i wykładowcami.

Umiejscowienie procesu kształcenia podlega cyklicznej ocenie zarówno przez interesariuszy wewnętrznych, jak i zewnętrznych. Spośród interesariuszy zewnętrznych działalność Wydziału Prawa jako części uczelni, w zakresie stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, przeprowadza Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji Narodowa Agencja Programu Erasmus+. Co roku przygotowywane są raporty dotyczące realizacji programu Erasmus+ KA 103 i KA 107. American Bar Association z kolei przyznaje akredytację Szkole Prawa Porównawczego US-EU prowadzonej we współpracy z Michigan State University College of Law.

Spośród interesariuszy wewnętrznych kluczową rolę w zakresie internacjonalizacji wydziału pełni Prodziekan ds. Współpracy Międzynarodowej i Rozwoju, natomiast bieżącym monitorowaniem poziomu umiędzynarodowienia zajmuje się Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia. Przygotowywane na potrzeby zespołu raporty i sprawozdania (dostarczane przez koordynatorów współpracy międzynarodowej) i wyprowadzane na ich podstawie wnioski i wskazania spraw wymagających działań naprawczych, są także przedmiotem dyskusji na posiedzeniach Rady Wydziału. Analiza i ocena programu dotyczącego mobilności studentów, doktorantów i jego realizacji na wydziale podejmowana jest na podstawie następujących kryteriów: funkcjonowanie wymiany studentów i doktorantów w ramach umów międzyuczelnianych; funkcjonowanie sformalizowanego systemu zasad rozliczania osiągnięć studentów, doktorantów (punktów ECTS i ocen); wykorzystanie doświadczeń zdobytych przez studentów/doktorantów podczas kształcenia realizowanego na innych uczelniach pod kątem poprawy jakości kształcenia (np. uatrakcyjnienie oferty dydaktycznej, zmiana sposobu prowadzenia zajęć).

Istotnym elementem oceny są także opinie przekazane przez studentów i doktorantów (polskich i zagranicznych) na temat realizowanych na uczelni studiów w stosunku do oczekiwań w tym zakresie, np. sprawy organizacyjne, życie studenckie, system nauczania, relacje student – nauczyciel akademicki (badania przeprowadzane są z wykorzystaniem kwestionariusza ankiety „Evaluation form for the international students at the Faculty of Law, University of Białystok”, stanowiącej Załącznik nr 4b *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.* (Zał. 5). Warto podkreślić, że w ramach dokonanej przez studentów zagranicznych, ogólnej oceny poziomu i organizacji procesu kształcenia na wydziale, w porównaniu do wydziału macierzystego ankietowanych osób, bardzo dobrze zostali ocenieni wykładowcy, przede wszystkim za wysoki poziom merytoryczny zajęć i doskonałą znajomość języka obcego.

Proces umiędzynarodowienia jest także przedmiotem ewaluacji przeprowadzanej na podstawie ankiet studenckich. Studenci, którzy skorzystali z udziału w programie Erasmus+ mają możliwość oceny odbytego wyjazdu w anonimowej ankiecie (jako część ankiety ewaluacyjnej) ze wskazaniem spraw wymagających działań naprawczych. Wszystkie uwagi i wnioski kierowane są następnie do Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia, który podejmuje odpowiednie działania. Wydział zapewnia transparentną informację dotyczącą intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia poprzez:

- prowadzoną przez koordynatorów ds. Programu Erasmus ewidencję wyjazdów/przyjazdów nauczycieli/studentów w ramach programu Erasmus oraz w ramach innych programów wymiany,
- wprowadzanie bezpośrednio do POLON danych dotyczących mobilności, które są wykorzystywane np. na potrzeby tworzenia ogólnopolskich rankingów wydziałów prawa,
- zbieranie i publikowanie na stronie internetowej wydziału informacji o aktywności, w tym międzynarodowej, pracowników i studentów⁶⁶.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

- 1) Transgraniczna Szkoła Administracji Publicznej, której celem jest zaznajomienie studentów uczelni partnerskich z innych państw (Rosji, Ukrainy i Białorusi) z ogólnymi rozwiązaniami prawnymi i organizacyjnymi funkcjonowania administracji publicznej Polski, Białorusi, Ukrainy i Rosji.
- 2) Wielość proponowanych szkół prawa obcego. Celem tych projektów jest lepsze dostosowanie oferty edukacyjnej do zmieniających się potrzeb rynku pracy.
- 3) Stała współpraca wydziału z uczelniami i organizacjami z różnych rejonów świata.
- 4) Opracowanie przez pracowników wydziału materiałów dydaktycznych wykorzystywanych na innych uczelniach w Polsce kształcących także na kierunku Administracja.
- 5) Uwzględnianie w programie studiów szerokiej oferty w zakresie nauczania języków obcych i przedmiotów wykładanych w języku obcym.

⁶⁶ <https://prawo.uwb.edu.pl/aktywnosci-pracownikow-i-studentow-wydzialu-prawa>

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

System wsparcia jest wszechstronny i stały. Dotyczy wszystkich studentów i spełnia zróżnicowane potrzeby określonych grup. System ten obejmuje różne aspekty – merytoryczne (naukowe oraz dydaktyczne), materialne, organizacyjne, zawodowe, z zakresu bezpieczeństwa.

System wsparcia jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością. W 2012 r. na Uniwersytecie utworzono Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych, które wykonuje szereg zadań związanych z potrzebami osób z niepełnosprawnością (Zał. 83). Powołany jest pełnomocnik ds. osób z niepełnosprawnościami – uniwersytecki⁶⁷, jak i wydziałowy⁶⁸. Uchwalony został Program działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych (Zał. 32) oraz szereg rozwiązań alternatywnych dla osób niepełnosprawnych (Zał. 31). Opracowano szczegółowe wskazówki dotyczące pracy ze studentami niemówiącymi⁶⁹, niesłyszącymi⁷⁰, niewidomymi⁷¹, działa wypożyczalnia sprzętu specjalistycznego. Dodatkowo w kwietniu 2020 r. na potrzeby nauczycieli akademickich powstały wytyczne dotyczące tworzenia materiałów dydaktycznych spełniających wymogi dostępności uniwersalnej⁷².

Wszelkie formy wsparcia osób z niepełnosprawnościami zmierzają do zapewnienia równych szans realizacji kształcenia, uwzględniając stopień i charakter niepełnosprawności oraz specyfikę kierunku studiów. Zakres dostępnych instrumentów wspierania osób z niepełnosprawnościami w Uniwersytecie w Białymstoku określają m.in.:

- 1) *Uchwała nr 1723 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie Regulaminu studiów Uniwersytetu w Białymstoku* (Zał. 28),
- 2) *Uchwała nr 848 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 23 września 2009 r. w sprawie Programu działań na rzecz wyrównywania szans edukacyjnych studentów niepełnosprawnych „Uniwersytet Szansą dla Wszystkich”* (Zał. 32),
- 3) *Uchwała nr 2624 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad wprowadzania i zastosowania rozwiązań alternatywnych dla studiujących osób niepełnosprawnych* (Zał. 31).

W uzasadnionych przypadkach student z niepełnosprawnością może ubiegać się o rozwiązania alternatywne, w szczególności o:

- 1) zmianę zasad uczestnictwa w zajęciach,

⁶⁷ <https://uwb.edu.pl/pelnomocnik-ds-osob-niepelnosprawnych>

⁶⁸ <http://prawo.uwb.edu.pl/studenci-z-niepelnosprawnoscia>

⁶⁹ https://uwb.edu.pl/uploads/tiny/PROMOCJA%202019/Wskazowki_dla_wykladowcow_mowa.pdf

⁷⁰ https://uwb.edu.pl/uploads/tiny/PROMOCJA%202019/Wskazowki_dla_wykladowcow_sluch.pdf

⁷¹ https://uwb.edu.pl/uploads/tiny/PROMOCJA%202019/Wskazowki_dla_wykladowcow_wzrok.pdf

⁷² <https://prawo.uwb.edu.pl/materialy-dla-studentow-z-niepelnosprawnoscia-anglojezycznych-itp>

- 2) dostosowanie materiałów dydaktycznych do alternatywnych form zapisu,
- 3) możliwość otrzymywania od nauczycieli akademickich materiałów dydaktycznych w formie dostępnej (np. w formie elektronicznej),
- 4) zmianę terminu, formy i trybu uzyskiwania zaliczeń i zdawania egzaminów,
- 5) wydłużenie czasu na przygotowanie prac zaliczeniowych,
- 6) korzystanie z będącego w dyspozycji Uniwersytetu sprzętu specjalistycznego ułatwiającego dostęp do informacji i zajęć osobom z różnym rodzajem niepełnosprawności na zasadach określonych zarządzeniem rektora,
- 7) korzystanie z dodatkowych urządzeń technicznych rejestrujących przebieg zajęć (m.in. dyktafon, aparat fotograficzny),
- 8) realizację przedmiotu w formie alternatywnej tj. realizację przedmiotu w sposób dostosowany do możliwości wynikających z sytuacji zdrowotnej i umożliwiający uzyskanie przez studenta założonych dla przedmiotu efektów uczenia się,
- 9) inną formę odbywania praktyki.

W uzasadnionych przypadkach student może ubiegać się również o:

- 1) częściowe zwolnienie z obowiązku uczęszczania na zajęcia,
- 2) możliwość zaliczenia materiału w trybie indywidualnym, w przypadku gdy sytuacja zdrowotna uniemożliwia mu regularne uczestnictwo w zajęciach,
- 3) możliwość organizacji indywidualnych konsultacji, jeżeli niepełnosprawność szczególnie uniemożliwia uczestnictwo w zajęciach dydaktycznych, na zasadach określonych zarządzeniem rektora,
- 4) zmianę form sprawdzania wiedzy w trakcie trwania zajęć,
- 5) włączenie osób trzecich, np. tłumacza języka migowego, asystenta dydaktycznego na zasadach określonych w zarządzeniu rektora.

Dodatkowo na Wydziale Prawa są prowadzone liczne działania zwiększające dostępność architektoniczną, cyfrową i komunikacyjną (np. pętle induktofoniczne, napisy w alfabecie Braille'a, systemy FM oraz kserokopiarka do użytku osób z niepełnosprawnościami, stanowisko w czytelni z technologiami asystującymi), co szerzej opisano w kryterium 5.

Osoby z niepełnosprawnościami mogą liczyć na wsparcie w postaci usług asystenta. Zasady realizacji tej formy wsparcia określa Regulamin przyznawania asystenta dydaktycznego studentom i doktorantom z niepełnosprawnością oraz udzielania wsparcia w formie dodatkowych, indywidualnych zajęć dydaktycznych będący załącznikiem do *Zarządzenia nr 23 Rektora Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 25 lipca 2018 roku* (Zał. 84). Student z niepełnosprawnością może ubiegać się o wsparcie w postaci usług asystenta dydaktycznego, gdy jego stan zdrowia uniemożliwia

realizację obowiązków akademickich w sposób standardowy, tj. nie pozwala mu na samodzielne lub w pełni samodzielne wykonywanie czynności związanych z udziałem w procesie kształcenia. Student z niepełnosprawnością ubiegający się o przyznanie asystenta może zaproponować osobę, która będzie pełniła te obowiązki lub zwrócić się do Centrum Wsparcia Studentów i Doktorantów Niepełnosprawnych o wskazanie takiej osoby. Kwalifikacja osób do pełnienia funkcji asystenta jest uwarunkowana pozytywnym wynikiem rozmowy kwalifikacyjnej, przeprowadzonej z kandydatem przez pracownika Centrum.

W obecnych warunkach spowodowanych pandemią COVID-19 Wydział służy studentom z niepełnosprawnością wsparciem w zakresie zdalnego kształcenia. Wszyscy studenci z niepełnosprawnościami otrzymali osobiste maile z pytaniem odnośnie prowadzenia i dostępności do zajęć dydaktycznych prowadzonych w formie kształcenia zdalnego wraz z prośbą o ewentualne uwagi w zakresie formy przekazu treści kursów, na które w większości udzielili odpowiedzi. Nie zgłaszali żadnych problemów.

W ramach kształcenia zdalnego studentów z niepełnosprawnościami pracownicy Wydziału Prawa zostali zobowiązani do stosowania rozwiązań alternatywnych wobec takich osób. Pomocy w tym zakresie udziela Biuro Pełnomocnika ds. Osób Niepełnosprawnych UwB. Na jego adres e-mail można było kierować materiały, które nie występowały w wersji elektronicznej. Można było przestać spis literatury wraz z niezbędnymi zakresami stron. Warunkiem przygotowania przez biuro wskazanych materiałów była ich dostępność w zbiorach Biblioteki Głównej UwB. Instrukcja dotycząca tworzenia dokumentów programu Word z ułatwieniami dostępu dla osób niepełnosprawnych została umieszczona na stronie internetowej⁷³.

W zakresie wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy wskazać należy, że jest ono wieloaspektowe i zróżnicowane. Wsparcie takie zapewnia m.in. Biuro Karier. Pierwszym i podstawowym działaniem BK jest pośrednictwo pracy. Biuro Karier posiada bazę pracodawców, którzy najczęściej zatrudniają studentów i absolwentów. Dostęp do tych ofert mają studenci na stronie Biura Karier oraz w mediach społecznościowych - Facebook. Biuro oferuje praktyki pozazawodowe, które umożliwiają studentom Wydziału Prawa odbycie praktyk zarówno w branży związanej z kierunkiem Administracja, jak i w dowolnie wybranej dla siebie branży, jeżeli student widzi w tym szansę na zwiększenie swej elastyczności na rynku pracy.

Drugim filarem działania Biura Karier jest poradnictwo zawodowe indywidualne oraz grupowe. Każdy student Wydziału Prawa może skonsultować się z doradcą zawodowym i omówić indywidualną ścieżkę kariery, stworzyć odpowiednie do kierunku dokumenty aplikacyjne na rynek pracy, w tym zwłaszcza z uwzględnieniem wymagań rekrutacyjnych w organach administracji

⁷³ <https://uwb.edu.pl/dostepne-materialy>

publicznej. Dodatkowo w ramach doradztwa grupowego Biuro oferuje gamę szkoleń z umiejętności interpersonalnych, które przygotowują studentów do wejścia na rynek pracy.

Biuro Karier bada też losy absolwentów, wyniki z poszczególnych badań przekazywane są wydziałom, aby te mogły doskonalić programy studiów zgodnie z sugestiami wynikającymi z badań. W 2018 r. Biuro Karier UwB przeprowadziło Badanie Pracodawców, które odbyło się w formie wywiadu z pracodawcami zatrudniającymi absolwentów UwB. Studenci mogą również korzystać z oferty Biura Karier w zakresie doskonalenia kluczowych na rynku pracy kompetencji miękkich (stale aktualizowane pakiety warsztatów dostępne są na stronie internetowej⁷⁴).

Należy też zauważyć, że dużą część pracowników prowadzących zajęcia na kierunku Administracja stanowią praktycy – sędziowie sądów administracyjnych (w tym NSA), adwokaci, radcy prawni, osoby zajmujące kierownicze stanowiska w administracji publicznej, czy też osoby pracujące w innych zawodach prawniczych. Ułatwia to przenikanie wymagań rynku i obrotu prawnego do procesu kształcenia, ułatwiając studentom wejście na rynek pracy. Funkcjonuje też Centrum Praktyk Sądowych.

Wydział zapewnia szereg form wsparcia związanych ze zdobywaniem przez studentów wiedzy praktycznej z zakresu funkcjonowania administracji publicznej i sądownictwa administracyjnego. W latach 2015-2018 organizowano wyjazdy studyjne do Naczelnego Sądu Administracyjnego, w ramach których studenci brali udział w wyznaczonych rozprawach, odbywali spotkania z sędziami NSA, w tym z przedstawicielami Biura Orzecznictwa NSA. W ostatnich latach stale organizuje się konkursy wiedzy z zakresu prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego i sądownictwa administracyjnego, prawa samorządu terytorialnego. W roku 2017 zorganizowano Ogólnopolski Konkurs Prawa Ochrony Środowiska, a od 10 lat odbywa się także Ogólnopolski Konkurs Prawa Konstytucyjnego. Odbywają się warsztaty sporządzania decyzji administracyjnych, pism procesowych, skarg do wojewódzkiego sądu administracyjnego, skarg kasacyjnych. Ponadto organizowane są wyjścia na rozprawy do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, czy też spotkania z pracownikami administracji. Szczególnie intensywnie wsparcie w powyższym zakresie zapewniają pracownicy Katedry Prawa i Postępowania Administracyjnego.

Studenci kierunku Administracja mają możliwość działania w Studenckiej Poradni Prawnej. To metoda nauczania łącząca element praktyki z rozwojem wrażliwości społecznej absolwentów, stosowana z powodzeniem w wielu częściach świata. Działająca na Wydziale Prawa UwB Studencka Poradnia Prawna od lat znajduje się w czołówce rankingów, a w 2017 roku została uznana za

⁷⁴ <https://uwb.edu.pl/warsztaty-biura-karier-uwb>

najlepszą w Polsce⁷⁵. W szczególności wskazać należy, że jedną z sekcji działających w ramach Poradni jest sekcja prawa administracyjnego, ale studenci kierunku Administracja mogą działać w każdej z istniejących sekcji, wedle własnych potrzeb i zainteresowań.

Dodatkowym wsparciem studentów w zakresie wejścia studentów na rynek pracy jest możliwość współuczestnictwa praktyków (w szczególności osób pełniących funkcje kierownicze w administracji publicznej lub mających wieloletnie doświadczenie w pracy w urzędach obsługujących organy administracji publicznej) w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Współuczestnictwo może przybierać w szczególności formę debaty, dyskusji, omawiania przypadków z praktyki działania danego organu, czy też odpowiedzi na pytania studentów. Szczegółowe zasady współuczestnictwa praktyków w prowadzeniu zajęć na kierunku Administracja określa decyzja Dziekana Wydziału Prawa (Zał. 82).

W obecnych uwarunkowaniach spowodowanych pandemią COVID-10 zapewnia się stałe, rozbudowane i wszechstronne wsparcie studentów w zakresie kształcenia na odległość. Szeroko omówiono to już w kryterium 2.

W zakresie wsparcia studentów w działalności naukowej należy podkreślić, że działalność kół naukowych na wydziale jest bardzo rozbudowana, co zapewnia studentom możliwość pogłębiania wiedzy i prowadzenia badań naukowych w wybranym obszarze. Na Wydziale funkcjonuje ponad 20 kół naukowych. Studenci mogą działać w kołach dowolnie przez siebie wybranych, a ze względu na specyfikę kierunku Administracja szczególnie wartościowa jest możliwość działania w Studenckim Kole Prawa Administracyjnego, Kole Naukowym Prawa Finansowego, Kole Naukowym Prawa Ochrony Środowiska, Kole Naukowym Prawa Podatkowego czy też Kole Naukowym Prawa Edukacyjnego.

W celu zapewnienia najwyższej jakości opieki przyjęto, że pracownik uczelni powinien być opiekunem nie więcej niż dwóch kół naukowych, a w obszarze ich działalności posiadać znaczący dorobek naukowy. Decyzja co do obsady funkcji opiekuna naukowego koła uwzględnia opinie studentów zrzeszonych w kole.

Funkcjonuje też wiele organizacji studenckich, w tym o zasięgu międzynarodowym i branżowym. Część organizacji studenckich działa w obszarze sportu, turystyki, innowacji, biznesu, sztuki. Do ich dyspozycji jest m.in. hala sportowa, siłownia, ośrodki wypoczynkowe, baza wędkarska, akademickie inkubatory przedsiębiorczości, szereg centrów, fundacji i stowarzyszeń⁷⁶ działających na wydziale, a w innych budynkach UwB także m.in. aula widowiskowa, sale teatralne, tzw. Sara i Feniks. Największe organizacje studenckie mają własne, wyposażone w niezbędny sprzęt siedziby w

⁷⁵ <https://www.rp.pl/Rankingi/306129916-Ranking-wydzialow-prawa-2017---poradnie-prawne-Za-male-podium-dla-najlepszych.html>

⁷⁶ <http://prawo.uwb.edu.pl/stowarzyszenia-i-fundacje>

Uniwersyteckim Centrum Kultury, a mniejszym zapewnia się na wydziale i na uniwersytecie wszelkie niezbędne warunki lokalowo-techniczne, np. dostęp do sprzętu komputerowego i biurowego, pokoi i sal wykładowych.

System finansowania organizacji i kół naukowych spełnia wymogi ustawowe. Istnieją łącznie cztery ścieżki finansowania, w tym dwie na wydziale⁷⁷. Rozbudowane są też inne formy wsparcia, w tym niematerialne – kontakty, *know-how*, wsparcie organizacyjne. Do koordynacji prac organizacji i kół naukowych zatrudniony jest odrębny pracownik zarówno na poziomie wydziału, jak i uniwersytetu. Władze dziekańskie regularnie spotykają się z przedstawicielami kół naukowych. Zwyczajem jest także coroczne wręczanie dyplomów i nagród najaktywniejszym kołom i ich przedstawicielom.

Niezależnie od środków przekazywanych kołom naukowym na ich funkcjonowanie i organizowane przez nie projekty, dziekan finansuje studentom kierunku Administracja na ich wnioski uczestnictwo w konferencjach oraz koszty publikacji naukowych. Działalność publikacyjną studentów wspierają również podmioty związane z wydziałem (np. Stowarzyszenie Absolwentów Wydziału Prawa z Wydawnictwem Temida 2 czy Fundacja Prawo i Partnerstwo i jej wydawnictwo). Studentom umożliwia się publikowanie artykułów naukowych w czasopiśmie wydziału oraz wsparcie w zakresie publikowania w periodykach zewnętrznych. Na najlepszych czekają miejsca w szkole doktorskiej, do której, ze względu na bardzo wysoki poziom absolwentów, niełatwo się dostać. Studenci wybitni nie muszą jednak czekać aż do ukończenia studiów – mogą zostać przyjęci do szkoły doktorskiej jeszcze przed ich ukończeniem i tym samym łączyć status studenta i doktoranta. Wsparcie studentów wybitnych jest więc rozbudowane i systemowe.

Wydział zapewnia pełne wsparcie stypendialne na zasadach przewidzianych przepisami ustawowymi (Załącznik 85). W kształtowaniu systemu stypendialnego, w stopniu wykraczającym poza wymagania ustawowe, biorą udział przedstawiciele samorządu studenckiego. Kryteria przyznawania stypendiów z jednej strony odpowiadają potrzebom studentów i są adekwatne do ich sytuacji (stypendia socjalne, dla osób niepełnosprawnych, zapomogi), z drugiej zaś motywują do zdobywania wiedzy oraz osiągnięć naukowych (stypendia Rektora). Obok licznych stypendiów przyznawanych przez osoby prawne, jednostki samorządu terytorialnego czy inne organy władzy publicznej, funkcjonuje także dodatkowy system stypendiów w ramach programu *Santander Universidades* (Załącznik 86). Dodatkowym wsparciem finansowym w ostatnim czasie była możliwość przyznawania zapomóg finansowych studentom, którzy w wyniku sytuacji związanej z COVID-19 stracili zatrudnienie lub utracili część zarobków.

⁷⁷ <https://uwb.edu.pl/pozyskiwanie-i-rozliczanie-srodkow-finansowych-3986>

Wszystkie procesy dydaktyczne i naukowe są stale uzupełniane konsultacjami z nauczycielami akademickimi, także w przypadku zajęć w formie *blended learning*. Konsultacje odbywają się w każdym tygodniu, zarówno w terminach stałych (dokładne terminy widnieją w systemie USOS), jak i ustalonych indywidualnie, trwają co najmniej jedną godzinę dydaktyczną. W chwili obecnej ze względu na rozwój sytuacji epidemicznej konsultacje odbywają się zdalnie w czasie rzeczywistym za pomocą platformy Blackboard. Prowadzący zajęcia mają obowiązek umieścić w systemie USOS informację o terminie zdalnych konsultacji dla studentów wraz z linkiem umożliwiającym dostęp do nich. Ponadto, z każdym pracownikiem zapewniony jest stały kontakt mailowy, co daje studentom możliwość wyboru formy komunikacji adekwatnie do ich potrzeb.

Dodatkowo z myślą o studentach kierunku Administracja utworzono Repozytorium wykładów z zakresu przedmiotów realizowanych w ramach programu studiów⁷⁸. Studenci mają nieograniczony dostęp do tych wykładów w wybranym przez siebie czasie i zakresie - mogą więc z ich pomocą poszerzać wiedzę uzyskiwaną w ramach standardowych zajęć, jak również wracać do pewnych zagadnień, w tym również z poprzednich lat studiów. Materiały zawarte w Repozytorium nie zastępują, lecz uzupełniają zajęcia realizowane w ramach programu studiów.

Studenci są wspierani w zakresie rozwoju społecznego. Wydział promuje sukcesy studentów i działalność samorządu, pośredniczy w kontaktach z mediami, ekspertami i organami władzy, jest ambasadorem studenckiej działalności, wspiera ją na szczeblu ogólnopolskim i międzynarodowym. Każdego roku Dziekan przyznaje nagrody najaktywniejszym studentom, co motywuje do zdobywania osiągnięć organizacyjnych, naukowych i sportowych. Aktualnie obowiązuje w tym zakresie *Decyzja nr 33 Dziekana Wydziału Prawa UwB z dnia 10 września 2020 r. w sprawie nagradzania studentów Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku*, której podstawą jest §38 pkt 2 Regulaminu Studiów Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 roku. Zgodnie z §1 decyzji studenci mogą liczyć na:

- 1) nagrody finansowe przyznawane raz w roku studentom, którzy osiągnęli bardzo dobre wyniki w nauce,
- 2) wyróżnienia, nagrody finansowe, dyplomy uznania Dziekana Wydziału Prawa za zaangażowanie w działalność organizacyjną, sportową lub naukową na rzecz Wydziału Prawa,
- 3) dofinansowanie indywidualnych wyjazdów naukowych.

Dodatkowo w poprzednich latach funkcjonowała nagroda „Aktywny student”, przyznawana za osiągnięcia naukowe, organizacyjne lub sportowe. Budżet nagrody wynosił 6000 zł, a w skład kapituły przyznającej nagrody, oprócz władz dziekańskich, wchodził także reprezentanci studentów wyłonieni przez samorząd studencki. Zwycięzcy odbierali wyróżnienia podczas uroczystej inauguracji

⁷⁸ <https://prawo.uwb.edu.pl/repozytorium-dla-kierunku-administracja>

roku akademickiego. Szczegółowe zasady przyznawania nagrody określały odpowiednie zarządzenia dziekana Wydziału Prawa – kolejno z 2008 roku, z 2015 roku i z 2018 roku.

Studenci aktywni oraz posiadający szczególne potrzeby (np. osoby z niepełnosprawnością, pracujące, studiujące więcej niż jeden kierunek lub wychowujące dzieci) mogą studiować w indywidualnym trybie, łącznie z dostosowanymi i ustalonymi indywidualnie terminami zaliczeń, przenoszeniem zajęć między latami i opieką wybranego tutora, zgodnie z odpowiednimi przepisami regulaminu studiów.

Studentom zapewnia się wszechstronne wsparcie w zakresie międzynarodowej mobilności. W ogłoszeniach o aktualnych rekrutacjach przedstawiane są kryteria formalne kandydatów, warunki finansowania wyjazdu danego projektu oraz zasady kwalifikacji do udziału w programie. W przypadku programu Erasmus+ wydział korzysta ze środków przeznaczonych na ten cel przez Komisję Europejską, niemniej jednak Dziekan również dysponuje pulą środków, którą wspiera studentów wyjeżdżających, szczególnie w tych przypadkach, w których student wyjeżdża w ramach umowy bilateralnej bez przewidzianego stypendium. Studenci z niepełnosprawnościami mogą ubiegać się o dodatkowe dofinansowanie wyjazdu z tytułu niepełnosprawności na zasadach obowiązujących w programie Erasmus+ (Szerzej: Kryterium 7).

Nową inicjatywą w zakresie szeroko rozumianego umiędzynarodowienia studentów kierunku Administracja jest powstanie Transgranicznej Szkoły Administracji Publicznej, której głównym celem jest zaznajamianie studentów uczelni partnerskich z ogólnymi rozwiązaniami prawnymi i organizacyjnymi funkcjonowania administracji publicznej Polski, Białorusi, Ukrainy i Rosji w zakresie podstawowych regulacji prawnych z zakresu prawa konstytucyjnego, administracyjnego i europejskiego związanych z funkcjonowaniem organów administracji publicznej. Językiem wykładowym jest język angielski lub rosyjski. Zdobywanie wiedzy i umiejętności dotyczących administracji publicznej w różnych państwach Europy Wschodniej udokumentowane stosownym certyfikatem ukończenia tej formy kształcenia będzie pomocne dla absolwentów na rynku pracy, jako element zwiększający szansę na zdobycie zatrudnienia w szczególności w takich organach administracji publicznej, w których istotną rolę pełni pierwiastek transgraniczny.

Przeprowadzane są szkolenia adresowane do pracowników dotyczące postępowania ze studentami z różnego rodzaju niepełnosprawnością. Każdy rok studiów ma przydzielonego opiekuna o odpowiednim doświadczeniu dydaktycznym⁷⁹ oraz kompetencjach miękkich. Odrębnie działają także opiekunowie praktyk, zapewniający pieczę nad prawidłowym i zgodnym z oczekiwaniami studentów odbywaniem praktyk przewidzianych w programie kształcenia.

⁷⁹ <https://prawo.uwb.edu.pl/opiekunowie-4099> oraz <https://prawo.uwb.edu.pl/opiekunowie>

Na wydziale funkcjonuje rozbudowany system przeciwdziałania przemocy i dyskryminacji. Dziekan Wydziału Prawa ustanowił zasady reagowania na konflikty, dyskryminację i przemoc oraz zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, obejmujące także procedury postępowania w takich przypadkach, w tym działania profilaktyczne (Zał. 66). Na stronie internetowej jednostki oraz w gablotach w budynku udostępnia się odpowiednie informacje dotyczące sposobów pomocy ofiarom konfliktów, dyskryminacji i przemocy oraz zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa (m. in. adresy białostockich centrów pomocy, telefony zaufania). Zawarto porozumienie z Komendantem Miejskim Policji, które obejmuje m.in. realizowanie przez funkcjonariuszy policji działań edukacyjno-profilaktycznych (Zał. 87).

Studentom i pracownikom zapewnia się szkolenia BHP, szkolenia w zakresie bezpieczeństwa podczas wyjazdów zagranicznych. Pracownicy wydziału są członkami Sieci Naukowej „Wykluczenie społeczne – Solidarność społeczna”⁸⁰. Wydział tworzy także możliwości angażowania się studentów w działania społeczne i wolontaryjne poza uczelnią, np. w postaci Studenckiego Pogotowia Lekcyjnego⁸¹. Na uniwersytecie działa Erasmus Student Network, służący wsparciem studentom zagranicznym w aklimatyzacji w zakresie prowadzonego programu „Mentor”⁸², a także szereg innych form wsparcia studentów zagranicznych oraz polskich studentów wyjeżdżających (Szerzej: Kryterium 7).

Studenci mają stały, bieżący dostęp do informacji na temat systemu wsparcia stypendialnego, dydaktycznego, naukowego i organizacyjnego w przejrzystych i intuicyjnych zakładkach na stronie internetowej. Strona wydziału jest nowoczesna, responsywna, dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością i dwujęzyczna (a uniwersytecka – czterojęzyczna). W dużym zakresie wykorzystywany jest także system USOS (zawsze aktualny) oraz media społecznościowe (Szerzej: Kryterium 9). Każdy rocznik rozpoczyna swoje studia od spotkania inauguracyjnego z władzami wydziału, samorządem studenckim, przedstawicielami organizacji studenckich i kół naukowych oraz opiekunami roku, na którym przekazywane są wszystkie niezbędne informacje dot. różnych form i zakresów wsparcia w studiowaniu, przedstawiane są koła naukowe i możliwości rozwoju/aktywności studenckiej. W razie potrzeby podobne spotkania organizowane są w trakcie roku akademickiego.

Wszelkie zastrzeżenia i skargi od studentów przyjmuje Prodziekan ds. dydaktyki dwa razy w tygodniu, w terminach dogodnych dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych. Oprócz tego procedurę reagowania na konflikty i ich rozwiązywania określają przywołane już wyżej zasady ustanowione przez Dziekana. Dla zachowania komfortu zgłaszającego, skargi i wnioski można

⁸⁰ <http://kpaist.uksw.edu.pl/siec-naukowa-ds-wykluczenia-spoiecznego/>

⁸¹ <https://uwb.edu.pl/nawosci/aktualnosc/nabor-do-studenckiego-pogotowia-lekcyjnego-zostan-wolontariuszem-pomoz-dzieciakom/aabedc6a>

⁸² <https://uwb.esn.pl/>; <https://uwb.esn.pl/pl/events/zosta%C5%84-mentorem>

również zgłaszać anonimowo w ramach stałej ankiety ewaluacyjnej, a w stosunku do poszczególnych pracowników w anonimowych ankietach ich dotyczących. Student wnoszący skargę osobiście jest informowany o sposobie jej rozpatrzenia, a wnoszący skargę anonimowo może zapoznać się ze sposobem jej rozpatrzenia w raporcie (Szerzej: Kryterium 10). Na UwB funkcjonują również rzecznicy dyscyplinarni ds. studentów i ds. nauczycieli akademickich⁸³.

Obsługą studiów zajmuje się wykwalifikowana i doświadczona kadra administracyjna (obejmująca 7 osób), a dodatkowo proces kształcenia wspomagają pracownicy biblioteki i pracowni komputerowej. Pracownicy stale podnoszą swoje kompetencje, m.in. poprzez uczestnictwo w wydarzeniach, np. Forum Dziekanatów, udział w szkoleniach wewnętrznych i zewnętrznych (prowadzi się rejestr szkoleń). Obsługa studentów jest zapewniana w języku polskim, angielskim oraz rosyjskim. Dziekanat jest otwarty przez 6 dni w tygodniu, w terminach dogodnych dla studentów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Samorząd studencki jest w znacznym stopniu zaangażowany w rozwój i wsparcie studentów, w tym zakresie należy do najaktywniejszych w regionie. Władze wydziału wykorzystują ten potencjał. Przedstawiciele samorządu m.in. współpracują z zespołami dydaktycznymi, współtworzą dokumenty dotyczące kształcenia (w tym programy studiów), stymulują ich unowocześnianie. Cyklicznie odbywają się spotkania władz wydziału z samorządem szczebla wydziałowego i uczelnianego. Bliska jest współpraca w zakresie systemu zapewniania jakości kształcenia i jego promocji (Szerzej: Kryterium 10). Samorząd ma zapewnione wszystkie warunki materialne i niematerialne niezbędne do działania oraz wykonywania jego uczelnianych i pozauczelnianych obowiązków. Spełnione są w tym zakresie wszystkie wymagania i rekomendacje sformułowane przez Radę Główną Nauki i Szkolnictwa Wyższego w stanowisku nr 52/2007⁸⁴. Stosunki władz wydziału oraz samorządu od lat cechuje podejście partnerskie. Zyskuje na tym jakość kształcenia.

Omówione powyżej syntetycznie formy wsparcia studentów są sformalizowane decyzją Dziekana (Zał. 11).

Wszystkie istniejące formy wsparcia studentów są stale monitorowane, udoskonalane i rozszerzane. Istotną rolę odgrywa w tym zakresie tzw. ankieta ewaluacyjna – odrębna od standardowych ankiet dotyczących poszczególnych zajęć dydaktycznych – która w sposób anonimowy pozwala wskazać studentom obszary wymagające doskonalenia i poprawy. Jest ona częścią funkcjonowania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia (Szerzej: Kryterium 10). Ważnym instrumentem ciągłego udoskonalania systemu wsparcia studentów, zwłaszcza pod względem ich skuteczności i wszechstronności, są także badania absolwentów oraz spotkania władz

⁸³ <http://bip.uwb.edu.pl/uwb/rzeczniczy-dyscyplinarni/6535,Rzeczniczy-dyscyplinarni.html>

⁸⁴ <http://www.rgnisw.nauka.gov.pl/stanowiska-2007/stanowisko-nr-52-2007-rady-glownej-szkolnictwa-wyzszego-z-dnia-11-kwietnia-2007-r-.html>

dziekańskich z samorządem studenckim, przedstawicielami organizacji studenckich oraz kół naukowych. Informacje zwrotne nt. efektywności systemu wsparcia studentów pozyskuje się również za pośrednictwem opiekunów roczników, opiekunów kół naukowych, opiekunów praktyk.

Dokonując stałego przeglądu i doskonalenia form wsparcia studentów, Wydział nie ogranicza się jedynie do wskaźników i metod wewnętrznych, ale też zewnętrznych i niezależnych od uczelni. Pewnych informacji i obszarów możliwych do udoskonalenia dostarczają też różnego rodzaju rankingi (np. rankingi studenckich poradni prawnych), których wyniki ogólne i szczegółowe są analizowane i wykorzystywane do ulepszania systemu wsparcia studentów. Co więcej, studenci aktywnie uczestniczą w ogólnopolskim ruchu studenckim, gdzie również identyfikują dobre praktyki i przenoszą je na funkcjonowanie Wydziału.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

- 1) Stworzenie i funkcjonowanie kompleksowego systemu wsparcia studentów z niepełnosprawnościami.
- 2) Umożliwienie studentom wszechstronnego rozwoju w ramach działającej na Wydziale Prawa Studenckiej Poradni Prawnej (ocenianej jako jedna z najlepszych w kraju), w szczególności w obszarach dedykowanych studentom kierunku Administracja (m.in. sekcja prawa administracyjnego).
- 3) Wszechstronny system wzbogacania wiedzy zdobywanej w toku studiów o aspekty praktyczne.
- 4) Rozbudowany system motywowania studentów do wykazywania się zdobywaną wiedzą.
- 5) Funkcjonowanie efektywnego i wielopoziomowego systemu informowania o możliwościach rozwoju i zapewnianych studentom formach wsparcia w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy.
- 6) Rozbudowany system konsultacji z nauczycielami akademickimi, obejmujący zarówno stałe konsultacje w terminach wyznaczonych przez nauczycieli, jak i możliwość indywidualnego ustalenia terminu konsultacji odpowiadającego studentowi,
- 7) Wprowadzenie systemu stałej ewaluacji i doskonalenia systemu wsparcia studentów przy wykorzystaniu wskaźników i instrumentów wewnętrznych i zewnętrznych,
- 8) Promowanie integracji środowiska studenckiego połączone z nabywaniem/pogłębianiem przez studentów tzw. kompetencji miękkich („Lider” – doroczny projekt wyjazdów integrujących studentów wokół rozwoju wskazanych kompetencji).

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Publiczny dostęp do informacji o programie studiów i warunkach jego realizacji odbywa się poprzez Biuletyn Informacji Publicznej, stronę internetową wydziału, *social media*, tablice informacyjne i kontakt bezpośredni. Szczegółowe informacje dla kandydatów na temat celów kształcenia, warunków przyjęcia i zasad rekrutacji, profilu absolwenta i programu studiów, a także akty prawne dotyczące procesu rekrutacji, charakterystyki kierunku oraz przebiegu studiów ogłaszane są poprzez ogólnouniwersytecki system IRK, obsługiwany przez Uniwersyteckie Centrum Rekrutacji. Na stronie internetowej wydziału (w zakładce Kandydat/Rekrutacja) kandydat ma dostęp do zbioru wszelkich potrzebnych informacji na temat rekrutacji. Rekrutacja na rok akademicki 2020/2021 odbywała się na podstawie *uchwały nr 2427 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 26 czerwca 2019 r.* (Załącznik 56). O studiach na UwB informują także filmy promocyjne, realizowane przez Dział Promocji UwB.

Szczegółowe informacje dla studentów przekazywane są za pośrednictwem strony internetowej wydziału, dostępnej także w języku angielskim z myślą o studentach zagranicznych oraz dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (Szerzej: Kryterium 5). Informacje te obejmują program studiów, efekty uczenia się, możliwości rozwoju studentów i ofertę stypendialną, katalog aktów prawnych dotyczących zasad studiowania i dyplomowania, procedury zapewniania jakości kształcenia, potwierdzania efektów uczenia się, system zaliczania osiągnięć, praktyk studenckich, samorządu studenckiego, kół naukowych i organizacji studenckich (Szerzej: Kryterium 8). Informacje te publikowane są odpowiednio dla każdego kierunku, trybu i poziomu studiów. Ponadto, poprzez stronę wydziału studenci są informowani o aktualnościach naukowych, naborach do projektów badawczych, ważnych wydarzeniach z życia wspólnoty uczelni.

Na wydziale zatrudniony jest pracownik ds. promocji, do którego zadań należy promowanie wydziału i studiów m.in. w mediach społecznościowych (*Facebook, Instagram, LinkedIn*). We wspomnianych mediach pojawiają się ważne informacje na temat funkcjonowania wydziału. Do informowania studentów wykorzystywany jest także mailing na konta indywidualne studentów poprzez system USOSMail. Sam system USOS również wykorzystywany jest w szerokim zakresie - w poszczególnych zakładkach umieszczane są informacje o terminach konsultacji, informacje kontaktowe do wszystkich nauczycieli akademickich, sylabusy poszczególnych przedmiotów, czy też codziennie aktualizowane rozkłady zajęć.

Odrębne strony www oraz profile na *Facebook* 'u prowadzą także Rada Samorządu Studentów Wydziału Prawa UwB oraz koła naukowe i organizacje studenckie. Poprzez konta na

Facebook 'u odbywa się krzyżowa wymiana informacji między profilami Wydziału Prawa, Rady Samorządu Studenckiego, organizacji i kół naukowych oraz zamkniętych grup studenckich poszczególnych roczników. Ponadto, studenci informowani są o organizacji toku studiów, planie zajęć i bieżących wydarzeniach czy ofercie stypendialnej poprzez ogłoszenia wywieszane na ogólnodostępnych tablicach informacyjnych w siedzibie wydziału.

W czasie pandemii wydział prowadzi rozbudowaną politykę informacyjną dot. organizacji kształcenia w formie zdalnej, formach realizacji programu studiów i formach wsparcia w tym zakresie. Również w tym obszarze wykorzystuje się różne kanały komunikacji, co szerzej opisano w ramach kryterium 8.

Informacje dla kandydatów na temat oferty wydziału, profilu i programu studiów są również publikowane w drukowanych informatorach uniwersytetu, w ulotkach i materiałach promocyjnych przygotowywanych co roku przez wydział.

Co roku Wydział Prawa najaktywniej spośród wszystkich wydziałów uniwersytetu angażuje się w Salon Maturzystów. Organizuje swoje stoisko w ramach oferty uniwersytetu, na którym zainteresowanym udzielane są informacje na temat organizacji studiów, zasad rekrutacji, a także kolportowane są materiały informacyjne. Stoisko wydziału obsługiwane jest wspólnie przez studentów reprezentujących samorząd studencki i koła naukowe, pracowników administracji oraz pracowników badawczo-dydaktycznych.

Wydział prowadzi bliską współpracę ze szkołami średnimi w regionie. Licealiści biorą udział w licznych wydarzeniach, takich jak konferencje naukowe, debaty oksfordzkie oraz olimpiady i konkursy. Biorą także udział (w charakterze słuchaczy) w wykładach i szkoleniach. Działania te pozwalają na przekazywanie informacji o studiach na kierunku Administracja potencjalnym kandydatom (Szerzej: Kryterium 6).

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom. Dokonują ich cyklicznie studenci poprzez wypełnianie Ankiety ewaluacyjnej uwzględniającej, m.in. opinie na temat dostępności informacji o kierunku studiów, programie studiów, sylabusach. Oceny te analizowane są przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia, przekazywane dziekanowi i w razie potrzeby uzupełniane czy korygowane (Szerzej: Kryterium 10).

Informacje o zatrudnieniu absolwentów podlegają corocznej analizie Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia (np. „Badanie Losów Absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku rocznika 2018/2019. Raport z badań.” - Zał. 88). Wnioski przedstawiające sytuację absolwenta na lokalnym rynku pracy zamieszczane są w części 2. „Ocena procesu kształcenia” w corocznym

sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu jakości kształcenia publikowanego na stronie internetowej wydziału⁸⁵.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 9:

- 1) Zróżnicowanie – zgodnie z założeniami strategii Wydział Prawa i przewidzianymi w niej innowacyjnymi rozwiązaniami – kanałów informacyjnych służących upowszechnianiu dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach.
- 2) Dostosowanie systemu publicznego dostępu do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.
- 3) Wprowadzenie systemu informowania pracowników i publicznego dostępu do uchwał Rady Wydziału i Rady Dyscypliny a także Decyzji Dziekana Wydziału Prawa.

⁸⁵ <https://prawo.uwb.edu.pl/wydzialowy-system-zapewniania-i-doskonalenia-jakosci-ksztalcenia>

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Kształtowanie polityki jakości kształcenia na Wydziale Prawa odbywa się na podstawie *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ustalenia zasad działania wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia w Uniwersytecie w Białymstoku* (Załącznik 5). Udział w jej realizacji i wdrażaniu bierze wiele podmiotów. Stanowią one wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia. Instytucjonalnie tworzą go: Kolegium Dziekańskie, członkowie Rady Wydziału Prawa, zespoły powołane na wydziale: Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz Zespoły ds. monitorowania procesu kształcenia na wszystkich 4 kierunkach (w tym również na kierunku Administracja), Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne (w tym również na kierunku Administracja), Rada Konsultacyjna Wydziału Prawa i przedstawiciele Samorządu Studenckiego. W procesie tym uczestniczą również pracodawcy, nauczyciele akademicki oraz studenci.

Dziekan sprawuje ogólny nadzór nad realizacją procesu kształcenia na Wydziale Prawa. Organizuje system zapewniania jakości kształcenia w kierowanej przez siebie jednostce i odpowiada za prawidłowe jego funkcjonowanie oraz terminowe przeprowadzanie ankietyzacji, opracowanie wyników badań ankietowych i ich wykorzystanie w procesie doskonalenia jakości kształcenia. Realizuje w ten sposób zadania określone w § 16 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r.* W ramach swoich uprawnień zatwierdza tematy prac dyplomowych po zaopiniowaniu przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz podejmuje decyzje we wszystkich niezastrzeżonych dla innych organów sprawach studenckich związanych z przebiegiem studiów na wydziale. Prodziekan ds. dydaktyki odpowiada za nadzór nad realizacją programu studiów w danym trybie studiów. Kolegium Dziekańskie analizuje sprawozdania przygotowane przez Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia oraz Zespoły ds. monitorowania procesu kształcenia w zakresie poszczególnych kierunków w celu podejmowania przedsięwzięć zmierzających do podniesienia jakości kształcenia w jednostce. Ponadto, w ramach ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia, Kolegium Dziekańskie, zgodnie z harmonogramem, dokonuje ocen pracowników. Odbywają się one na podstawie obowiązującego Arkusza oceny okresowej nauczyciela akademickiego. Obejmuje on ocenę nie tylko działalności dydaktycznej, ale także afiliowanej przy UwB działalności naukowej, działalności organizacyjnej i podnoszenia kompetencji zawodowych. Zawiera też oświadczenie o przestrzeganiu praw autorskich. Przedstawione przez pracownika ww. przejawy aktywności wskazują najczęściej na jego rozwój jako nauczyciela akademickiego. Przekonują o możliwości i umiejętności wykorzystania wiedzy naukowej w dydaktyce.

Rada Wydziału, w skład której wchodzi Kolegium Dziekańskie, nauczyciele akademicy reprezentujący różne grupy, studenci, doktoranci i pracownicy administracji, realizuje określone przez Senat UwB wytyczne dla rad podstawowych jednostek organizacyjnych w sprawach uchwalania programów studiów.

Wydziałowy zespół ds. jakości kształcenia, w skład którego wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich i jeden przedstawiciel studentów wskazany przez samorząd studencki, realizuje zadania wynikające z przepisów zawartych w *ustawie - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 1 lipca 2018 r.* oraz przepisach wewnętrznych (w tym w *Uchwale nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r.*) i wewnętrznydziałowych. W szczególności podejmuje on działania monitorujące na rzecz zapewniania jakości kształcenia na wydziale (w tym prowadzenie badań ankietowych dotyczących oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem oraz opinii absolwentów, pracodawców i uczestników praktyk), a także dokonuje oceny własnej i sporządza coroczne sprawozdanie z funkcjonowania wszystkich elementów systemu jakości kształcenia na Wydziale Prawa, ze wskazaniem jego mocnych i słabych stron w poszczególnych obszarach podlegających monitorowaniu. Realizuje w ten sposób zadania określone w § 17 ust. 1 -2 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r.* (Zał. 89).

Zespoły do spraw monitorowania procesu kształcenia dokonują analizy i oceny: zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni; adekwatności programu studiów do zakładanych efektów uczenia się; zgodności programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów; prawidłowości stosowania punktów ECTS; zgodności treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów; sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów i uczestników studiów podyplomowych do informacji na temat stosowanych zasad oceniania; systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się; realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się; monitoringu karier studentów i absolwentów studiów (na podstawie informacji z Działu Spraw Studenckich – Biuro Karier), osób ubiegających się o stopień doktora i osób, które uzyskały ten stopień, prowadzonego przez ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki oraz zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, tj. wykonują zadania określone w § 5 ust. 1 pkt 1-8 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r.*

Kierunkowe Zespoły Dydaktyczne monitorują dostosowanie programów studiów na prowadzonych kierunkach do obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz potrzeb rynku pracy, a także przedstawiają dziekanowi projekty doskonalenia programów studiów w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia (w tym z analiz badań ankietowych studentów i absolwentów, monitoringu losów absolwentów), zaleceń Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz opinii Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa. Realizują w ten sposób zadania określone w § 21 ust. 1 pkt 1 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r.*

Rada Konsultacyjna Wydziału Prawa dokonuje oceny stopnia realizacji zakładanych dla danego kierunku studiów efektów uczenia się, opiniuje inicjatywy w zakresie powoływania nowych kierunków oraz proponuje zmiany w programach studiów mających na celu ich doskonalenie, w tym w zakresie ich dostosowania do potrzeb rynku pracy. Realizuje w ten sposób zadania określone w § 20 ust. 2 *Uchwały nr 2614 Senatu UwB z dnia 27 listopada 2019 r.*

Samorząd Studencki opiniuje programy kształcenia na wszystkich realizowanych kierunkach (w tym również na kierunku Administracja).

Kierownicy Katedr, Zakładów i Pracowni inicjują opracowywanie nowych lub modyfikowanie istniejących treści przedmiotów, a także nowych form i metod kształcenia. Ponadto, dokonują hospitacji zajęć dydaktycznych prowadzonych przez pracowników Katedr/Zakładów/Pracowni oraz monitorują oceny dokonywane przez studentów z wykorzystaniem ankiet w systemie USOS w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem.

Na Wydziale Prawa hospitacje stanowią ważny element ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia. Procedura ich przygotowania, przebiegu i zakończenia została uregulowana w § 7 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.* Wynika z niego, że wobec nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia hospitacje przeprowadza się obowiązkowo, natomiast wobec innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, doktorantami i uczestnikami studiów podyplomowych - fakultatywnie. Na początku każdego semestru dziekan przygotowuje ramowy plan przeprowadzania hospitacji. Zawiera on nazwy przedmiotów hospitowanych w danym semestrze, miejsca zajęć oraz nazwiska osób hospitowanych i hospitujących. Zajęcia każdego pracownika powinny być hospitowane co najmniej raz na cztery lata oraz przed wcześniejszą oceną okresową. W przypadku, gdy ocena ostatniej hospitacji zajęć dydaktycznych jest negatywna lub opinie wyrażone przez większość ankietowanych wskazują na istotne nieprawidłowości w zakresie wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z kształceniem, kolejną hospitację przeprowadza się nie później niż w okresie roku od uzyskania tej oceny czy opinii. Dziekan ma prawo przeprowadzić hospitację zajęć poza ramowym planem przeprowadzania hospitacji. Hospitacje zajęć dydaktycznych przeprowadza dziekan lub osoby przez niego upoważnione. Dziekan

wydziału, na którym prowadzone są zajęcia przez nauczyciela akademickiego zatrudnionego w innej jednostce, może wystąpić do kierownika jednostki zatrudniającej nauczyciela akademickiego o przeprowadzenie hospitacji poza ramowym planem przeprowadzania hospitacji.

Hospitacja zajęć dydaktycznych odbywa się w sposób niezapowiedziany, w dowolnym terminie zajęć danego semestru. Z przeprowadzonej hospitacji sporządza się protokół. W przypadku przeprowadzenia hospitacji przez osobę upoważnioną przez dziekana hospitujący przekazuje protokół dziekanowi. Hospitujący jest zobowiązany w ciągu jednego tygodnia od dnia hospitacji omówić treść protokołu z hospitowanym. Wzór protokołu hospitacji zajęć określa Załącznik nr 1 do *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.* Wgląd do protokołów hospitacji zajęć ma wyłącznie dziekan, osoby przez niego upoważnione, bezpośrednio hospitolowanego oraz właściwa komisja oceniająca. Hospitolowany na swój wniosek otrzymuje kserokopię protokołu hospitacji, potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez hospitującego bezpośrednio po jego omówieniu lub przez dziekana. Dziekan przekazuje do wglądu protokoły hospitacji zajęć właściwej komisji oceniającej.

Na podstawie § 16 w związku z § 6-7 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.* Dziekan Wydziału Prawa wydał *Decyzję nr 6 z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury oceny zajęć dydaktycznych na podstawie hospitacji.* Na jej mocy, na potrzeby realizacji wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia upoważnił on przewodniczącego wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia na czas jego kadencji do analizy protokołów hospitacji. Polega ona na ustaleniu ilości osób hospitolowanych wraz ze wskazaniem ich stopni i tytułów naukowych oraz przedmiotu i tematu zajęć oraz jego formy. Obejmuje zanonimizowane ilościowe opracowanie ocen zajęć, treści uwag i zaleceń osób hospitujących. Służy wyprowadzeniu ogólnych wniosków z przeprowadzonych hospitacji, wskazaniu mankamentów i kierunków doskonalenia zajęć. Wnioski z hospitacji zajęć dyskutowane są na posiedzeniu Rady Wydziału poświęconemu analizie sprawozdania z działania systemu zapewniania jakości kształcenia, a następnie zamieszczane są w corocznie publikowanym na stronie internetowej wydziału sprawozdaniu z funkcjonowania tego systemu. W praktyce, wobec części pracowników hospitujący najczęściej nie zgłaszają żadnych uwag w protokołach. Wobec pozostałych zawierają głównie pochwały. Zamieszczają też szczegółowe odniesienia dotyczące problematyki przedmiotu wykładanego przez hospitolowanego. Podobnie, wobec części pracowników hospitujący najczęściej nie zgłaszają żadnych zaleceń. Wobec pozostałych dotyczą one potrzeby udoskonalenia różnych aspektów prowadzenia zajęć. Zawierają też szczegółowe odniesienia dotyczące problematyki przedmiotu wykładanego przez hospitolowanego. Następnie hospitujący jest zobowiązany w ciągu jednego tygodnia od dnia hospitacji omówić treść protokołu z hospitolowanym.

W roku akad. 2019/2020 część hospitacji odbyła się w trybie zdalnym. Wnioski z nich wynikające zostały zawarte w opiniach dotyczących pracowników, składanych przez ich przełożonych.

Opiekunowie praktyk, będący nauczycielami akademickimi, nadzorują przewidziane w programie studiów praktyki zawodowe oraz poddają ocenie efekty kształcenia osiągnięte w ich ramach.

Nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia dydaktyczne, konsultacje ze studentami, weryfikują efekty kształcenia za pomocą form określonych w sylabusach, kierują pracami dyplomowymi oraz recenzują je, a także sprawują opiekę naukową nad studentami odbywającymi studia według indywidualnego programu studiów i opiekę nad kołami naukowymi.

Studenci biorą czynny udział w projektowaniu i ocenie procesu kształcenia, np. poprzez subiektywną ocenę przygotowania pracowników do zajęć i sposobu ich prowadzenia (ankiety w USOS), do których pracownicy mają wgląd i których opracowane wyniki zawierane są w rocznych sprawozdaniach Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia.

Zatem, zarówno społeczność akademicka, jak i przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wypracowują standardy związane z procesem kształcenia.

Należy podkreślić, że wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia stanowi sprawnie zorganizowany mechanizm. Działa w oparciu o szereg przyjętych procedur zaopiniowanych przez Radę Wydziału i usankcjonowanych stosownymi decyzjami Dziekana Wydziału Prawa (Zał. 90). Kompleksowość strukturalna i kompetencyjna poszczególnych ogniw systemu może stanowić punkt odniesienia dla innych wydziałów.

Realizacja polityki jakości rozpoczyna się od odpowiednio przygotowanej i przeprowadzonej rekrutacji na kierunek Administracja (Szerzej: Kryterium 3). Zasady te zamieszczone są na stronie internetowej wydziału w zakładce Kandydat, a szczegółowe informacje - na stronie Internetowej Rejestracji Kandydatów.

Nadzór nad kierunkiem studiów od 2015 r. sprawuje Kierunkowy Zespół Dydaktyczny. Działa on na podstawie *Decyzji nr 2 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 17 stycznia 2020 r. w sprawie powołania Kierunkowych Zespołów Dydaktycznych* (Zał. 91). Monitoruje dostosowywanie programów studiów na kierunku do obowiązujących w tym zakresie przepisów oraz potrzeb rynku pracy, a także przedstawia dziekanowi projekty doskonalenia programu studiów w oparciu o wnioski wynikające ze sprawozdań Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia (w tym z analiz badań ankietowych studentów i absolwentów, monitoringu losów absolwentów), wskazań Polskiej Komisji Akredytacyjnej oraz opinii Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa. W skład Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego wchodzi przedstawiciele nauczycieli akademickich

prowadzący zajęcia na kierunku Administracja oraz przedstawiciel studentów wskazany przez Samorząd Studencki.

Projektowanie, dokonywanie zmian i zatwierdzanie programu studiów przeprowadzane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Zmiany proponuje Kierunkowy Zespół Dydaktyczny na podstawie *Decyzji nr 5 Dziekana Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 10 lutego 2020 r. w sprawie procedury monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia, w tym monitorowania programu studiów* (Zał. 8). Zgłosić je może także Zespół ds. monitorowania jakości kształcenia na kierunku Administracja. Propozycje zmian opracowuje Kierunkowy Zespół Dydaktyczny. Dziekan przedstawia je na posiedzeniu Rady Wydziału, na którym są dyskutowane, a następnie przez nią opiniowane.

Na wydziale przeprowadzana jest systematyczna ocena programu studiów. Następuje w ramach przyjętej procedury monitorowania i doskonalenia procesu kształcenia. Obejmuje ona analizę i ocenę programu studiów oraz jego realizacji w zakresie: zgodności koncepcji kształcenia ze strategią uczelni; adekwatności programu studiów do zakładanych efektów uczenia się; zgodności programu studiów (w tym form prowadzonych zajęć) z zakresem wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz dostosowania programu do specyfiki profilu i formy studiów; prawidłowości stosowania punktów ECTS; zgodności treści programowych zajęć zawartych w sylabusach z programem studiów; sposobu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych na każdym etapie kształcenia (np. adekwatności zakresu wymagań i form oceniania wobec zakładanych efektów uczenia się) oraz dostępu studentów do informacji na temat stosowanych zasad oceniania; systemu weryfikacji końcowych efektów uczenia się oraz realizacji programu praktyk studenckich w odniesieniu do zakładanych efektów uczenia się. Proces ten obejmuje też analizę monitoringu karier studentów i absolwentów studiów (we współpracy z Działem Spraw Studenckich - Biuro Karier) oraz wnioski z analizy zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy. Analizy i oceny programu studiów dokonuje Zespół ds. monitorowania jakości kształcenia (wyodrębniony z Wydziałowego zespołu ds. jakości kształcenia), który proponuje wprowadzenie ewentualnych zmian. Działania zespołu mają charakter cykliczny. Po zakończonym roku akademickim, jednak nie później niż do dnia 15 września każdego roku, jest on zobowiązany do przedłożenia dziekanowi sprawozdania. Wnioski z niego wynikające są uwzględniane przy doskonaleniu programu studiów. Zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej wydziału.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości uwzględnia też monitorowanie, ocenę i doskonalenie kursów prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Od

2011 r. podczas corocznych badań ankietowych studenci wyrażają swoje opinie dotyczące e-learningu, a od marca 2020 r. – także wobec innych narzędzi platformy Blackboard. Najczęściej, wykorzystywanie przez prowadzących nowoczesnych metod i narzędzi oceniają oni pozytywnie, wskazując na drobne mankamenty i potrzeby zmian. Ich opinie przyczyniły się, w szczególności, do wprowadzenia od roku akad. 2020/2021 nowych sposobów prowadzenia zajęć na platformie Blackboard (zajęcia w czasie rzeczywistym). Zgodnie z sugestiami studentów spowodowały częstsze zamieszczanie przez prowadzących oprócz plików tekstowych także plików audio i video. Uproszczeniu uległ też *interface* ww. platformy.

W ocenie tej wykorzystywane są wyniki prac analitycznych, w tym dotyczących podstawowych wskaźników efektywności studiów. Co roku Zespół ds. monitorowania jakości kształcenia na kierunku Administracja na podstawie sylabusów ustala metody egzaminowania i zaliczania stosowane przez prowadzących i dokonuje ich oceny. Zwraca uwagę na formy, sposoby i kryteria oceniania wiedzy studentów. Niejednokrotnie krytycznie oceniał testowe sprawdzanie wiedzy czy zaliczanie na podstawie obecności studenta na zajęciach. Jak ustalono, w semestrze letnim roku akad. 2019/2020, w związku z nagłą potrzebą przejścia na nauczanie zdalne, dominującą formą stały się testy. Przeprowadzone analizy wykazały, że wraz z oswojeniem się społeczności akademickiej z dominacją form zdalnych rośnie ryzyko zjawisk i aktywności obniżających jakość studiów. Biorąc to pod uwagę w roku ak. 2020/21 zalecono prowadzącym stosowanie metod pozwalających na bardziej samodzielne udzielanie przez studentów odpowiedzi na pytania zaliczeniowe/egzaminacyjne.

Ponadto, wyniki oceny monitorowania i doskonalenia kursów prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są wykorzystywane w planowaniu strategicznym w zakresie korzystania z metod edukacji zdalnej oraz nowoczesnej technologii edukacyjnej. Przykładem są doświadczenia zdobyte w semestrze letnim roku ak. 2019/2020, które przyczyniły się do zróżnicowania sposobów oraz metod prowadzenia zajęć w trybie zdalnym. Wprowadzono odbywanie zajęć w czasie rzeczywistym, wzbogacono *e-learning* o pliki audio, video. Należy sądzić, że częste korzystanie z platformy będzie prowadzić do większego uatrakcyjnienia zajęć. W celu dostosowania nowoczesnej technologii edukacyjnej do potrzeb studentów i pracowników *interface* platformy Blackboard stał się bardziej prosty, intuicyjny. W najbliższym okresie należy się spodziewać wzrostu powszechności stosowania metod edukacji zdalnej.

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji uzyskanych z zasobów dziekanatu (znacząco importowanych na poziom ogólnouczelniany i systemowy/POLON) oraz dokumentacji decyzyjnej Prodziekana Wydziału Prawa ds. Dydaktyki w szczególności, w zakresie ocen z poszczególnych przedmiotów na danym

kierunku studiów, liczby studentów zaliczających lub warunkowo zaliczających dany rok akademicki, skierowanych na powtórzenie roku czy skreślonych oraz zdających egzaminy dyplomowe. Uwzględnia też informacje uzyskane z wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów na podstawie Ankiety ewaluacyjnej i Ankiety studentów uczestniczących w wymianie międzyuczelnianej oraz z wyników badań ankietowych wśród absolwentów na podstawie Ankiety absolwenta. Przy ocenie brane są pod uwagę informacje zwrotne od nauczycieli akademickich zgłaszających potrzebę wprowadzenia nowego przedmiotu bądź zwiększenia liczby godzin lub modyfikacji formy prowadzenia zajęć. Propozycje kierowane są do Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego. Uwzględniane są też opinie pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów na podstawie Ankiety pracodawców. Przy ocenie ważną rolę odgrywają też informacje pochodzące z monitoringu karier studentów i absolwentów studiów przygotowywanych we współpracy z Działem Spraw Studenckich – Biuro Karier w postaci raportu z badań dotyczących losów absolwentów Uniwersytetu w Białymstoku (ścieżki ich kariery) (Zał. 88 i 92). Dzięki wnikliwej analizie i ocenie przez szereg ogniw systemu jakości kształcenia na wydziale, program studiów uzyskał charakter uniwersalny.

Ocena osiągania efektów uczenia się przez studentów dokonywana jest nie tylko na poszczególnych etapach procesu kształcenia, ale także po jego zakończeniu. Odbywa się poprzez wykonywanie przez studenta prac etapowych wymagających od niego wykazania się wiedzą z danego przedmiotu, umiejętnościami posługiwania się odpowiednim aparatem metodologicznym oraz kompetencjami społecznymi. Kolejne sprawdzenie osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się następuje w wyniku ustnych i pisemnych egzaminów. Metody i kryteria ich oceniania opisane są w sylabusach przedmiotów. Następną weryfikacją osiągnięcia efektów odbywa się w czasie praktyk zawodowych. Dokonywana jest przez opiekuna praktyki i wyrażona w formie zaliczenia. Sprawdzenie nabycia wszystkich efektów przewidzianych dla danego kierunku następuje poprzez zawartą w recenzji ocenę pracy dyplomowej oraz ocenę odpowiedzi uzyskanej podczas egzaminu dyplomowego. Procedurę przedstawia Zał. 18. Do oceny osiągnięcia efektów uczenia się przyczynia się też absolwent wypełniający Ankiety absolwenta. Kolejny etap weryfikacji następuje na rynku pracy i dokonywany jest przez pracodawcę, który dzieli się swymi ocenami i opiniami na temat poziomu zatrudnianych absolwentów wydziału. Opinie i postulaty absolwentów i pracodawców wykorzystywane są w procesie doskonalenia programu studiów.

W systematycznej ocenie programu studiów biorą udział zarówno interesariusze wewnętrzni, jak i interesariusze zewnętrzni. Interesariusze wewnętrzni uczestniczą w pracach Kierunkowego Zespołu Dydaktycznego (przedstawiciele kadry i student), Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia (przedstawiciele kadry) oraz Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa (przedstawiciele

kadry i student). Ponadto, propozycje zmian mogą też zgłaszać studenci oraz pozostali członkowie kadry zarówno osobiście, jak i poprzez swoich przedstawicieli – członków Rady Wydziału. Interesariusze zewnętrzni uczestniczą w pracach Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa (Zał. 21) oraz w badaniach ankietowych o poziomie zatrudnianych absolwentów (pracodawcy), biorą także udział w badaniach ankietowych absolwentów (absolwenci kierunku). Wnioski wynikające z analiz Zespołu ds. monitorowania jakości kształcenia podlegają dyskusji na posiedzeniu Rady Wydziału. Są uwzględniane przy działaniach zmierzających do doskonalenia programu studiów. Zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej wydziału (Zał. 30).

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznie zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej ocenie. Ocena wewnętrzna dokonywana jest na podstawie hospitacji zajęć i analizy wyników badań ankietowych przeprowadzonych wśród studentów dotyczących wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z kształceniem. Należy podkreślić, że informacje uzyskane w wyniku obu form ewaluacji, zgodnie z § 6 *Uchwały nr 2614 Senatu Uniwersytetu w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r.*, uwzględniane są przy dokonywaniu oceny okresowej nauczycieli akademickich. Ponadto, opinie osób hospitujących i oceny oraz komentarze studentów dotyczące wypełniania przez nauczycieli akademickich obowiązków związanych z kształceniem, wykorzystywane są przy postępowaniach awansowych. Przy zgłaszaniu kandydata do awansu analizie podlega nie tylko jego aktywność naukowa, organizacyjna i dydaktyczna (*sensu stricto*), ale także oceny i opinie z zakresu przygotowania prowadzącego do zajęć, jego punktualności, klarowności wykładanego materiału, sposobu prowadzenia zajęć, nastawienia do studenta, inspirowania go do samodzielnego myślenia, obiektywności oceniania, jasności kryteriów zaliczania oraz dostępności prowadzącego w trakcie konsultacji. W praktyce dziekan otrzymuje wyciąg informacji z dokumentu pt.: „Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych poprzez system USOS wśród studentów, doktorantów i uczestników studiów podyplomowych Wydziału Prawa Uniwersytetu w Białymstoku dotyczących oceny w zakresie wypełniania przez osoby prowadzące zajęcia obowiązków związanych z kształceniem w roku akademickim (wyniki zbiorcze)” zawierający tabelę ukazującą liczbę studentów dokonujących oceny danego pracownika i średnią ocen przez niego uzyskanych według ww. kryteriów, graficzne przedstawienie wyników badań ankietowych oraz komentarze/opinie dotyczące kandydata do awansu. Należy podkreślić, że krytyczne w znacznej liczbie komentarze są negatywną przesłanką do awansu. Ogólne wnioski wynikające z analiz protokołów hospitacji oraz ankiet studenckich zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej wydziału. Osoby, które w ankietach studenckich wypadają najślabiej,

zapraszane są na indywidualne spotkanie z dziekanem, podczas którego wskazywana jest konieczność poprawy jakości prowadzonych zajęć, a także proponowane jest wsparcie w tym zakresie (np. wizyty na zajęciach osób najlepiej ocenianych). Efekty tego typu rozmów i działań widoczne są w kolejnych edycjach ocen studentów.

Oceny zewnętrznej jakości kształcenia dokonują z kolei członkowie Rady Konsultacyjnej Wydziału Prawa, pracodawcy i absolwenci kierunku. Odbywa się ona poprzez działania ww. rady oraz w wyniku uzyskiwania opinii od pracodawców o poziomie zatrudnianych absolwentów (Ankieta pracodawców o poziomie zatrudnionych absolwentów Wydziału Prawa UwB), opinii absolwentów (Ankieta absolwenta) oraz analizy monitoringu karier studentów i absolwentów studiów na podstawie informacji z Działu Spraw Studenckich – Biuro Karier. Należy podkreślić, że czynniki zewnętrzne (interesariusze), tj. pracodawcy zarówno zatrudniający absolwentów Wydziału Prawa, jak i umożliwiające im odbywanie praktyk oraz Wydziałowa Rada Konsultacyjna mają realny wpływ na zmiany w programie studiów. Podczas corocznie przeprowadzanych wśród pracodawców badań ankietowych oraz spotkań z członkami Wydziałowej Rady Konsultacyjnej przekazują oni swoje propozycje zmian w zakresie kształcenia studentów.

W odpowiedzi na ich sugestie zgłaszane w ostatnich latach do programu studiów wprowadzono kilka przedmiotów. Na 1. stopniu studiów od roku akademickiego 2015/2016 były to: Technologia informacyjna - 24 h., Logika prawnicza - 16 h., Etyka zawodowa - 16 h., a na 2. stopniu studiów: Język obcy (stał się obowiązkowy, wcześniej był jednym z przedmiotów specjalistycznych - 30 h.), Nowe zarządzanie w sektorze publicznym - 15 h., Informatyczne bazy prawnicze – 15 h., Metodologia pozyskiwania grantów - 20 h. (na specjalizacji administracja rządowa) oraz Prawo autorskie i prawo własności przemysłowej - 15 h. W uchwalonym w 2017 r. planie studiów na drugim stopniu wprowadzono Specjalistyczne warsztaty językowe.

Wyniki analiz zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej oceny jakości kształcenia zamieszczane są w corocznym sprawozdaniu z działania wydziałowego systemu zapewniania jakości kształcenia publikowanym na stronie internetowej wydziału. Wykorzystywane są w działaniach zmierzających do doskonalenia jakości kształcenia na kierunku Administracja poprzez analizę i wdrażanie zgłaszanych propozycji i postulatów. Prowadzenie wszystkich badań ankietowych oraz pozyskiwanie informacji o potrzebach zmian w zakresie poprawy jakości kształcenia na wydziale uzyskiwane są w sposób etyczny i odpowiedzialny.

Polityka jakości na Wydziale Prawa realizowana przez system zapewniania jakości kształcenia ma charakter kompleksowy, trwały i powtarzalny. Jego wieloletnie funkcjonowanie przekonuje o różnorodności, rozwoju oraz efektywności podejmowanych przedsięwzięć na rzecz doskonalenia jakości kształcenia. Znacznym walorem jest spójna struktura systemu, która umożliwia udział wielu

podmiotów aktywnie i skutecznie przyczyniających się do podniesienia poziomu jakości kształcenia na wydziale. Służą temu zgłaszane przez nich wnioski przedstawiające zarówno mocne strony systemu jakości, jak też wskazówki i podpowiedzi dotyczące jego słabiej działających aspektów.

W zakresie całościowego funkcjonowania systemu zapewniania jakości kształcenia na Wydziale Prawa jako podstawowy atut należy wskazać rzetelność i solidność systemu sprawozdawczości z realizacji nałożonych zadań. Coroczne sprawozdania zawierają informacje zarówno o prawidłowym funkcjonowaniu wielu aspektów kształcenia, jak też wskazują na potrzeby zmian i na sposób realizacji rekomendacji z poprzedniego roku akademickiego. Stanowią one swoiste raporty samooceny wydziału w zakresie realizacji strategii na rzecz stałej poprawy jakości kształcenia.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

- 1) Funkcjonowanie wieloletniego, skutecznego, sprawnego i sformalizowanego systemu zapewniania jakości kształcenia doskonalonego przez lata wewnątrz i wskutek oddziaływań zewnętrznych.
- 2) Funkcjonowanie skutecznego systemu sprawozdawczości nauczycieli akademickich dotyczącego ich aktywności naukowej powiązanego z działaniami motywacyjnymi władz dziekańskich.
- 3) Wykorzystywanie w sposób efektywny informacji uzyskanych z badań ankietowych wśród studentów oraz z protokołów hospitacji w zakresie oceny jakości zajęć dydaktycznych do podnoszenia kwalifikacji dydaktycznych osób je prowadzących oraz w ich postępowaniach awansowych.
- 4) Dokonywanie systematycznego przeglądu potrzeb infrastrukturalnych wydziału.
- 5) Dbanie o sprawny i szybki przekaz informacji studentom w zakresie różnych form ich wsparcia.
- 6) Wszechstronne i komfortowe zabezpieczenie studentów przyjeżdżających na wydział w ramach programów wymiany międzyuczelnianej, nacisk na dobre relacje ze studentami z państw graniczących z Polską na północnym wschodzie.
- 7) Stosowanie wielu różnorodnych sposobów zachęty do wypełniania ankiet przez studentów i absolwentów studiów.
- 8) Nawiązywanie przyjaznych i owocnych kontaktów władz dziekańskich oraz pracowników wydziału z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego.
- 9) Zaangażowanie i efektywna współpraca interesariuszy wewnętrznych oraz zewnętrznych na rzecz dokonywania przeglądów i zmian programowych.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Programy studiów wysokiej jakości, aktualizowane we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi oraz w oparciu o doświadczenia płynące z <i>intensywnej współpracy międzynarodowej</i> (wielowymiarowa oferta w zakresie podnoszenia kompetencji językowych oraz zdobywania doświadczeń międzynarodowych - bogata oferta wyjazdów zagranicznych), wraz z zinstytucjonalizowanym, realnie funkcjonalnym, efektywnym i kompleksowym systemem monitorowania i realizacji tych programów i jakości kształcenia 2) Stabilna wysokokwalifikowana kadra złożona z pracowników poszerzających swoje kompetencje (dynamiczny wzrost liczby samodzielnych pracowników naukowych) także przy wykorzystaniu doświadczeń wynikających ze współpracy międzynarodowej, gwarantująca wysoką jakość realizacji spójnej koncepcji kształcenia 3) Bardzo dobra infrastruktura Wydziału Prawa, dostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zapewniająca komfort uczenia się, w tym szeroka dostępność rozbudowanych zasobów bibliotecznych, edukacyjnych i informacyjnych wykorzystywanych w realizacji programów studiów i aktywizacji studentów (m.in. kół naukowych i Studenckiej Poradni Prawnej) 4) Znakomite przygotowanie kierunku na sytuacje nagłe, ograniczające możliwości kształcenia w kontakcie bezpośrednim, w tym nowoczesna i funkcjonalna, dobrze oceniana przez pracowników oraz studentów platforma do kształcenia synchronicznego i asynchronicznego - Blackboard, oraz szerokie wykorzystanie formuły <i>blended learning</i> 5) Szerokie możliwości indywidualizacji procesu kształcenia, poprzez m.in. konstrukcję programów studiów w formie stacjonarnej i 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Małe zainteresowanie studentów ofertą kształcenia w językach obcych oraz propozycją wyjazdów zagranicznych 2) Uwarunkowane systemowo obciążenie pracowników badawczych i badawczo-dydaktycznych biurokratyczną pracą przy realizacji dodatkowych obowiązków pozanaukowych niezajdujące odzwierciedlenia w wynagrodzeniu w stosunku do realizowanych zadań i odpowiedzialności. 3) Obciążenie następstwami ustawicznych modyfikacji zasad ewaluacji naukowej jednostek 4) Poziom skuteczności w pozyskiwaniu środków na badania naukowe 5) Niski poziom wymiany kadry w ramach wykładowców wizytujących, czyli „visiting professors”

	<p>formie niestacjonarnej umożliwiającej studentom elastyczne kształtowanie ścieżki kształcenia i dostosowanie jej do preferencji i specjalności, tworzenie małych grup zajęciowych (w szczególności w przypadku proseminariów i seminariów), różnorodna i wszechstronna oferta praktyk zawodowych oraz wykorzystywane przez studentów możliwości wynikające z regulaminu studiów (np. Indywidualna Organizacja Studiów)</p>	
<p>Czynniki zewnętrzne</p>	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Działania konsolidacyjne kluczowych uczelni z regionu 2) Finansowanie badań i rozwoju naukowego w formule grantów oraz krajowych i międzynarodowych projektów badawczych, a także sukcesywne pojawianie się nowych programów wsparcia dydaktyki i nauki („Program wsparcia dla czasopism naukowych”, „Regionalna inicjatywa doskonałości”, „Inicjatywa doskonałości – uczelnia badawcza”) 3) Współpraca z otoczeniem społeczno gospodarczym, w tym administracją państwową i samorządową, przedsiębiorcami i trzecim sektorem przejawiająca się m.in. w mobilizowaniu pracowników do podejmowania studiów i podnoszenia kompetencji 4) Relatywnie niskie koszty studiowania, czemu sprzyja m.in. rozwój technologiczny i infrastrukturalny w zakresie narzędzi służących kształceniu zdalnemu 5) Położenie umożliwiające intensyfikację współpracy naukowej z podmiotami z państw Europy Wschodniej, w tym możliwość wdrażania transgranicznych projektów dydaktycznych (Transgraniczna Szkoła Administracji Publicznej) i tworzenia zespołów naukowych, a także rekrutację studentów obcokrajowców 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Sytuacja zagrożenia epidemicznego oraz niestabilna sytuacja polityczna w Europie (m.in. Ukraina, Białoruś), które ograniczają możliwości m.in. w zakresie dywersyfikacji form kształcenia, odbywania praktyk i umiędzynarodawiania 2) Brak stabilności w szkolnictwie wyższym (brak czasu, środków i instrumentów niezbędnych do dostosowywania się do zmian i kolejnych reform) 3) Niż demograficzny, silna konkurencja na rynku edukacyjnym oraz ogólne zmniejszenie zainteresowania studiami społecznymi, co w konsekwencji powoduje spadek liczby studentów potęgowany tendencją wśród absolwentów szkół średnich do podejmowania studiów w większych ośrodkach akademickich 4) Niski poziom wykształcenia ogólnego oraz mała aktywność i kreatywność kandydatów na studia i studentów 5) Zbyt niska subwencja budżetowa niezaspokajająca potrzeb i spowalniająca potencjał rozwojowy Uczelni, wpływająca na niskie wynagrodzenie pracowników w stosunku do oczekiwań w zakresie wymaganych kompetencji, jakości dydaktyki i nauki oraz realnie powierzanych im zadań, w tym konieczność obciążania pracowników naukowych, biurokratyczną pracą w postaci dodatkowych obowiązków pozanaukowych, w celu wywiązania się jednostki z wymaganych przepisami obowiązków biurokratycznych. Brak możliwości rekompensaty środkami prywatnymi rozwoju dydaktyki i nauki z sektora prywatnego ze względu na słabość gospodarczą regionu

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Białystok, dnia 17 grudnia 2020 r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku⁸⁶

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	28	24	67	42
	II	48	19	48	40
	III	46	16	67	54
II stopnia	I	25	27	101	56
	II	55	25	114	84
Razem:		202	111	397	276

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2018	53	42	60	56
	2019	55	46	58	45
	2020	28	17	67	52
II stopnia	2018	55	49	113	96
	2019	25	25	101	76
	2020	22	22	65	77
Razem:		238	201	464	402

⁸⁶ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)⁸⁷

Tabela dotyczy programu studiów obowiązującego od roku akad. 2019/2020

Studia pierwszego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin studia niestacjonarne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6 semestrów 180 ECTS	6 semestrów 180 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć	1830	922
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	101	93,5
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	138	138
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	nie dotyczy	nie dotyczy
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	55	55
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	5	5
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	trzy tygodnie	trzy tygodnie
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60 godz.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		

⁸⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

<p>1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p> <p>2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.</p>	<p>1./ Program studiów stacjonarnych nie przewiduje kształcenia e-learning. Na studiach stacjonarnych pomocniczo prowadzi się kształcenie w formie blended learning (Zał. 34).</p> <p>2./ Program studiów niestacjonarnych nie przewiduje kształcenia e-learning. Na studiach niestacjonarnych pomocniczo prowadzi się kształcenie w formie blended learning (Zał. 34).</p>	
---	---	--

Studia drugiego stopnia

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin studia stacjonarne	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin studia niestacjonarne
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4 semestry 120 ECTS	4 semestry 120 ECTS
łączna liczba godzin zajęć	960	482
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	62,5	64,5
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	102	102
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	nie dotyczy	nie dotyczy
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	47	47
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	-	-

Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	-	-
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:		
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. 2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./ Program studiów stacjonarnych nie przewiduje kształcenia e-learning. Na studiach stacjonarnych pomocniczo prowadzi się kształcenie w formie blended learning (Zał. 43). 2./ Program studiów niestacjonarnych nie przewiduje kształcenia e-learning. Na studiach niestacjonarnych pomocniczo prowadzi się kształcenie w formie blended learning (Zał. 43).	

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁸⁸

Studia pierwszego stopnia (stacjonarne)

Nazwa zajęć / grupy zajęć	Forma / formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Podstawy prawoznawstwa	wykład	32	4
Logika prawnicza	wykład	16	2
Organizacja ochrony środowiska	wykład	30	3
Prawa i wolności oraz obowiązki człowieka i obywatela w RP lub	wykład	30	3
Prawa i wolności oraz obowiązki człowieka i obywatela w krajach UE			

⁸⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Służby , inspekcje i straże lub	konwersatorium	30	3
Prawo policyjne			
Organizacje międzynarodowe (przedmiot oferowany również w j. angielskim) lub	konwersatorium	30	4
Organizacje pozarządowe			
Konstytucyjny system organów państwowych	wykład/ćwiczenia	120	10
Ustrój samorządu terytorialnego	wykład	40	5
Prawo pracy i prawo urzędnicze	wykład/ćwiczenia	60	6
Instytucje i źródła prawa UE	wykład/ćwiczenia	60	6
Finanse publiczne i prawo finansowe	wykład/ćwiczenia	90	9
Prawo karne lub	wykład	30	3
Prawo wykroczeń			
Organy kontroli i ochrony prawa lub	wykład	30	3
Prawno-ustrojowa problematyka stanów nadzwyczajnych			
Gospodarowanie mieniem samorządu terytorialnego lub	wykład	30	3
Prawo zagospodarowania przestrzennego			
Prawo administracyjne	wykład/ćwiczenia	120	11
Prawo cywilne z umowami w administracji	wykład/ćwiczenia	60	7
Proseminarium	proseminarium	30	2
Postępowanie administracyjne	wykład/ćwiczenia	90	9
Prawo międzynarodowe	wykład/ćwiczenia	60	6
Prawo własności intelektualnej	wykład	30	3
Prawo podatkowe	wykład	30	3
Postępowanie egzekucyjne w administracji	wykład	30	3

Wybrane problemy ubezpieczeń społecznych lub	wykład	30	3
System prawny pomocy społecznej			
Prawo zamówień publicznych lub	wykład	30	3
Legislacja administracyjna			
Prawo gospodarcze publiczne	wykład/ćwiczenia	90	9
Odpowiedzialność cywilna w administracji publicznej lub	wykład	30	3
Odpowiedzialność karna funkcjonariuszy publicznych			
System budżetowy samorządu terytorialnego lub	wykład	30	3
Finanse lokalne w krajach UE			
Seminarium	seminarium	60	4
Praktyka zawodowa - 3 tygodniowa			5
RAZEM:		1348	138

Studia pierwszego stopnia (niestacjonarne)

Nazwa zajęć / grupy zajęć	Forma / formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Podstawy prawoznawstwa	wykład	15	4
Logika prawnicza	wykład	9	2
Organizacja ochrony środowiska	wykład	15	3
Prawa i wolności oraz obowiązki człowieka i obywatela w RP lub	wykład	15	3
Prawa i wolności oraz obowiązki człowieka i obywatela w krajach UE			
Służby , inspekcje i straże lub	konwersatorium	15	3
Prawo policyjne			
Organizacje międzynarodowe	konwersatorium	15	4

(przedmiot oferowany również w j. angielskim) lub			
Organizacje pozarządowe			
Konstytucyjny system organów państwowych	wykład/ćwiczenia	64	10
Ustrój samorządu terytorialnego	wykład	18	5
Prawo pracy i prawo urzędnicze	wykład	30	6
Instytucje i źródła prawa UE	wykład	28	6
Finanse publiczne i prawo finansowe	wykład/ćwiczenia	38	9
Prawo karne lub	wykład	15	3
Prawo wykroczeń			
Organy kontroli i ochrony prawa lub	wykład	15	3
Prawno-ustrojowa problematyka stanów nadzwyczajnych			
Gospodarowanie mieniem samorządu terytorialnego lub	wykład	15	3
Prawo zagospodarowania przestrzennego			
Prawo administracyjne	wykład/ćwiczenia	62	11
Prawo cywilne z umowami w administracji	wykład/ćwiczenia	30	7
Proseminarium	proseminarium	15	2
Postępowanie administracyjne	wykład/ćwiczenia	46	9
Prawo międzynarodowe	wykład	28	6
Prawo własności intelektualnej	wykład	15	3
Prawo podatkowe	wykład	15	3
Postępowanie egzekucyjne w administracji	wykład	15	3
Wybrane problemy ubezpieczeń społecznych lub	wykład	15	3
System prawny pomocy społecznej			

Prawo zamówień publicznych lub	wykład	15	3
Legislacja administracyjna			
Prawo gospodarcze publiczne	wykład	30	9
Odpowiedzialność cywilna w administracji publicznej lub	wykład	15	3
Odpowiedzialność karna funkcjonariuszy publicznych			
System budżetowy samorządu terytorialnego lub	wykład	15	3
Finanse lokalne w krajach UE			
Seminarium	seminarium	30	4
Praktyka zawodowa - 3 tygodniowa			5
RAZEM:		653	138

Studia drugiego stopnia (stacjonarne)

Nazwa zajęć / grupy zajęć	Forma / formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne	Liczba punktów ECTS
Zasady ustroju politycznego państwa	wykład/ćwiczenia	45	5
Specjalistyczne warsztaty językowe (w j. obcym)	konwersatorium	30	2
Zasady tworzenia i stosowania prawa	wykład/ćwiczenia	45	5
Prawo wyznaniowe lub	wykład	30	3
Prawo karne skarbowe			
System podatkowy	wykład	30	4
Zadania administracji publicznej w sferze ochrony środowiska	wykład	30	3
Służby graniczne	wykład	30	4
Postępowanie sędowo-administracyjne	wykład/ćwiczenia	60	6
Prawo Unii Europejskiej (przedmiot oferowany także w j. angielskim) lub	wykład	30	4

Wprowadzenie do systemu prawa Stanów Zjednoczonych (przedmiot oferowany także w j. angielskim)			
Polityka społeczna i system ubezpieczeń społecznych	wykład	30	4
Regulacje antykorupcyjne w administracji publicznej lub	wykład	30	4
Ustroje państw Europy Wschodniej			
Współczesne modele administracji publicznej lub	wykład	30	4
Ustroje wybranych państw Unii Europejskiej			
Proseminarium	proseminarium	30	4
System ochrony prawnej w Unii Europejskiej	wykład/ćwiczenia	45	6
Publiczne prawo konkurencji	wykład	30	4
Wykładnia prawa administracyjnego	wykład/ćwiczenia	45	6
Odpowiedzialność w administracji publicznej	konwersatorium	20	3
Formy działania administracji publicznej lub	wykład	30	4
Administrowanie ochroną zdrowia i oświatą			
Postępowanie podatkowe	wykład	30	4
Nadzór i kontrola w administracji publicznej lub	wykład	30	4
Społeczna kontrola administracji			
Prawo autorskie i prawo własności przemysłowej	konwersatorium	15	2
Seminarium	seminarium	60	9
Przedmioty specjalistyczne (4 do zaliczenia w ramach specjalizacji wybranej przez studenta):			
<i>Administracja samorządowa</i>			
Stanowienie prawa miejscowego	konwersatorium	15	2

Proces decyzyjny w administracji samorządowej	konwersatorium	15	2
Kontrola administracji samorządowej	konwersatorium	15	2
Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi	konwersatorium	15	2
Administracja rządowa			
Służby zagraniczne	konwersatorium	15	2
Ustrój i funkcjonowanie administracji rządowej	konwersatorium	15	2
Sądowa kontrola administracji	konwersatorium	15	2
Dostęp do informacji publicznej	konwersatorium	15	2
RAZEM:		815	102

Studia drugiego stopnia (niestacjonarne)

Nazwa zajęć / grupy zajęć	Forma / formy zajęć	łączna liczba godzin zajęć niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Zasady ustroju politycznego państwa	wykład	15	5
Specjalistyczne warsztaty językowe (w j. obcym)	konwersatorium	30	2
Zasady tworzenia i stosowania prawa	wykład	15	5
Prawo wyznaniowe lub	wykład	15	3
Prawo karne skarbowe			
System podatkowy	wykład	15	4
Zadania administracji publicznej w sferze ochrony środowiska	wykład	15	3
Służby graniczne	wykład	15	4
Postępowanie sądowo-administracyjne	wykład/ćwiczenia	25	6
Prawo Unii Europejskiej (przedmiot oferowany także w j. angielskim) lub	wykład	15	4

Wprowadzenie do systemu prawa Stanów Zjednoczonych (przedmiot oferowany także w j. angielskim)			
Polityka społeczna i system ubezpieczeń społecznych	wykład	15	4
Regulacje antykorupcyjne w administracji publicznej lub	wykład	15	4
Ustroje państw Europy Wschodniej			
Współczesne modele administracji publicznej lub	wykład	15	4
Ustroje wybranych państw Unii Europejskiej			
Proseminarium	proseminarium	15	4
System ochrony prawnej w Unii Europejskiej	wykład	16	6
Publiczne prawo konkurencji	wykład	15	4
Wykładnia prawa administracyjnego	wykład	15	6
Odpowiedzialność w administracji publicznej	konwersatorium	15	3
Formy działania administracji publicznej lub	wykład	15	4
Administrowanie ochroną zdrowia i oświatą			
Postępowanie podatkowe	wykład	15	4
Nadzór i kontrola w administracji publicznej lub	wykład	15	4
Społeczna kontrola administracji			
Prawo autorskie i prawo własności przemysłowej	konwersatorium	7	2
Seminarium	seminarium	30	9
Przedmioty specjalistyczne (4 do zaliczenia w ramach specjalizacji wybranej przez studenta):			
<i>Administracja samorządowa</i>			
Stanowienie prawa miejscowego	konwersatorium	7	2

Proces decyzyjny w administracji samorządowej	konwersatorium	7	2
Kontrola administracji samorządowej	konwersatorium	7	2
Współpraca samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi	konwersatorium	7	2
Administracja rządowa			
Służby zagraniczne	konwersatorium	7	2
Ustrój i funkcjonowanie administracji rządowej	konwersatorium	7	2
Sądowa kontrola administracji	konwersatorium	7	2
Dostęp do informacji publicznej	konwersatorium	7	2
RAZEM:		391	102

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela⁸⁹

Nie dotyczy

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁹⁰

Studia stacjonarne pierwszego stopnia

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Organizacje międzynarodowe	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Administrative Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Constitutional Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	

⁸⁹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

⁹⁰ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Financial Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Public Banking Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
State Aid Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Law and public Financial Management*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Budgetary Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Environmental Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Administrative Proceedings*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Tax Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Economic Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Competition and Consumer Protection in the EU	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
European Family Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to the European Corporate Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to the International Trade Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
International Organizations	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
EU Disability Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Human Rights in the European Union*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Human Rights and Means of Their Protection*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Children Rights in Human Rights System*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Constitutional Law of the European Union*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Constitutional Law of the European Union	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
EU Anti-Discrimination Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Public International Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to American Legal System*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	

Immigration Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
General Budget and Budget Law of the European Union	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Territorial organization of European states: federalism, regionalism, unitarism	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Fundamental rights protection in the Council of Europe: the role of the European Court of Human Rights	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
International human rights law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Diplomatic and consular law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
The Legal Status of Consular and Diplomatic Services in the Provision of International Legal Assistance	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
European Industrial Property Rights*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Commercial Law of the European Union*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Recognition of qualifications in the European Union	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Substantive Law of the European Union	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Criminal Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Criminal Procedure*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
European Criminal Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Criminology*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Victimology*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Theory and Practice of Restorative Justice	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Police Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Judiciary and Prosecution	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	

Law					
Introduction to the Forensic Science*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Legal and Criminological Aspects of Cybercrime	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Global and national aspects of road safety	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Criminological aspects of social pathologies	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Crime and delinquency in Poland	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Cross-border Criminality	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Sociology of crimes and social pathologies*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Social Psychology with Criminology	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Legal and Criminological Aspects of Terrorism	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Sport crimes	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Roman Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to Political Science*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
History of Law in Poland and in Europe	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Political participation of Foreigners as an Instrument of Integration*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Political Systems of the Central and Eastern European Countries	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Direct Democracy in Europe*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Comparative Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Constitutional Judiciary	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Contemporary Political Systems	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Transitional Justice and Rule of Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	

Law in post-communist transformation. A comparative perspective*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Private International Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Intellectual Property Commercialization	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
The cooperation of entrepreneurs*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Civil Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Civil Procedure*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Selected legal aspects of artificial intelligence	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Copyright Law	konwersatorium	Letni	stacjonarne	angielski	
Intellectual Property Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Media law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Fashion Law and Fashion Design	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Innovations in Budgeting and Financial Management	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Legal English	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Public relations for lawyers	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to ADR, mediation, negotiation and arbitration procedures*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
International Insolvency and Arbitration	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Atypical employment*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Sociological Perspectives on Internet Studies	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Commercial Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Einführung in die Rechtswissenschaft	Konwersatorium	zimowy	stacjonarne	niemiecki	
Staatsrecht	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	niemiecki	
Soziale Pathologien	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	niemiecki	
Римское право	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	

Римское семейное право а семейное право стран древнего мира	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Европейская банковская деятельность	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право Республики Белорусь	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право Украины	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право государств Европейского Союза	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Международное публичное право	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Международное публичное право	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Религиозное право	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Право Европейского Союза	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Право Европейского Союза	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право России	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Сравнительное конституционное право	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Droit médical	konwersatorium	letni	stacjonarne	francuski	
El funcionamiento del sistema de protección ambiental de la Union Europea: principios, instituciones, instrumentos	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	hiszpański	
Derecho administrativo europeo	konwersatorium	letni	stacjonarne	hiszpański	
Esbozo del Derecho polaco	konwersatorium	letni	stacjonarne	hiszpański	
Gobierno local, administración local - potestad de los entes locales en Europa	konwersatorium	letni	stacjonarne	hiszpański	

* przedmioty realizowane w roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Prawa, na które zapisała się odpowiednia liczba studentów wymagana do uruchomienia kursu

Studia stacjonarne drugiego stopnia

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Specjalistyczne warsztaty językowe*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	27(0)
Prawo Unii Europejskiej	wykład	letni	stacjonarne	angielski	
Wprowadzenie do systemu prawa Stanów Zjednoczonych	wykład	letni	stacjonarne	angielski	
Administrative Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Constitutional Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Financial Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Public Banking Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
State Aid Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Law and public Financial Management*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Budgetary Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Environmental Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Administrative Proceedings*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Tax Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Economic Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Competition and Consumer Protection in the EU	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
European Family Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to the European Corporate Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to the International Trade Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
International	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	

Organizations					
EU Disability Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Human Rights in the European Union*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Human Rights and Means of Their Protection*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Children Rights in Human Rights System*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Constitutional Law of the European Union*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Constitutional Law of the European Union	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
EU Anti-Discrimination Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Public International Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to American Legal System*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Immigration Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
General Budget and Budget Law of the European Union	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Territorial organization of European states: federalism, regionalism, unitarism	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Fundamental rights protection in the Council of Europe: the role of the European Court of Human Rights	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
International human rights law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Diplomatic and consular law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
The Legal Status of Consular and Diplomatic Services in the Provision of International Legal Assistance	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
European Industrial Property Rights*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	

Commercial Law of the European Union*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Recognition of qualifications in the European Union	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Substantive Law of the European Union	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Criminal Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Criminal Procedure*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
European Criminal Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Criminology*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Victimology*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Theory and Practice of Restorative Justice	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Police Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Judiciary and Prosecution Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to the Forensic Science*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Legal and Criminological Aspects of Cybercrime	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Global and national aspects of road safety	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Criminological aspects of social pathologies	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Crime and delinquency in Poland	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Cross-border Criminality	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Sociology of crimes and social pathologies*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Social Psychology with Criminology	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Legal and Criminological Aspects of Terrorism	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Sport crimes	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Roman Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to Political	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	

Science*					
History of Law in Poland and in Europe	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Political participation of Foreigners as an Instrument of Integration*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Political Systems of the Central and Eastern European Countries	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Direct Democracy in Europe*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Comparative Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Constitutional Judiciary	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Contemporary Political Systems	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Transitional Justice and Rule of Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Law in post-communist transformation. A comparative perspective*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Private International Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Intellectual Property Commercialization	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
The cooperation of entrepreneurs*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Civil Law*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Civil Procedure*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Selected legal aspects of artificial intelligence	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Copyright Law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Intellectual Property Law	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Media law	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Fashion Law and Fashion Design	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Innovations in Budgeting and Financial Management	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Legal English	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	

Public relations for lawyers	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Introduction to ADR, mediation, negotiation and arbitration procedures*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
International Insolvency and Arbitration	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Atypical employment*	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Sociological Perspectives on Internet Studies	konwersatorium	letni	stacjonarne	angielski	
Commercial Law*	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	angielski	
Einführung in die Rechtswissenschaft	Konwersatorium	zimowy	stacjonarne	niemiecki	
Staatsrecht	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	niemiecki	
Soziale Pathologien	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	niemiecki	
Римское право	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Римское семейное право а семейное право стран древнего мира	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Европейская банковская деятельность	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право Республики Белорусь	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право Украины	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Конституционное право государств Европейского Союза	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Международное публичное право	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Международное публичное право	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Религиозное право	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Право Европейского Союза	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	rosyjski	
Право Европейского Союза	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	

Конституционное право России	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Сравнительное конституционное право	konwersatorium	letni	stacjonarne	rosyjski	
Droit médical	konwersatorium	letni	stacjonarne	francuski	
El funcionamiento del sistema de protección ambiental de la Union Europea: principios, instituciones, instrumentos	konwersatorium	zimowy	stacjonarne	hiszpański	
Derecho administrativo europeo	konwersatorium	letni	stacjonarne	hiszpański	
Esbozo del Derecho polaco	konwersatorium	letni	stacjonarne	hiszpański	
Gobierno local, administración local - potestad de los entes locales en Europa	konwersatorium	letni	stacjonarne	hiszpański	

* przedmioty realizowane w roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Prawa, na które zapisała się odpowiednia liczba studentów wymagana do uruchomienia kursu

Studia niestacjonarne pierwszego stopnia

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Organizacje międzynarodowe	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Administrative Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Constitutional Law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Financial Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Public Banking Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
State Aid Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Law and public Financial Management*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Budgetary Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Environmental Law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	

Administrative Proceedings*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Tax Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Economic Law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Competition and Consumer Protection in the EU	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
European Family Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to the European Corporate Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to the International Trade Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
International Organizations	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
EU Disability Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Human Rights in the European Union*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Human Rights and Means of Their Protection*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Children Rights in Human Rights System*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Constitutional Law of the European Union*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Constitutional Law of the European Union	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
EU Anti-Discrimination Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Public International Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to American Legal System*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Immigration Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
General Budget and Budget Law of the European Union	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Territorial organization of European states: federalism, regionalism, unitarism	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	

Fundamental rights protection in the Council of Europe: the role of the European Court of Human Rights	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
International human rights law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Diplomatic and consular law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
The Legal Status of Consular and Diplomatic Services in the Provision of International Legal Assistance	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
European Industrial Property Rights*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Commercial Law of the European Union*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Recognition of qualifications in the European Union	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Substantive Law of the European Union	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Criminal Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Criminal Procedure*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
European Criminal Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Criminology*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Victimology*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Theory and Practice of Restorative Justice	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Police Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Judiciary and Prosecution Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to the Forensic Science*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Legal and Criminological Aspects of Cybercrime	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Global and national aspects of road safety	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	

Criminological aspects of social pathologies	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Crime and delinquency in Poland	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Cross-border Criminality	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Sociology of crimes and social pathologies*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Social Psychology with Criminology	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Legal and Criminological Aspects of Terrorism	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Sport crimes	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Roman Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to Political Science*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
History of Law in Poland and in Europe	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Political participation of Foreigners as an Instrument of Integration*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Political Systems of the Central and Eastern European Countries	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Direct Democracy in Europe*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Comparative Law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Constitutional Judiciary	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Contemporary Political Systems	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Transitional Justice and Rule of Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Law in post-communist transformation. A comparative perspective*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Private International Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Intellectual Property	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	

Commercialization					
The cooperation of entrepreneurs*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Civil Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Civil Procedure*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Selected legal aspects of artificial intelligence	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Copyright Law	konwersatorium	Letni	niestacjonarne	angielski	
Intellectual Property Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Media law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Fashion Law and Fashion Design	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Innovations in Budgeting and Financial Management	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Legal English	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Public relations for lawyers	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to ADR, mediation, negotiation and arbitration procedures*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
International Insolvency and Arbitration	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Atypical employment*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Sociological Perspectives on Internet Studies	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Commercial Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Einführung in die Rechtswissenschaft	Konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	niemiecki	
Staatsrecht	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	niemiecki	
Soziale Pathologien	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	niemiecki	
Римское право	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Римское семейное право а семейное право стран древнего мира	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Европейская	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	

банковская деятельность					
Конституционное право	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Конституционное право Республики Белорусь	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Конституционное право Украины	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Конституционное право государств Европейского Союза	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Международное публичное право	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Международное публичное право	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Религиозное право	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Право Европейского Союза	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Право Европейского Союза	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Конституционное право России	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Сравнительное конституционное право	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Droit médical	konwersatorium	letni	niestacjonarne	francuski	
El funcionamiento del sistema de protección ambiental de la Union Europea: principios, instituciones, instrumentos	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	hiszpański	
Derecho administrativo europeo	konwersatorium	letni	niestacjonarne	hiszpański	
Esbozo del Derecho polaco	konwersatorium	letni	niestacjonarne	hiszpański	
Gobierno local, administración local - potestad de los entes locales en Europa	konwersatorium	letni	niestacjonarne	hiszpański	

* przedmioty realizowane w roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Prawa, na które zapisała się odpowiednia liczba studentów wymagana do uruchomienia kursu

Studia niestacjonarne drugiego stopnia

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Specjalistyczne warsztaty językowe*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	56(0)
Prawo Unii Europejskiej	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	
Wprowadzenie do systemu prawa Stanów Zjednoczonych	wykład	letni	niestacjonarne	angielski	
Administrative Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Constitutional Law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Financial Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Public Banking Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
State Aid Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Law and public Financial Management*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Budgetary Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Environmental Law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Administrative Proceedings*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Tax Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Economic Law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Competition and Consumer Protection in the EU	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
European Family Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to the European Corporate Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to the International Trade Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
International Organizations	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
EU Disability Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	

Human Rights in the European Union*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Human Rights and Means of Their Protection*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Children Rights in Human Rights System*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Constitutional Law of the European Union*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Constitutional Law of the European Union	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
EU Anti-Discrimination Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Public International Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to American Legal System*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Immigration Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
General Budget and Budget Law of the European Union	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Territorial organization of European states: federalism, regionalism, unitarism	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Fundamental rights protection in the Council of Europe: the role of the European Court of Human Rights	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
International human rights law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Diplomatic and consular law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
The Legal Status of Consular and Diplomatic Services in the Provision of International Legal Assistance	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
European Industrial Property Rights*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Commercial Law of the European Union*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	

Recognition of qualifications in the European Union	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Substantive Law of the European Union	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Criminal Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Criminal Procedure*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
European Criminal Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Criminology*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Victimology*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Theory and Practice of Restorative Justice	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Police Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Judiciary and Prosecution Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to the Forensic Science*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Legal and Criminological Aspects of Cybercrime	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Global and national aspects of road safety	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Criminological aspects of social pathologies	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Crime and delinquency in Poland	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Cross-border Criminality	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Sociology of crimes and social pathologies*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Social Psychology with Criminology	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Legal and Criminological Aspects of Terrorism	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Sport crimes	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Roman Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to Political Science*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
History of Law in Poland	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	

and in Europe					
Political participation of Foreigners as an Instrument of Integration*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Political Systems of the Central and Eastern European Countries	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Direct Democracy in Europe*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Comparative Law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Constitutional Judiciary	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Contemporary Political Systems	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Transitional Justice and Rule of Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Law in post-communist transformation. A comparative perspective*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Private International Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Intellectual Property Commercialization	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
The cooperation of entrepreneurs*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Civil Law*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Civil Procedure*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Selected legal aspects of artificial intelligence	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Copyright Law	konwersatorium	Letni	niestacjonarne	angielski	
Intellectual Property Law	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Media law	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Fashion Law and Fashion Design	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Innovations in Budgeting and Financial Management	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Legal English	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	

Public relations for lawyers	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Introduction to ADR, mediation, negotiation and arbitration procedures*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
International Insolvency and Arbitration	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Atypical employment*	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Sociological Perspectives on Internet Studies	konwersatorium	letni	niestacjonarne	angielski	
Commercial Law*	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	angielski	
Einführung in die Rechtswissenschaft	Konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	niemiecki	
Staatsrecht	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	niemiecki	
Soziale Pathologien	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	niemiecki	
Римское право	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Римское семейное право а семейное право стран древнего мира	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Европейская банковская деятельность	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Конституционное право	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Конституционное право Республики Беласусь	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Конституционное право Украины	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Конституционное право государств Европейского Союза	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Международное публичное право	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Международное публичное право	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Религиозное право	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Право Европейского Союза	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	rosyjski	
Право Европейского Союза	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	

Конституционное право России	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Сравнительное конституционное право	konwersatorium	letni	niestacjonarne	rosyjski	
Droit médical	konwersatorium	letni	niestacjonarne	francuski	
El funcionamiento del sistema de protección ambiental de la Union Europea: principios, instituciones, instrumentos	konwersatorium	zimowy	niestacjonarne	hiszpański	
Derecho administrativo europeo	konwersatorium	letni	niestacjonarne	hiszpański	
Esbozo del Derecho polaco	konwersatorium	letni	niestacjonarne	hiszpański	
Gobierno local, administración local - potestad de los entes locales en Europa	konwersatorium	letni	niestacjonarne	hiszpański	

* przedmioty realizowane w roku akademickim 2020/2021 na Wydziale Prawa, na które zapisała się odpowiednia liczba studentów wymagana do uruchomienia kursu

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku lekarskiego także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia z zakresu nauk klinicznych, sporządzoną wg następującego wzoru.

5. Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności wskazanych w zaleceniach o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę oraz przedstawienie i ocena skutków tych działań.
6. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
7. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz najważniejszych osiągnięć naukowych/artystycznych (publikacji, patentów, praw ochronnych, realizowanych projektów badawczych), których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku, a także zestawienie ich osiągnięć w krajowych i międzynarodowych programach stypendialnych, krajowych i międzynarodowych i konkursach/wystawach/festiwalach/zawodach sportowych z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i

przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom.

8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

Wykaz 92 dodatkowych załączników do raportu przygotowanych przez Wydział Prawa Uniwersytetu w Białymstoku (w formie papierowej i elektronicznej).